

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM PROGRAMI VE ÖĞRETİMİ EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI

GAZİ ÜNİVERSİTESİNE BAĞLI EĞİTİM FAKÜLTELERİNDEN
MEZUN ÖĞRETMENLERİN ÖĞRETMENLİK DAVRANIŞLARI İLE
İLGİLİ YETERLİKLERİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

87592

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan
Gülçin EROĞLU

Tez Danışmanı
Yrd. Doç. Dr. Melek ÖZTÜRK

T 87592

Ankara - 1999

T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
DOKÜMANTASYON MERKEZİ

Gazi Üniversitesi

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü'ne

Gülçin Eroğlu'na ait "Gazi Üniversitesine Bağlı Eğitim Fakültelerinden Mezun Öğretmenlerin Öğretmenlik Davranışları İle İlgili Yeterliklerine İlişkin Görüşleri" adlı çalışma, jürimiz tarafından Eğitim Programları ve Eğitimi Anabilim Dalında YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Başkan

.....

Prof. Dr. Leyla KÜÇÜKAHMET

Üye

.....

Doç. Dr. Tayyip DUMAN

Üye

.....

Yrd. Doç. Dr. Melek ÖZTÜRK (Danışman)

ÖZET

Bu araştırmada, Gazi Üniversitesine bağlı eğitim fakültelerinden mezun öğretmenlerin öğretmenlik davranışları ile ilgili yeterliklerine ilişkin görüşlerin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaca ulaşmak için, 1988-1998 yılları arasında öğretmenlik görevini sürdürmekte olan öğretmenlerin öğretmenlik davranışları ile ilgili olarak kendilerini ne derece yeterli bulduklarına ilişkin görüşleri alınmıştır.

Araştırmanın evrenini, Ankara il merkezinde bulunan Milli Eğitim Bakanlığına bağlı ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarında görev yapan, Gazi Üniversitesi eğitim fakültelerinden son on yılda mezun olan öğretmenler oluşturmuştur. Örneklemi belirleme aşamasında, her bir eğitim fakültesinden mezun ortalama 52, toplam 312 ğretmen rneklemeye alınmıştır. Veriler, bu öğretmenler için hazırlanan anket formu ile toplanmıştır.

Anket formları iki ayrı bölüm olarak düzenlenmiştir. Birinci bölümde öğretmenlerin kişisel niteliklerini içeren 4 soru sorulmuştur. Formun ikinci bölümünde ise, öğretmenlik davranışları ile ilgili olarak; öğretimin planlanması (14 soru), uygulanması (19soru), değerlendirme (7 soru) ve öğretmenlik tutumları (12 soru) olmak üzere toplam 52 soru bulunmaktadır. Öğretmenlerin kendilerini ne derece yeterli bulduklarına ilişkin sorularda 5 seçenekli likert tipi ölçek kullanılmıştır.

Verilerin çözümlenmesinde, frekans, yüzde, aritmetik ortalama, standart sapma, varyans analizi ve tukey testi istatistik teknikleri kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre;

Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi mezunu öğretmenlerin öğretmenlik davranışları (ğretimin planlanması, uygulanması, değerlendirmesi ve öğretmenlik tutumlar) konusunda kendilerini diğer eğitim fakültesi mezunu öğretmenlerden daha yeterli gördükleri belirlenmiştir. Bu eğitim fakültesini sırası ile; Gazi Eğitim Fakültesi, Ticaret Turizm Eğitimi Fakültesi ve Teknik Eğitim Fakültesi izlemektedir. Formasyon

derslerinde tür, süre ve işleniş bakımından fakülteler arasında farklılıklar olduğu görülmektedir. Hizmet öncesi eğitim derslerinin kuramsal ağırlıklı işlenmesi, uygulamaya yeterince yer verilmemesi, öğretmenlerin tüm meslek yaşamlarını etkilemektedir.

Araştırmanın sonucunda elde edilen bulgular doğrultusunda; Formasyon dersleri ortak hale getirilmeli, özellikle öğretmenlik uygulaması derslerinin süre, uygulama ve değerlendirilmesi tüm eğitim fakültelerinde ortak hale getirilmeli, bu konuda öğretmenlere gözlem formu ve başarı testleri uygulayarak yeni araştırmalar yapılmalı gibi öneriler geliştirilmiştir.

SUMMARY

The goal of this study is to clarify the opinions of the teachers who were graduated from the education faculty of Gazi University about teacher competence. To reach this goal, opinions of the teachers who have already worked as a teacher between 1988 and 1998 years were gathered.

The population of this study was conducted the teachers who were graduated from education faculty of Gazi University in the last decade and have already worked in the elementary and high schools which are connected National Education Ministry in Ankara. 312 teachers who were graduated from each of the education faculty of Gazi University were chosen as a sample from that population.

Data were collected by questionnaire which was prepared by the researcher. Questionnaire are consist of two section. In the first section, there are 4 questions about demographic qualifications of the teachers. In the second section of the questionnaire, about teachers' competence, there are 14 question on teaching planning, 19 questions on processing, 7 questions on evaluation of teaching and 12 questions on teachers' attitudes, to tally 52 questions. Five point Likert type scale was used in the questions.

SPSS program was used to analyze data. To analyze data, frequency, percent, mean, standard deviation, one way anova and tukey test were used.

According to results of this study, it was found out that the teachers who were graduated from Vocational Education Faculty of Gazi University see themselves more competent than the other teachers who were graduated from different education faculties about teacher competence (teaching planing, evaluation and teacher attitudes). Vocational Education Faculty was followed, by order, Gazi Education Faculty, Trade Tourism Education Faculty and Technique Education Faculty. It was seen that there were some differences in teaching formation courses on viewpoint of

kind, time and processing among those education schools. Theoretically processing of teaching formation courses and not enough time for practice are effective on the teachers' whole career life.

In the direction of the results of this study, same suggestion would be given. Teaching formation courses should be programmed in common. Especially, time, practice and evaluation of teaching practice course should be in common at all education faculties. Moreover, another study should be done by application achievement tests or observation scales on teachers' behaviors.

İÇİNDEKİLER

ÖZET	i
SUMMARY	iii
İÇİNDEKİLER.....	iv
TABLolar LİSTESİ.....	vii
ÖNSÖZ	viii

BÖLÜM I

GİRİŞ	1
Problem	1
Araştırmanın Amacı	17
Araştırmanın Önemi	18
Sayıtlar	19
Sınırlılıklar	20
Tanımlar	20
Kısaltmalar.....	23

BÖLÜM II

İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	24
Yurt İçinde Yapılanlar Araştırmalar.....	24
Yurt Dışında Yapılanlar Araştırmalar.....	31

BÖLÜM III

YÖNTEM	39
Araştırmanın Modeli	39
Evren ve Örneklem	39

Veri Toplanma Aracı.....	41
Verileri Çözümleme Yöntemi.....	42

BÖLÜM IV

BULGULAR ve YORUMLAR.....	44
I- Kişisel Niteliklere İlişkin Bulgular.....	44
II- Öğretmenlerin Öğretmenlik Davranışları Açısından Kendilerini Ne Derece Yeterli Bulduklarına İlişkin Bulgular	47
Gazi Üniversitesine Bağlı Eğitim Fakültelerinden Mezun Öğretmenlerin Öğretimi Planlama ile İlgili Yeterliklerine İlişkin Görüşler ve Bu Görüşler Arasındaki Anlamlı Farklar	47
Gazi Üniversitesine Bağlı Eğitim Fakültelerinden Mezun Öğretmenlerin Öğretimin Uygulaması ile İlgili Yeterliklerine İlişkin Görüşler ve Bu Görüşler Arasındaki Anlamlı Farklar	50
Gazi Üniversitesine Bağlı Eğitim Fakültelerinden Mezun Öğretmenlerin Öğretimi Değerlendirme ile İlgili Yeterliklerine İlişkin Görüşler ve Bu Görüşler Arasındaki Anlamlı Farklar	54
Gazi Üniversitesine Bağlı Eğitim Fakültelerinden Mezun Öğretmenlerin Öğretmenlik Tutumları ile İlgili Yeterliklerine İlişkin Görüşler ve Bu Görüşler Arasındaki Anlamlı Farklar	57

BÖLÜM V

SONUÇ ve ÖNERİLER.....	61
Sonuç	61
Öneriler	64
KAYNAKÇA	66
EKLER	79

TABLolar LİSTESİ

Tablo	Sayfa
1. Gazi Üniversitesine Bağlı Eğitim Fakültelerinde Okutulan Eğitim Derslerinin Sayıları ve Kredi Miktarları.....	12
2. Ankara İl Merkezinde Bulunan Okul Sayıları ve Bağlı Oldukları İlçeler.....	40
3. Öğretmenlerin Kişisel Niteliklerine İlişkin Bulgular.....	46
4. Öğretmenlerin Öğretimi Planlama Aşamasındaki Öğretmenlik Davranışları İle İlgili Yeterliklerine İlişkin Görüşlerinin Mezun Olunan Fakülte Türüne Göre Varyans Analizi Sonuçları.....	49
5. Öğretmenlerin Uygulama (Ders Verme) Aşamasındaki Öğretmenlik Davranışları İle İlgili Yeterliklerine İlişkin Görüşlerinin Mezun Olunan Fakülte Türüne Göre Varyans Analizi Sonuçları.....	53
6. Öğretmenlerin Değerlendirme Aşamasındaki Öğretmenlik Davranışları İle İlgili Yeterliklerine İlişkin Görüşlerinin Mezun Olunan Fakülte Türüne Göre Varyans Analizi Sonuçları.....	56
7. Öğretmenlerin Öğretmenlik Tutumları açısından Yeterliklerine İlişkin Görüşlerinin Mezun Olunan Fakülte Türüne Göre Varyans Analizi Sonuçları.....	60

ÖNSÖZ

Türkiye’de öğretmenliğin bir meslek olarak kabul edilip, öğretmen eğitiminin özel programlarla ve kendine özgü kurumlarda yapılması gerekliliği fikri 1848 yılından itibaren gerçekleşmeye başlamıştır. 1982 yılında çıkarılan Yüksek Öğretim kanunu ile kurulan Eğitim Fakültelerinde, öğretmen eğitimi dünyadaki eğilimlere uygun olarak üniversitelerin çatısı altında toplamış ve öğretmen eğitimine akademik ve bilimsel bir boyut getirilmiştir.

Öğretmenin, öğreteceği alanda bilgi ve beceri sahibi olması, eğitim ve öğretim alanında teorik ve uygulamalı olarak gelişmesi ve olumlu öğretmenlik davranışları göstermesi gerekir. Öğretimin etkin olarak sürdürülmesi için öğretmenin niteliğinin geliştirilmesi oldukça önemlidir. Bu da hizmet öncesi eğitim süreci içerisinde etkin bir eğitim-öğretim ortamı ile geliştirilebilir.

Bu araştırma, Gazi Üniversitesine Bağlı Eğitim Fakültelerinden Mezun Öğretmenlerin Öğretmenlik Davranışları İle İlgili Yeterliklerine İlişkin Görüşlerini belirlemek amacıyla yapılmıştır. Survey tipi bir araştırmadır.

1998-1999 öğretim yılında Ankara’da yapılmıştır. Gazi Üniversitesi eğitim fakültelerinden son on yılda mezun ve halen öğretmenlik görevini yürütmekte olan 312 öğretmen üzerinde yapılmıştır.

Araştırma beş bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, giriş, problem, araştırmanın amacı, önemi, sayılılar, sınırlıklar, tanımlar ve kısaltmalar; ikinci bölümde, konu ile ilgili araştırmalar; üçüncü bölümde yöntem; dördüncü bölümde, bulgular ve yorumlar; beşinci bölümde ise; sonuç ve öneriler bulunmaktadır.

Böyle bir konu üzerinde çalışmamı öneren ve araştırmanın her aşamasında değerli görüş ve yardımlarını esirgemeyen Sayın Hocam Yrd. Doç. Dr. Melek ÖZTÜRK’e teşekkürlerim sonsuzdur.

Çalışmamın çeşitli aşamalarında yardımlarını gördüğüm Doç. Dr. Ayten ULUSOY'a, Yrd. Doç. Dr. Bülent ÖZTÜRK'e, Öğrt. Gör. Dr. İbrahim KISAÇ'a Araş. Gör. Gülsen BAĞCIOĞLU'na, ve bana sağladığı huzurlu ve rahat çalışma ortamından dolayı Sayın Bölüm Başkanım Prof. Dr. Nurgün ERSAN'a teşekkürlerimi sunarım.

Özellikle anketlere cevap veren Gazi Üniversitesi eğitim fakültelerinden mezun öğretmenlere teşekkürü bir borç bilirim.

Beni her zaman destekleyen, her zaman bana inanan ve yardım eden babam H.Tahsin EROĞLU'na, annem Güler EROĞLU'na ev arkadaşım Öğr. Gör. Meral ERKAN'a, ve sınırsız desteğini gördüğüm kardeşim Ekrem TAŞPINAR'a, teşekkürlerim sonsuzdur.

Ve çalışmamda yardımcı olan herkese teşekkür ederim.

Ankara,
Ekim 1999

Gülçin EROĞLU

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu bölümde, Gazi Üniversitesine bağlı eğitim fakültelerinden mezun öğretmenlerin öğretmenlik davranışları ile ilgili yeterliklerine ilişkin görüşlerini belirlemeye yönelik yapılan araştırmanın problemi açıklanmış, amacı ve önemi verilmiştir. Araştırma ile ilgili sayıltı ve sınırlıklar belirlenmiş ve terimlerin tanımları ile kısaltmalar açıklanmıştır.

Problem

Ülkelerin ekonomik büyümesi, sosyal değişmesi ve siyasal gelişmesi eğitim sürecinin kapsamındadır. İnsan davranışlarını dolayısıyla insanı, eğitim yoluyla değiştirmeden, sağlıklı bir ülke kalkınmasını beklemek mümkün değildir. O halde eğitim nedir? sorusunun yanıtına bakmak gerekir.

Yaygın bir biçimde “insan kişiliğini besleme süreci” ve “insan sermayesine yapılan yatırım” olarak kabul edilen eğitimi en genel anlamda “istendik davranış oluşturma” ya da kısaca “davranış değiştirme süreci” olarak da tanımlamak mümkündür.

Ailede, sinemada, sokakta, okulda ders aralarında her an her yerde bir plana bağlı olmaksızın yapılan eğitime informal eğitim, planlılık ya da kasıtlılık özelliği taşıyan eğitime ise formal eğitim adı verilmektedir. Senemoğlu formal eğitimi; istendik öğrenmeleri kasıtlı olarak meydana getirme süreci olarak tanımlamaktadır. İstendik öğrenmeleri davranış bilimlerinin verilerinden yararlanarak kasıtlı ve verimli bir biçimde öğrencilere kazandırmaya çalışan kurumlar ise, çeşitli düzey ve türdeki okullardır (Senemoğlu, 1997: 8).

Eğitimin gerçekleştiği okullarda birbirinden farklı özellikler taşıyan ama birbiriyle ilişkili çok sayıda ögenin ortak bir amaç için bir araya gelerek örgütlendiğini söylemek mümkündür. Bu öğeleri “insan gücü” ve “insan gücü dışı” kaynaklar olarak sınıflamak mümkündür. Buna göre başta öğretmen olmak üzere eğitime doğrudan ya da dolaylı olarak katkısı olan bireyler insan gücü kaynaklarını oluşturmaktadır (Kayhan ve Eroğlu, 1997: 7). İnsan gücü kaynaklarının en önemli ögesinin öğretmen olduğu göz önüne alındığında, öğretmeni eğitim süreci içerisinde öğrenmeyi kılavuzlayan kişi olarak tanımlamak mümkündür. Kişilerde öğrenmeyi sağlamak amacıyla düzenlenen tüm faaliyetlere öğretme, bu faaliyetlerin önceden belirlenen hedefler doğrultusunda planlı ve kontrollü olarak, düzenlenmesi ve uygulanmasına ise öğretim denir (Fidan ve Erden, 1994: 178). Öğrenme işini gerçekleştiren ve öğretme-öğrenme sürecinin temel taşıyı oluşturan öge ise öğretmendir.

Öğretmen insan davranışını oluşturma ya da değiştirme süreci içerisinde iş görüsü son derece güç ve karmaşık bir ögedir. Bu ögeye her gün yeni görevler yüklenmektedir. Günümüzde öğretmen sadece ders veren, bilgi aktaran, sınav yapan ve not takdir eden kişi olmaktan çıkmıştır. Aynı zamanda bireyler arasındaki ilişkilerin gelişmesine katkıda bulunan, araştırma yapan ve öğrencilerinin araştırma yapmasına yardımcı olan, problem çözücü ve disiplinler arasındaki ilişkileri kuvvetlendiren kişi olma durumuna gelmiştir (Ok, 1991: 18-21).

Bu denli zor ve karmaşık görevleri yüklenen öğretmen, öğretim sürecini gerçekleştirirken de; neyi, nasıl ve neden öğreteceğini ortaya koyan, konu alanı, araç, gereç, öğrenci özellikleri, zaman vb. değişkenler yardımıyla öğretimi planlayan, bu planları sınıf ortamında öğretme-öğrenme ilkeleri ışığında uygulamaya koyan, bu sırada öğrencileri yöneten, onlara rehberlik eden, bilgi ve beceri kazandıran, ayrıca öğrenciler tarafından kazanılan bilgileri değerlendiren, değerlendirme işlemi sonunda öğrencilerin yanlış veya eksik öğrenmelerini ve elde bulunan programın eksik ve aksayan yönlerini düzeltmesi beklenen kişidir. Sıralanan tüm bu işlevler düşünüldüğünde öğretmenin, eğitimin gerçekleştirilmesi süreci içerisinde ne derece önemli bir konuma sahip olduğu görülmektedir.

Öğretmen, öğrenmeyi iki kişi veya grup arasında gerçekleştirir. Öğrenme, seçilmiş ve kontrollü bir ortam içerisinde öğretim yoluyla öğrenenin kendisi tarafından gerçekleştirilir (Fidan ve Erden, 1994: 22). Bu nedenle eğitim sürecinde öğretmen ve öğrenci sürekli etkileşim içerisinde. Öğretim-öğrenme sürecinin etkili olabilmesi için, iki kişi arasında çok özel bir ilişkinin, diğer bir ifadeyle, öğretmen-öğrenci arasında bir tür bağ ya da köprünün kurulması gerekir. Öğretmenin öğrencileriyle olan etkileşimi hem öğretim-öğrenme sürecinde niteliğin artırılmasında, hem de öğrenci davranışlarında olumlu yönde değişikliklerin meydana gelmesinde önemli rol oynamaktadır. Öğrencilerin nitelikli davranışlar göstermesi doğrudan doğruya öğretmenin göstereceği nitelikli davranışlarla ilgilidir. Bu da büyük ölçüde öğretmenin hizmet öncesi eğitiminde nitelikli bir eğitim programından geçmesi ve öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği yeterliklere sahip olması ile mümkündür.

Ülkemizde, özellikle Cumhuriyet döneminde, sosyo-kültürel ve ekonomik hayat geliştikçe toplumun eğitimden istekleri artmış, değişmiş ve bu istekleri karşılayabilmek için eğitim sisteminde önemli yenileşmelere gereksinim duyulmuştur. Cumhuriyet döneminin başlangıcında eğitime yapılan en önemli katkılardan biri, öğretmenliğin yasal olarak meslek durumuna getirilmesi olmuştur. 1924 tarih ve 439 sayılı yasada, öğretmenliğin devletin genel hizmetlerinden, eğitim ve öğretim görevini üzerine alan, bağımsız sınıf ve derecelere ayıran bir meslek olduğu belirtilmektedir (Koçer, 1967: 79). Toplumun gereksinim duyduğu nitelikli öğretmeni yetiştirmek amacıyla 1848'den başlayarak 1980'li yıllara kadar uzanan zaman dilimi içerisinde, değişik isimlerde, değişik öğretmen eğitimi veren kurumlar açılmıştır. Bu nedenle ülkemiz, öğretmen yetiştirme bakımından zengin bir tecrübeye sahiptir. Türkiye'de öğretmenlik mesleğini yürüten bireylerin eğitiminin 150 yıla yakın bir geçmişi vardır. Osmanlı döneminde öğretmen yetiştirme ile ilgili ilk çağdaş, nitelikli yaklaşım ilköğretim kurumları için 16 Mart 1848'de İstanbul'da "Darülmualimin" adlı öğretmen okulunun açılmasıdır (Küçükahmet, 1993: 3). 1891 yılında ise İstanbul'da Darülmualimin-i Âli'nin kurulması ile orta dereceli okullara öğretmen yetiştirmek amaçlanmıştır. Yüksek Öğretmen Okulunun başlangıcı sayılan bu okullar, Fen ve Edebiyat bölümünden oluşan, iki yıl süreli eğitim kurumlarıdır (Kavcar, 1987: 39).

Darülmualimin adını taşıyan öğretmen yetiştiren kurumlar 1924 yılında Muallim Mekteplerine dönüştürülmüştür. İlkokula dayalı olan bu okulların süresi dört yıldan beş yıla çıkarılarak programları yeniden düzenlenmiştir. 1926'da kabul edilen "Maarif Teşkilatına Dair Kanun" ile, ilkokul öğretmeni yetiştiren "Muallim Mektepleri"; "İlk Muallim Mektepleri" ve "Köy Muallim Mektepleri" olarak iki gruba ayrılmıştır (Akyüz, 1997: 329).

Kırsal bölgelere öğretmen yetiştirmek amacıyla kurulan "Köy Öğretmen Okulları" parasız yatılıydı ve ilkokuldan sonra üç yıl süreli bir eğitimi kapsamaktaydı. Zorunlu olarak beş yıllık bir köy hizmetini öngören bu kurumlardan beklenen sonuç alınamamıştır. 1932-1933 öğretim yılında öğretmen okulları ilkokuldan sonra altı yıla çıkarılmıştır. İlk üç sınıfa ilk devre, son üç sınıfa mesleki devre denilerek, ilk devrede ortaokul programı uygulanmış, mesleki devrede ise öğretmenlik mesleği ile ilgili bilgi ve uygulamalara yer verilmiştir (MEB, 1995: 15).

Köy öğretmeni yetiştirme işi, 1937 yılında yeniden gündeme getirilmiş ve 4274 sayılı "Köy Enstitüleri Kanunu" ile Köy Enstitüleri açılmıştır. Köy Enstitülerinde parasız yatılı olarak karma eğitim uygulanmış ve süresi ilkokuldan sonra beş yıl olarak belirlenmiştir. 1953 yılına kadar, köy ve şehirler için olmak üzere iki tip ilkokul öğretmeni yetiştirme politikası sürdürülmüş, 1954 yılında Köy Enstitüleri ve Öğretmen Okulları "İlköğretmen Okulları" adı altında birleştirilmiştir. Bu okullar ilkokul üzerine altı, ortaokul üzerine ise üç yıllık bir süreyi kapsamıştır (MEB, 1995: 17)

1969 yılında ilköğretmen okullarının öğretim süresi lise programları esas alınarak bir yıl artırılmış ve öğretmenlik formasyonu sağlayan derslerin sayısı ve içerikleri genişletilmiştir. Böylece, bu yeni programla yetişecek adayların lise mezuniyeti haklarından yararlanarak her türlü yüksek okula ve üniversiteye girmeleri sağlanmıştır.

İlkokul öğretmeni ihtiyacının karşılanmasında "Yedek Subay Öğretmen", "Geçici Öğretmen" uygulamalarının yanında, diğer bir uygulama ise, lise ve ticaret lisesi gibi ortaöğretim kurumlarından mezunların ilk öğretmen okullarında fark ders sınavlarını verip uygulama çalışmalarını tamamladıktan sonra ilkokul öğretmeni olarak göreve atanmaları olmuştur (MEB, 1995:17).

1973 tarih ve 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu, öğretmenlerin hangi öğretim kademesinde olursa olsun, yüksek öğrenim görmelerinin sağlanması gerektiğini öngörmüştür. Yine aynı kanunla öğretmenlik mesleğine hazırlığın lisans öncesi, lisans ve lisans üstü seviyelerde yatay ve dikey geçişlere imkan verecek şekilde düzenlenmesi hükme bağlanmıştır. Bunu gerçekleştirmek amacıyla 1974-1975 öğretim yılından itibaren Öğretmen Okulları “Öğretmen Liselerine” dönüştürülerek temel eğitim birinci kademeye öğretmen yetiştirmek üzere 2 yıllık Eğitim Enstitüleri açılmıştır (MEB, 1995:17).

İki yıllık Eğitim Enstitüleri'nin programında, genel kültür, sınıf öğretmenliği ve öğretmenlik meslek bilgisine ek olarak yardımcı dallar, iş teknik eğitimi ve seçmeli alan olmak üzere toplam altı çeşit ders grubu yer almıştır. İki yıllık Eğitim Enstitülerinde 1974-1975 öğretim yılından itibaren uygulanan programlar sınıf öğretmenliği için yetersiz görülerek, 1978-1979 öğretim yılından itibaren yeni bir program uygulanmaya başlanmıştır. Ancak Türk Eğitim Tarihinde örnekleri sıkça görülen bu tür uygulamalar, herhangi bir bilimsel araştırma ve incelemelere dayandırılmadan yapılmıştır. Önceki programın neden yetersiz görüldüğü yeni program uygulamasının neden gerekli olduğu araştırılmadan program çalışmaları 1982 yılına kadar sürmüştür (Türkoğlu, 1988: 5).

İlköğretime öğretmen yetiştirmede hal böyle iken, ortaöğretime öğretmen yetiştirecek olan Darülmuallimin-i Âli'de ise; 1895 tarihinde, Fen ve Edebiyat şubelerinin birleştirilmesiyle öğretim süresi üç yıla çıkarılmış ve 1908'den sonra, öğretim programları Darülfünun ile birlikte yürütülmüştür ki bunun, Cumhuriyetin ilk yıllarına kadar sürdüğü görülmektedir (Unat, 1964: 29-35).

Orta dereceli okullara nitelikli öğretmenler yetiştiren temel kaynakların başında ise Yüksek Muallim Mektebi gelmektedir. 1930'larda Yüksek Öğretmen Okulu adını alan, Yüksek Muallim Mektebi'nin öğretim süresi dört yıl olarak saptanmış, bu süre içinde, Darülfünunda bir alanda lisans programı ile öğretmenlik meslek dersleri programı yer almış, son yılda ise, uygulama ve staja yer verilmiştir (Duman, 1991: 43). Böylece öğrenciler alan derslerini ilgili fakültelerde alırken, öğretmenlik meslek derslerini gece dersleri biçiminde, Yüksek Muallim Mektebi'nde görmüşlerdir.

Kuruluşundan itibaren Yüksek Muallim Mektebi diploması alabilmek oldukça önemli olmuştur. Bunun için de Darülfünunu bitirme yanında, Yüksek Muallim Mektebi'nde ve stajda başarılı olmak gerekmiştir (Duman, 1991: 44). 28. 08. 1940 tarih ve 167 sayılı Talim Terbiye Heyeti kararı ile kabul edilen Yüksek Öğretmen Okulu Yönetmeliği ile de, öğrenciler okula "Kabul İmtihanları" ile alınmaya başlamıştır. Buna göre o yıllarda üniversiteye girebilmek için lise bitirme ve olgunluk diplomasına sahip olmanın yeterli olduğu dikkate alınır, Yüksek Öğretmen Okulu'na öğrenci alınmada kabul imtihanlarının yapılması oldukça önemli ve anlamlı olmuştur. Ayrıca, İlköğretmen okullarında üstün başarılı olan öğrenciler, son sınıfı Yüksek Öğretmen Okulu'nda bitirip, yüksek öğrenimlerine devam etmişlerdir (Duman, 1991: 93-94).

Ancak, 1950'lerden sonra, eğitim ve öğretime verilen önemin artmasıyla ülkemizde lise öğretmenlerine duyulan gereksinimin de artmaya başladığı görülmüştür (Oğuzkan, 1983: 609). Böylece 12 Ağustos 1959'da Ankara'da ve 19 Ekim 1964'te İzmir'de açılan iki Yüksek Öğretmen Okulu, buldukları yerlerdeki üniversitelerle işbirliği halinde, liselerin öğretmen gereksinimini karşılamaya çalışmışlardır (Sözer, 1991: 25). 1974-1975 öğretim yılından itibaren gerek Yüksek Öğretmen Okulları'ndaki hazırlık sınıflarının kaldırılması, gerek öğrenci kaynağını oluşturan ilk öğretmen okulu mezunlarının diledikleri üniversitelere gidebilmeleri ve gerekse öğretmenlik meslek derslerinin üniversitelerde verilmeye başlanması, Yüksek Öğretmen Okulları'nın işlevini yitirdiği görüşüne yol açmıştır (Kavcar, 1987: 45). Sonuçta tarihi Yüksek Öğretmen Okullarının işlevine 04. 08.1978 gün ve 37 sayılı Milli Eğitim Bakanlığı Müdürler Komisyonu kararı uyarınca 1978-1979 öğretim yılında son verilmiştir (MEB. 1992: 11).

Cumhuriyetin kurulduğu ilk yıllarda ülkede Yüksek Öğretmen Okulu'ndan başka ortaöğretim öğretmenlerini yetiştiren başka bir okul bulunmuyordu. Bu nedenden dolayı ki, ortaöğretime öğretmen yetiştirme konusu, Cumhuriyetin ilk yıllarında, hatta ondan önce de toplanan Heyet-i İlmiye çalışmalarında ve Hükümet Programlarında ele alınmıştır. Cumhuriyetin kuruluşunu takiben sadece ortaokullara Türkçe öğretmeni yetiştirmek için 1926-1927 öğretim yılında Konya'da Orta Muallim Mektebi açılmıştır. İki yıl süreli öğretim yapan bu okul daha sonra Ankara'ya

nakledilmiş ve pedagoji şubesi eklenmiştir. 1928-1929 öğretim yılında ise okulun bünyesinde, matematik, fizik, tabii ilimler, tarih, coğrafya şubeleri de açılmış, öğretim süresi iki yıllık bir hazırlık sınıfından sonra, bir buçuk yıllık meslek eğitimi vermek üzere, üç buçuk yıl olarak düzenlenmiştir. 1929-1930 öğretim yılında da okulun adı Gazi Orta Muallim Mektebi ve Terbiye Enstitüsü olmuştur (MEB, 1970: 243). Ancak, ülkede sayıları gittikçe çoğalan ortaokullara her ders için ayrı branş öğretmeni verilmesi zorlaşmaya başlamış ve bir çok alan derslerinin hepsini okutabilecek öğretmenler yetiştirmek amacıyla 1946-1947 öğretim yılında Toplu Dersler Şubesi açılmıştır (MEB, 1970: 244). Bu arada okula, Gazi Eğitim Enstitüsü adı verilmiş, aynı yıl içinde de İstanbul, Balıkesir, İzmir'deki öğretmen okullarının içinde birer eğitim enstitüsü açılarak, bu kurumlar daha işlevsel hale getirilmişlerdir (MEB, 1970: 245). Eğitim Enstitülerinin üç yıl süreli olarak orta okullara branş öğretmeni yetiştirme işlevi, 1978-1979 öğretim yılına kadar sürmüştür. Bu yıldan itibaren, 18 Ekim 1978 tarih 31305 sayılı Bakanlık onayı ile branş öğretmeni yetiştiren eğitim enstitülerinin öğretim süresi dört yıla çıkarılmış, adları da Yüksek Öğretmen Okulu olarak değiştirilerek, 16 bölüm halinde temel eğitim II. kademesine ve liselere branş öğretmeni yetiştirecek şekilde yeniden düzenlenmiştir (MEB, 1992: 11).

İkinci Dünya Savaşı'nı izleyen yıllarda dünyada ve ülkemizde mesleklere bağlanan değerlerin değişmesi, bu değişme içerisinde öğretmenlik mesleğinin itibarının düşmesi sonucu 1950'li yıllara kadar, gerek İstanbul Yüksek Öğretmen Okulu'na gerekse eğitim enstitülerine girmek isteyen öğrenci sayısında büyük ölçüde azalma görülmüştür (Turgut, 1987:720). Ayrıca 1950'li yıllarda, ortaöğretim kurumlarındaki öğrenci sayılarında görülen artışlar ve siyasal etkiler, sık sık öğretmen açığının değişik kaynaklardan, değişik yöntemlerle sağlanmasını zorunlu kılmış, bu da öğretmenliğin toplumdaki statüsünü ve niteliğini olumsuz yönde etkilemiştir (Kaya, 1993: 116). Bunun üzerine 1950-1960 yılları arasında yabancı ülkelere çok sayıda eğitim uzmanı ülkeye davet edilmiş ve çeşitli eğitim sorunlarının yerinde incelenmesi ve bununla ilgili raporların hazırlanması sağlanmıştır. Bunlardan biri de Amerikalı eğitimci Robert J. Maaske'dir. 1953 yılının ilk üç ayı içerisinde çeşitli öğretmen okullarını ziyaret ederek yetkililerle görüşme yapan Maaske, Türkiye'de öğretmen yetiştirme konusunda bir

rapor hazırlamıştır. Raporunda, her derece ve türdeki okullara nitelikli öğretmen yetiştirmek için ülkenin mevcut durum ve şartlarını da dikkate alarak özetle şu ilkeler saptanmıştır;

- Öğretmenlik her bakımdan cazip bir meslek haline getirilmelidir,
- Öğretmen adaylarının mesleki hazırlıkları artırılmalıdır,
- Öğretmen yetiştiren kurumlarda, temel kültür dersleri, genel meslek dersleri ve özel meslek derslerinden ibaret olmak üzere dengeli bir program hazırlanmalı, programlarda seçmeli derslere de yer verilmelidir,
- Bilimsel araştırmalar yapılmalıdır (Maaske, 1961: 56-60).

Raporun tümü incelendiğinde nitelikli öğretmen eğitime önem verilmesi ve öncelik tanınması üzerinde durulduğu görülmektedir. Ayrıca, gerek öğretmen açığının kapatılamaması gerekse öğretmenlik mesleğine olan ilginin iyice düşmesi sonucu, 1950'li yılların ortalarında Milli Eğitim Bakanlığı ile Ford Vakfı tarafından, başta öğretmen yetiştirme konusu olmak üzere, Milli Eğitimin çeşitli sorunlarını inceleme çalışmaları başlatılmıştır (MEB, 1961:77). Bu çalışmaların sonucunda oluşturulan raporda; orta öğretimde öğretmen açığının bulunduğu, mevcut öğretmenlerin çeşitli kaynaklardan geldiği, bu durumun ise, öğretimi olumsuz yönde etkilediği belirtilerek, öğretmen sorunlarının başlıca nedenlerinin;

- Öğretmen yetiştiren okullara uzun zamandır gerekli ilginin gösterilmemesi ve bununla ilgili önlemlerin alınmaması,
- Öğretmenlik mesleğine yeterli sayıda isteklinin bulunmaması, meslekte olanların da, daha yüksek ücretle iş bulup meslekten ayrılması olarak belirlenmiştir (MEB, 1961: 77-79).

1981 tarih ve 2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanunu'nda tüm öğretmen yetiştiren kurumların üniversitelere bağlanması öngörülmüştür. 20 Temmuz 1982 tarihinde çıkartılan 41 sayılı "Yüksek Öğretim Kurumları Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname" ile ilköğretime öğretmen yetiştirme konusu üniversiteye

bırakılmıştır. Ve o zamana kadar öğretmen yetiştiren Yüksek Öğretim Kurumları, eğitim fakültelerine dönüştürülmüştür.

1982 yılında yapılan XI. Milli Eğitim Şurası'nda Eğitim Yüksek Okullarının öğretim sürelerinin dört yıla çıkarılması önerilmiştir. Ancak, ilkokul öğretmenleri dahil bütün öğretmenlerin lisans seviyesinde öğrenim görmesi Yüksek Öğrenim Kurumunun almış olduğu 23.05.1989 tarih ve 98/22876 sayılı kararla gerçekleşebilmiştir. 1989/1990 öğretim yılından itibaren de bu okullarda dört yıllık lisans programı uygulanmaya başlanmıştır. 11.07.1992'de yapılan bir değişiklikte tüm Eğitim Yüksek Okullarının adı Eğitim Fakültesi olmuştur. Bu kurumlar halen ilköğretim ve ortaöğretim okullarına öğretmen yetiştirme görevini sürdürmektedir. Son yıllarda sayıları hızla artan Eğitim Fakültelerinin ilköğretim ve ortaöğretim kademesindeki değişiklikler doğrultusunda programlarının yeniden düzenlenmesi gündeme gelmiştir. Kuşkusuz zorunlu eğitim süresinin sekiz yıla çıkarılması ve programlarda bütünleşmeye gidilmesi öğretmenin sahip olması gereken yeterlikleri de yakından etkilemekte ve öğretmen yetiştiren Yüksek Öğretim Kurumunun programının değişen ihtiyaçlara cevap verecek şekilde düzenlenmesini gerektirmektedir.

Öğretmenin öğreteceği alanda bilgi ve beceri sahibi olması ve eğitim ve öğretim alanında da teorik ve uygulamalı olarak gelişmesi gerekir. Öğretimin etkin olarak sürdürülmesi için öğretmenin niteliğinin geliştirilmesi çok önemlidir.

Davranış bilimleri, öğrencinin, öğretmenin tutum ve davranışlarından etkilendiğini kanıtlamaktadır. Öğretmenin düşünsel tutumu, duygusal tepkileri, çeşitli alışkanlıkları öğrenciyi etkilemektedir. Çoğu zaman öğrenci, öğretmenin anlattığı konudan çok konuya yaklaşımına dikkat etmekte ve olayları yorumlama biçiminden etkilenmektedir. Özet olarak yeni kuşakların yaratılmasında;

- * Öğretim ortamı ve öğretim yolları,
- * Öğretilen konunun niteliği,
- * Beklenmedik durumlarda ortaya çıkan soru ve tepkilere karşı, öğretmenin tutumu rol oynamaktadır (Varış, 1994: 117).

Bu üç kategori öğrenci başarısına dönük olarak ele alınmalıdır. Bruner'in deyimini ile, öğrencilerin nitelikleri ile öğretmenin nitelikleri özdeşdir. Ülkemiz en iyiye dönük, başarılı kuşakların yetişmesi ölçüsünde kalkınma yarışında yol alacaktır. Kalkınma sürecinde rol alacak insanı öğretmen yaratacaktır. Yukarıda değinilen noktalar bizi öğretmenlik mesleğinin şu üç boyutunun belirlenmesine götürmektedir:

1) "Kim, niçin, nerede, nasıl öğretilmelidir?" sorusuna cevap vermek üzere düzenli meslek bilgileri,

2) Öğretim alanı hakkında derin ve engin alan bilgisi,

3) Küçük bilgi, olgu ve olay kategorilerinin büyük bir yapıya oturtulmasına yarayacak genel kültür (Varış, 1994: 117).

Öğretmenliğin bu üç boyutu, tek bir kurumda, tek bir program halinde işlenebileceği gibi, aynı kurumlarda farklı süre ve ağırlıklarla da gerçekleştirilebilir. Bu noktada önem taşıyan şey, meslek programlarında standartların belirlenmesidir (Varış, 1994: 118). Bu standartlardan;

* Öğretmenlik mesleğinin eğitim süresi içinde uygulanacak programlar,

* Öğretmen yetiştirme programlarında bütünleşme gibi koşulların incelenmesi gerekir (Varış, 1994: 118).

Öğretmen yetiştirme programlarının hazırlanması, uygulanması, ve değerlendirilmesi günümüzde de Yüksek Öğretim Kurumunun sorumluluğundadır. Hacıoğlu (1990: 341), hizmet öncesi öğretmen eğitimi programlarının, çeşitli boyutları ile öğretmen adaylarına mesleğe giriş davranışlarını kazandırdığını düşünmektedir. (Lock ve Churukian, 1996: 387). Bu programlar öğretmen adaylarına;

1. Program geliştirme becerisi,
2. Eğitim durumlarını düzenleme bilgisi,
3. Öğrencilerin ilerlemelerini değerlendirme,
4. Sınıf yönetimi ve
5. İlginç öğrenme etkinlikleri yaratma konularında yeterlik kazanmalarını hedeflemektedir.

UNESCO da, hizmet öncesi öğretmen eğitimi programlarının içeriğinin aşağıdaki gibi düzenlenmesini önermektedir:

1. Konu alanları ve diğer bilgi, beceri ve kavrama boyutları,
2. Öğrenmeyi planlama: Eğitim programı tasarlama ve öğretim yöntemi,
3. İnsan gelişimi,
4. Eğitim kuramı: Alanlar arası öğretme-öğrenme uygulamaları ile ilişkili,
5. Çağdaş kültür çalışmaları: Ulusal ve uluslararası düzenlemeler, ekonomiler, politikalar, idealler ve değerler,
6. Araştırma yöntemleri,
7. Uygulama yaşantısı: Sınıf ve diğer toplum ve çalışma çevreleri (Lock ve Churukian, 1996: 387).

Avrupa Konseyi ülkelerinde öğretmenler öğretmen kolejleri ve eğitim enstitüleri ya da eğitim fakültelerinde yetiştirilmektedir. Bu kurumların programlarında özel alan (brans) dersleri, öğretmenlik formasyon dersleri (öğretmenlik uygulaması), ve genel kültür dersleri yer almaktadır (Metin, 1991: 470). Ülkemizdeki öğretmen eğitimi programları da buna benzer biçimde: genel kültür derslerini, öğretim alanı ve öğretmenlik mesleğine ilişkin davranışların kazanıldığı kuramsal ve uygulamalı dersleri (öğretmenlik uygulamalarını) içermektedir (Hacıoğlu, 1990: 307). Nitekim günümüzde hem eğitim fakültelerinin, hem de eğitim yüksek okullarının eğitim programları, alan bilgisi, genel kültür ve öğretmenlik meslek bilgisi boyutlarının tümünü içermektedir. Ancak, bununla ilgili olarak Özer, (1990: 30) “her bir boyuta verilmesi gereken ağırlık bakımından programlarda, dengesiz dağılımlar olduğu görülmektedir” demiştir. Bu durum formasyon dersleri için de geçerlidir. Ülkemizde öğretmen yetiştirmede sayılı üniversitelerinden biri olan Gazi Üniversitesindeki eğitim fakültelerinde bu dengesiz dağılımı görmek mümkündür (Tablo 1). Araştırmanın örnekleminde bulunan Gazi Üniversitesinin eğitim fakülteleri ders programlarından yola çıkarak aşağıdaki tablo oluşturulmuştur (Ek 1-2).

Tablo 1

Gazi Üniversitesi'ne Bağlı Eğitim Fakültelerinde Okutulan Eğitim Derslerinin Sayıları Ve Kredi Miktarları

GAZİ ÜNİVERSİTESİNE BAĞLI EĞİTİM FAKÜLTELERİ	EĞİTİM DERS SAATİ	EĞİTİM DERSLERİNİN KREDİ MİKTARI
1. Mesleki Eğitim Fakültesi	36	33
2. Gazi Eğitim Fakültesi	30	24
3. Ticaret ve Turizm Eğitimi Fakültesi	26	26
4. Teknik Eğitim Fakültesi	21	21
5. Endüstriyel Sanatlar Eğitimi Fakültesi	32	29
6. Mesleki Yaygın Eğitim Fakültesi	34	31

Özellikle, öğretmenlik meslek bilgisi boyutunu oluşturan derslere verilen ağırlık, eğitim fakültelerinde %12'ye kadar düşerken, eğitim yüksek okullarında %16'da kalmıştır (Küçükahmet, 1987: 68). Ancak bu oranlar, öğretmen adaylarına öğretmenlik davranışlarının kazandırılması bakımından oldukça yetersiz kalmaktadır. Oysa, Tetenbaun ve Mulkeen (1986: 630-634), 2000 yılının öğretmenlerinin eğitilmesine yönelik olarak bir çekirdek model ortaya koyarken, öğretmen adaylarının, zeka, eleştirel düşünme ve sorun çözme yeteneklerini de kapsayacak biçimde, bilişsel davranışlarının geliştirilmesindeki gerekliliği vurgulamakta ve adayların, sürekli artan bilginin genel bir çerçevede kazandırılması yanında, öğretim etkinliklerinde önemli yararlar sağlayacak meslek bilgileri yönünden de, bir gelişme süreci içinde eğitilmelerini zorunlu görmektedir. Ayrıca, konu ile ilgili olarak, Sözer de (1991: 53)

“bir öğretmenin, herhangi bir alandaki öğretim işlevini başarı ile yerine getirebilmesini, meslek bilgisi yönünden güçlü bir eğitimden geçmiş olmasıyla olanaklı” olduğunu belirtmiştir. Öte yandan, XI. Milli Eğitim Şurasında belirlenen içerik kategorileri ve bütün program içindeki oranlar aşağıda verilmektedir (MEB, 1995: 181).

<u>İçerik Kategorileri</u>	<u>İçerik Kategorilerinin Oranları</u>
Genel Kültür Dersleri	% 12.5
Öğretmenlik Meslek Bilgisi Dersleri	% 25
Alan Bilgisi Dersleri	% 62.5

Yukarıdaki sınıflandırmada öğretmenlik meslek bilgisi dersleri, bireye bu mesleğin özelliklerini kazandırma açısından dikkat çekmektedir. Çünkü, alan bilgisi çok iyi olan bir insanın bu alandaki bilgileri iyi öğreteceği sonucuna varılamaz (Cabaroğlu, 1994: 865). Hatta Aydın (1992: 30), öğretmenlik diplomasını, üniversite mezuniyet diplomasına eşdeğer bulmaktadır. Ona göre üniversite mezunu olmak öğretmenlik yapabilmek için yeterli değildir.

Akyıldız (1996: 39-41), etkili bir öğretmenin özelliklerini şu şekilde sınırlamaktadır; istenilir kişilik özelliklerine sahip olma, öğretim yöntemlerini etkili bir biçimde kullanma, iyi bir sınıf ortamı yaratma, alanında yeterli olma, doğru karar verme. Öğretmen özellikleri ile öğrenci başarısı arasında da kuvvetli bir ilişki olduğu araştırmalarla da kanıtlanmıştır. Rosenshine bir çalışmasında öğrenci başarısı ve bazı öğretmen özellikleri arasında anlamlı bir ilişki olduğunu göstermiştir. Bu özellikler; sempatik olma, istekli olma, hazırlıklı olma, değişik etkinlikler ve araçlar kullanma, ilk sorudan sonra açıklayıcı sorular sorma, konuyu anlaşılır hale getirme. Kısacası, öğretmenin bilişsel, sosyal, duygusal ve akademik özellikleri görevinde etkili olmaktır.

Bangir'in (1997) araştırmasında da öğrenciler, öğretmenlerine, sınıf içi iletişime ilişkin olarak; anlayışlı, hoşgörülü olmalarını, bütün öğrencilere eşit

davranmalarını, güveni az olan öğrencileri yüreklendirmelerini, güler yüzlü olmalarını, notla baskı kurmamalarını önermektedir.

Öğretmenliğin gelecekteki önemi ve görevlerinin tartışıldığı bir araştırmaya göre, yirmi birinci yüzyılda öğretmen niteliklerinin listesi aşağıdaki gibi olacaktır.

Öğretmen;

- Dinamik ve aktif bir kişiliğe sahiptir.
- Açık fikirlidir (yeniliklere açıktır).
- Kendi öğretim kuramını oluşturmuştur.
- Toplumun sorunlarının çözümünde önemli bir rol oynar.
- Okul ve toplum işlerini birleştirir.
- Öğretimde iyi öğrenim kaynakları kullanır.
- Konusunda bilgilerini güncelleştirir.
- Yeni eğitim teknolojisini kabul etme ve kullanmada esnektir.
- Öğretim stratejilerinde yaratıcıdır.
- Eleştirel düşünme becerileri vardır.
- En az bir yabancı dili yeterince bilir.
- İnsan haklarına inanır.
- Estetik değerleri takdir eder.
- Eğitim alanında kararlara katılır.
- Özürü çocuklarla ilgilenmede başarılıdır (Elsayed, 1997: 71-73).

Öğretmenlerin yukarıda belirtilen niteliklere sahip olabilmeleri için iyi bir eğitimden geçmeleri gerekmektedir. Öğretmen eğitimi, “öğretmenlerin eğitimle ilgili ve sınıf etkinliklerini amaçlayan, bilgi, beceri ve tutumlarını arttırmak için düzenlenen sistemli bir program” olarak tanımlanmaktadır (Rıza, 1996: 497). Öğretmenin eğitimin niteliği üzerindeki etkisi herkes tarafından kabul edilmekle birlikte öğretmen yetiştirmenin nasıl olması gerektiği konusunda bir görüş birliğine varılamamıştır.

Öğretmenin alanında gereken bilgiye sahip olması istendik bir özelliktir ama tek başına yeterli olmamaktadır. Öğrencilerin özelliklerine uygun olarak dersin hedeflerinin belirlenmesi, hedefleri kazandıracak öğrenme yaşantılarının düzenlenmesi ve hedeflere ne derece ulaşıldığını kontrol ederek eksik ve yanlışların düzeltilmesi, etkili bir öğretmenden beklenen temel görevler arasında yer almaktadır (Senemoğlu ve Özçelik, 1989: 18). Eğitim Bilimine Giriş, Alan Öğretim Yöntemleri, Birey ve Öğrenme Süreçleri, Ölçme-Değerlendirme, Program Geliştirme gibi dersler öğrencilere öğretmenlik meslek bilgisinin kuramını vermektedir. Ancak, hizmet öncesi

eğitimde meslek bilgisi dersleri kapsamında öğretmenlik uygulamalarının çok önemli bir yeri vardır; çünkü kuramsal bilgiler öğretmen adayları için ancak uygulama etkinlikleri sırasında anlamlı hale gelmektedir (Küçükahmet, 1993: 38).

Karşlı ve Esen'e (1996: 313) göre de öğretmenlik meslek derslerinin kuramsal olarak işlenmesi uygun ve yeterli görülmemektedir. Öğretmen eğitiminde, öğrenciler kuramı öğrenir ve bu kuramsal bilgilerin hangilerinin işleyip işlemediğini ve niçin böyle olduğunu anlamak için uygulamaya koyar. Ancak öğretmen adayları kuramsal bilgilere gerçek sınıf ortamında gereksinim duyacakları konusunda güdülenmedikçe bu bilgileri öğrenmek için çaba harcamamaktadırlar (Çepni ve Azar, 1996: 162). Bu nedenle öğretmen adayları gerçek sınıf ortamı ile mümkün olduğu kadar erken tanıştırılmalıdır. Uygulama olanaklarını gören ve kendilerinden beklenen davranışların farkına varan öğrencilerin güdülenme düzeyleri büyük bir olasılıkla artacaktır. Öğretmen adaylarına bu olanağın verilebileceği derslerin başında "Özel Öğretim Yöntemleri" ve "Öğretmenlik Uygulaması" dersleri gelmektedir (Bağcıoğlu, 1998: 26).

Eğitim Ortamlarının İncelenmesi (Okul Deneyimi I-II), Alan Öğretim Yöntemleri, Genel Öğretim Yöntemleri veya Özel Öğretim Yöntemleri Mikro Öğretim vb. dersler bazı eğitim fakültelerinde sadece teorik olarak yürütülürken, bazı eğitim fakültelerinde ise uygulamaya dönük yürütülmektedir. Uygulama ağırlıklı yürütülen derslerde, örneğin; Alan Öğretim Yöntemleri dersinde her öğrenciye/gruba mutlaka (en az bir üniteyi içeren) uygulama dosyası hazırlanmakta, Mikro Öğretim dersinde, gerçek sınıf ortamı yaratılmaya çalışılarak (planlandığı biçimde) öğrencilerin (en az bir kez) ders işleme sağlanmakta. Bu uygulama aynı zamanda video-kamerayla kaydedilerek öğrencilerin kendilerini izleyip eksiklerini, hatalarını veya doğrularını görmeleri sağlanarak tekrar deneme yapması için ortam yaratılmaktadır.

Bugün öğretmenlik uygulaması genellikle, bir ay süreli olarak, öğretmen adaylarına etkili bir kılavuzluk yapılmadan, bir bakıma öğretmen adayları kendi hallerine ya da öğretim konusundaki yaklaşımları fakülte ve yüksek okulların yaklaşımlarıyla uyumlu olmayan yöneticilere bırakılmaktadır. Böylece bu koşullar, öğretmen adaylarının yeterince ve uygun öğrenme yaşantısı kazanmadan öğrenim gördükleri programları bitirmelerine neden olmaktadır (Özer, 1990: 31).

Öğretmenlik uygulaması dersi için de aynı farklılıkların söz konusu olduğu yapılan ön araştırmada gözlenmiştir. Örneğin; Eğitim Fakültelerinden birinde öğretmenlik uygulaması dersi, dönem içerisinde öğretmen adayı istediği herhangi bir ortaöğretim okulunda, herhangi bir programa yerleştirilerek yapılmaktadır. Öğretmen adayları / adayı bu dersi 5-6 hafta boyunca gözlemekte ve istediği herhangi bir haftada bir dersi hazırlanarak sunmaktadır. Daha sonra okul idaresi tarafından onaylanan staj belgesini öğretim elemanına götüren öğretmen adayı öğretmenlik uygulaması dersini tamamlamış kabul edilmektedir.

Bir Diğer Eğitim Fakültesinde ise; bir öğretim elemanının sorumluluğuna verilen öğretmenlik uygulaması grubu en az 7 en çok 17 öğretmen adayından oluşuyor. Öğretmen adayları öğretim elemanının uygun gördüğü ve önerdiği bir ortaöğretim (meslek lisesi) okulundaki branşı ile ilgili derse yerleştirilmektedir. Öğretmen adayları, öğretmenlik yapmaya başlamadan önce 2-3 hafta rehber öğretim elemanı gözetiminde okutacağı ders hazırlıklarını (ünite ve günlük planı, ders araçları, öğretim yapıları, ölçme araçları vb.) hazırlayarak en az 8 hafta süreyle aynı sınıfta ve derste bir fiil öğretmenlik yapmaktadır. Öğretim elemanı öğretmen adayını ihtiyaçları doğrultusunda (5-6 kez) gözlemektedir. Her hafta okulda tüm öğretmen adaylarının katıldığı derste, uygulama ortamında gerçekleştirilen dersin eleştirisi ve yeni dersin hazırlıkları yapılmaktadır. Öğretmen adayının başarısı; derse hazırlık ve uygulamada gösterdiği performans ile hazırladığı dosya dikkate alınarak üniversite öğretim elemanı tarafından değerlendirilmektedir.

Öğretmenlik uygulamasının yapılmasında fakülteler arasında görülen farklılıklar, bu fakültelerden mezun olan öğretmenler arasında da öğretmenlik davranışları bakımından farklılığa neden olmaktadır. Öğretmenlik davranışları arasında yer alan öğretimin planlanması, uygulanması, değerlendirilmesi ve öğretmen tutumları ile ilgili farklılıkların ortaya konması gerekliliği yapılan değişik araştırmalardan anlaşılmaktadır. Ancak yapılan literatür taramasında özellikle Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültelerinden mezun öğretmenlerin öğretmenlik davranışlarını ortaya koyan araştırmaların yeterli olmadığı dikkat çekmektedir. Bu alanda Gazi Üniversitesi eğitim

fakültelerinden mezun öğretmenlerin öğretmenlik davranışları ile ilgili yeterliklerinin belirlenmesi ve tüm eğitim fakültelerinde standart bir programın oluşturulması açısından yeterli öğretmenlerin yetişmesi araştırılması gereken bir problem olarak belirlenmiştir.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın genel amacı, Gazi Üniversitesine bağlı eğitim fakültelerinden mezun öğretmenlerin öğretmenlik davranışları ile ilgili yeterliklerine ilişkin görüşlerini belirlemektir. Bu amaca ulaşmak için aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

1- Gazi Üniversitesine bağlı eğitim fakültelerinden mezun öğretmenlerden örnekleme giren kişisel nitelikleri nelerdir?

2- Gazi Üniversitesine bağlı eğitim fakültelerinden mezun öğretmenlerin öğretimi planlama aşamasındaki öğretmenlik davranışları ile ilgili yeterliklerine ilişkin görüşleri nelerdir? Ve bu görüşler arasında anlamlı fark var mıdır?

3- Gazi Üniversitesine bağlı eğitim fakültelerinden mezun öğretmenlerin öğretimin uygulanması aşamasındaki öğretmenlik davranışları ile ilgili yeterliklerine ilişkin görüşleri nelerdir? Ve bu görüşler arasında anlamlı fark var mıdır?

4- Gazi Üniversitesine bağlı eğitim fakültelerinden mezun öğretmenlerin öğretimi değerlendirme aşamasındaki öğretmenlik davranışları ile ilgili yeterliklerine ilişkin görüşleri nelerdir? Ve bu görüşler arasında anlamlı fark var mıdır?

5- Gazi Üniversitesine bağlı eğitim fakültelerinden mezun öğretmenlerin öğretmenlik davranışları kapsamına giren öğretmenlik tutumları ile ilgili yeterliklerine ilişkin görüşleri nelerdir? Ve bu görüşler arasında anlamlı fark var mıdır?

Araştırmanın Önemi

Öğretmen, eğitimin temel ögesidir ve bu nedenle bir ülkenin gücü, geleceği ve görünümünü öğretmenin yeterliği ve başarısına bağlıdır (Ataünal, 1994: 11). Öğretmenin üzerinde çalıştığı malzemenin insan ve ürünün de davranış olması bu mesleğin zorluk ve önem derecesini açıklamaktadır (Özçelik, 1989: 117). Öğretecekleri konular, geliştirecekleri beceriler, öğretim planı hazırlama ve içerik düzenleme, genel ve özel öğretim yöntemleri konularındaki bilgilerinin yeterli olması öğretmenlerden beklenen davranışlardır.

Öğretmen eğitimi programları; hizmet öncesi ve hizmet içi eğitim olmak üzere iki temel sistemde incelenebilir. Hizmet öncesi eğitim programları öğretmen adaylarının meslekleri için gerekli bilgi, beceri ve tutum kazanmalarını amaçlamaktadır. Öğretmenlik meslek bilgisi dersleri, bireyin mesleğinin özelliklerini kazanmasına yardımcı olmaktadır. Öğretmenlik uygulaması dersi, öğrencilerin fakülte eğitimi boyunca aldıkları bilgileri uygulamalarına olanak tanımakta ve meslekle ilgili yeterlikleri kazanmalarını sağlamaktadır.

Hacıoğlu ve Alkan'a göre; öğretmenlik uygulaması, öğretme-öğrenme süreçlerine doğrudan ya da dolaylı olarak katkısı bulunan temel kavramları, ilkeleri ve ilgili bilgileri süreçlerde etkili biçimde işe koşmak amacıyla okul içi ve okul dışında çocuklar, gençler ve yetişkinlerle doğrudan temaslarla yapılan gözlemler, etkinliklere katılmalar, ders vermeler ve diğer çeşitli eğitimcilik ve liderlik etkinliklerinin bütünü oluşturarak mesleki hazırlık çalışmalarıdır (Hacıoğlu ve Alkan, 1997: 46). Ancak, öğretmenlik uygulamaları farklı eğitim fakültelerinde farklı biçimlerde uygulanmaktadır.

Öğretmen yetiştirme programlarında, önemli bir işlevi olan öğretmenlik uygulamasına, eğitim fakülteleri ile eğitim yüksek okullarında yeterince ve gerektiği biçimde yer verilmemektedir. Ayrıca günümüzde, fakülte ve yüksek okulların bu konudaki uygulamalarında bir birlik de bulunmamaktadır (Küçükahmet, 1987: 70; Oğuzkan, 1987: 363). Oysa, öğretmenlik uygulaması öğretmen adaylarının öğrenim

gördükleri öğretmen yetiştirme programı boyunca edindikleri öğretmenlik davranışlarını uygulamaya koymalarına olanak tanıyan bir ders olmalıdır.

Süre ve yöntem açısından bakıldığında öğretmenlik formasyon derslerinin ve öğretmenlik uygulamasının farklı şekillerde yapılmasından, öğretmenlik davranışlarında da farkların olabileceği, öğretmenlik uygulaması dersinde uzun süre ve sık kontrollü uygulamanın daha yeterli öğretmenlik davranışları kazandırabileceği beklenebilir. Bu farkın belirlenmesi için bu çalışmanın yapılmasının önemli olduğu düşünülmektedir. Yapılan ön araştırmada bu konu ile ilgili çalışmaların yeterli olmadığı izlenmiş bu konudaki sorunların ortaya konması gereği doğmuştur.

Araştırma öğretmen davranışlarının yeterlilik derecesi hakkında belirlediği görüşlerle, ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarına öğretmen yetiştirme standartlarının geliştirilmesinde yararlanılabilecek temel verileri sağlaması bakımından önemlidir.

Eğitim fakültelerinin programlarının geliştirilmesinde yararlanılacak bir kaynak olacağı için önemlidir.

Araştırma sonuçları; eğitim fakültelerinin eğitim programları arasındaki uyumu sağlamada yarar sağlayabilir. İlk ve ortaöğretim öğretmenlerinin nitelik yönünden gelişmiş ülkelerin standartlarına ulaşması için yapılacak çalışmalara katkıda bulunabilir. Konu ile ilgilenen diğer araştırmacılara kaynak oluşturması açısından da önemlidir.

Sayıtlar

Bu araştırmanın temelinde, aşağıdaki sayıtlar yer almaktadır.

1. Milli Eğitim Bakanlığında alınan veriler doğrudur.

2. Gazi Üniversitesi'ne bağlı eğitim fakültelerinden mezun öğretmenlerin öğretmenlik davranışlarına ilişkin yeterlikleri ile ilgili olarak uygulanan anketlere öğretmenlerin verdikleri cevaplar gerçeği yansıtmaktadır.

Sınırlılıklar

Bu araştırma;

- Ankara il merkezindeki 8 ilçede bulunan ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarında 1998-1999 öğretim yılı içerisinde görev yapmakta olan ve son on yıl (1988-1998) içerisinde G.Ü. eğitim fakültelerinden mezun öğretmenlerden veri toplama aracını cevaplayanlar ile sınırlıdır.
- Öğretmenlerin, öğretimi planlama, uygulama, değerlendirme ve öğretmen tutumları açısından kendilerini ne derece yeterli bulduklarına ilişkin görüşleri ile sınırlıdır.
- Veri toplama aracı olarak kullanılan anket ile sınırlıdır.
- Veri toplama aracında yer alan öğretmen nitelikleri ile sınırlıdır.

Tanımlar

Bu çalışmada yer alan kavramlar aşağıda tanımlandıkları anlamda kullanılmıştır:

Gazi Üniversitesi Endüstriyel Sanatlar Eğitimi Fakültesi: İlköğretim okulları dahil olmak üzere örgün ve yaygın eğitim kurumlarında (genel ve mesleki branşlarda) görev yapmak üzere öğretmen yetiştiren yüksek öğretim kurumudur.

Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi: İlköğretim ve ortaöğretim okullarına öğretmen yetiştiren eğitim fakültesidir. Sınıf Öğretmenliği Eğitimi, Coğrafya Eğitimi, Felsefe Grubu Eğitimi, Fen Bilgisi Eğitimi, Fizik Eğitimi, Fransız Dili Eğitimi, İngiliz Dili Eğitimi, Alman Dili Eğitimi, Arap Dili Eğitimi, Biyoloji Eğitimi, Kimya Eğitimi, Matematik Eğitimi, Özel Eğitim, Tarih Eğitimi, Resim-İş Eğitimi, Müzik Eğitimi, Türk Dili Ve Edebiyatı Eğitimi, bölümlerine öğretmen yetiştirmektedir.

Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi: Orta dereceli Kız Teknik Öğretim okullarının ihtiyacı olan atölye ve meslek dersi öğretmenlerini yetiştiren bir yüksek öğretim kurumudur (Ulusoy, 1998: 11).

Gazi Üniversitesi Mesleki Yaygın Eğitim Fakültesi: El Sanatları Yaygın Eğitimi, Giyim Yaygın Eğitimi, Resi Yaygın Eğitimi, Kuaförlük Ve Güzellik Bilgisi Eğitimi, Çocuk Gelişimi Ve Aile Ekonomisi Yaygın Eğitimi vb. bölümlere öğrenci yetiştirmektedir.

Gazi Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesi: Orta dereceli Erkek Teknik Öğretim okullarının ihtiyacı olan atölye ve meslek dersi öğretmenlerini yetiştiren bir yüksek öğretim kurumudur.

Gazi Üniversitesi Ticaret Turizm Eğitimi Fakültesi: Orta dereceli Ticaret ve Turizm öğretimi veren okullara atölye ve meslek dersi öğretmeni yetiştiren yüksek öğretim kurumudur.

İlköğretim Okulları: 6-14 yaşlarındaki çocukların eğitimini kapsayan, onların iyi birer yurttaş olabilmeleri için gerekli temel bilgi, beceri, davranış ve alışkanlıkları almalarını, ilgi ve yetenekleri doğrultusunda bir üst kuruma hazırlayan kurumlardır.

Ortaöğretim Okulları: 8 yıllık temel eğitimin ardından en az üç yıllık genel, mesleki ve teknik öğretim veren kurumların tümüdür. Öğrencilere asgari düzeyde ortak bir genel kültür vererek onları birey ve toplum sorunlarını tanıyacak, çözüm yolları arayacak, ülkenin sosyo-ekonomik ve kültürel kalkınmasına katkıda bulunacak bilinç ve güçle ilgi, beceri ve yetenekleri doğrultusunda yükseköğretimi veya iş alanlarına, yani iyi bir geleceğe hazırlamak bu kurumların amacıdır (METARGEM, 1997: 2).

Öğretmen: Milli Eğitimin ve kurumun amaçlarını gerçekleştirmeye dönük olarak öğretme-öğrenme süreçlerine ilişkin etkinlikleri planlayan, uygulayan ve yöneten kişidir. 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanununun 43. maddesinde (MEB, 1990: 21) “Öğretmenlik mesleği devletin eğitim, öğretim ve bununla ilgili yönetim görevlerini üzerine alan özel bir ihtisas mesleği” olarak tanımlanmaktadır.

Öğretmen Adayı: Öğretmen eğitimi programına devam eden, öğretmeni olacağı eğitim düzeyi ve alanında gerçek okul koşullarında denetimli olarak öğretmenlik uygulaması yürüten stajyer öğrencidir (Hacıoğlu ve Alkan, 1997: 46).

Öğretmenlik Davranışları: Araştırmada, öğretme-öğrenme süreci içerisinde öğretimi planlama, uygulama, değerlendirme ve öğretmen nitelikleri başlıkları altında yer alan davranışlardır.

Yeterlik: Öğretmenlik davranışlarını başarılı olarak gerçekleştirebilme bilgi ve becerilerine sahip olma ehliyetidir (Ulusoy, 1998: 12).

Öğretmenlik Uygulaması: Öğretmen adaylarına; öğretmeni olacağı alanda ve okul düzeyinde, gerçek etkileşim ortamında gözlem, eğitim-öğretim, yönetim işlerine katılma, ders verme, değerlendirme vb. etkinlikleri sürdürerek öğretmen davranışlarını algılama ve geliştirme olanağı veren mesleki hazırlık süreci.

Kısaltmalar

G.Ü	Gazi Üniversitesi
KML	Kız Meslek Lisesi
MEB	Milli Eğitim Bakanlığı
MEŞ	Milli Eğitim Şurası
METARGEM	Mesleki ve Teknik Eğitim Araştırma ve Geliştirme Merkezi
SHÇEK	Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu

BÖLÜM II

İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde, öğretmen yetiştirme ve öğretmen davranışlarının yeterliliği ile ilgili yurt içinde ve yurtdışında yapılan araştırmalardan örnekler verilmiştir.

Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar

Ertürk 1970 yılında yaptığı “On Yıl Öncesine Kıyasla Öğretmen Davranışları” adlı çalışmasında, ortaöğretim öğretmenlerinin mesleki etkinliklerini değerlendirmek amacıyla 103 ölçüt davranış saptamış ve bu davranışları anket haline getirmiştir. Ankete 5000’nin üzerinde öğretmenden cevap almıştır. Ertürk bu araştırma sonuçlarını 1960 yılında yaptığı araştırma sonuçlarıyla karşılaştırmıştır. Sonuçta öğretmenlerin sahip olduğu istendik davranışların istenmediklerden çok daha az olduğu ve 1960 yılına kıyasla son on yıl içindeki istendik öğretmen davranışlarında bir azalmanın olduğu; istenmedik davranışlar da ise bir artmanın olduğu ortaya konulmuştur.

1976 yılında Küçükahmet’in yaptığı “Öğretmen Yetiştiren Kurum Öğretmenlerinin Tutumları” konulu çalışmada öğretmen yetiştiren kurum öğretmenlerinin öğrencilere ve eğitim etkinliklerine karşı tutumları saptanmaya çalışılmıştır. Araştırma sonucunda, öğretmen tutumlarının istendik yönde değiştirilmesi için öğretmen yetiştiren kurumların programlarının geliştirilmesi gerekliliği vurgulanmıştır.

Kavak (1986) tarafından yapılan “Eğitim Fakültelerindeki Öğretim Elemanlarının Yeterlikleri ve Eğitim İhtiyaçları” adlı çalışmasında bazı üniversitelerin eğitim fakültelerinde görev yapan öğretim elemanlarının yeterlikleri konusunda hem kendilerinin hem öğrencilerin görüşleri alınmıştır. Öğretim elemanlarının büyük bir kısmı kendilerini alan bilgisi, öğretim yöntemleri, ölçme ve değerlendirme, araştırma ve insan ilişkileri açısından oldukça ve çok yeterli buldukları elde edilen bulgular arasındadır.

1989 yılında Gözütok tarafından yapılan “Öğretmen Eğitiminde Meslek Formasyonu Öğretiminin Öğretim Elemanı Davranışlarına Yansımaları” konulu araştırma öğretmen eğitimi yapan kurumlarda, öğretmen adaylarına öğretmenlik bilgisi kazandırmayı amaçlayan derslerde, öğretilenlerle öğretenlerin mesleki davranışları arasındaki tutarlılığı belirlemek amacıyla yapılmıştır. Araştırma sonucunda; öğretim elemanlarının özellikleri ile sınıf içi mesleki davranışları arasındaki tutarlılığın düşük olduğu, öğretim elemanlarının ünvanlarının sahip oldukları akademik dereceleri ve öğrettikleri ile mesleki davranışları arasındaki tutarlılığı etkilediği, ancak, kendi ihtisas alanında ders verenlerde bu tutarlılığın pozitif olduğu ve bina tesisler ile araç gereçlerin yeterliliğinin tutarlılık ölçüsünü etkilediği vb. konular elde edilen bilgiler arasındadır.

Şahinkesen (1989) “Ortaöğretim Kurumlarında Görevli Öğretmenlerin Süreçler Yönünden Değerlendirilmesi” konulu çalışmasında ortaöğretim kurumlarında çalışan öğretmenlerin uyguladığı öğretim süreçlerini, öğretmen adaylarının gözlemlerine dayalı olarak değerlendirmiştir. Araştırmada; liselerde görevli öğretmenlerin, derse girmeden önce yapılması gereken hazırlığı her zaman yerine çoğu zaman yaptıkları, öğrenciyi ders dinler hale yeterince getiremedikleri, deneysel çalışmalar yerine teorik öğretimi tercih ettikleri vb. sonuçlara ulaşılmıştır.

Kuzgun (1991) tarafından yapılan “Öğrencilerin Öğretmenlerden Bekledikleri ve Gözledikleri Davranışlar” konulu çalışmada lise ve dershaneye giden öğrencilerin öğretmenlerinden bekledikleri ve gözledikleri davranışlar araştırılmış ve her iki öğretmen grubunun davranışları arasındaki fark ortaya konmaya çalışılmıştır. Araştırma sonucunda, beklenen ve gözlenen davranışlara ilişkin değerler, genel grupta gözlenenlere çok yakın olup, disiplin alt ölçeği dışında kalan diğer bütün alanlarda beklenen davranış ortamları, lisede gözlenen davranış ortamlarından önemli derecede büyük bulunmuştur. Dershanede de yeterlik ve rehberlik alanına ilişkin gözlenen öğretmen davranışı ortalaması, beklenenden küçük; ruh sağlığı alanında beklenen davranış ortalamasına eşit; dış görünüş alanında ise beklenenden daha büyük bulunmuştur. Sadece disiplin alanında lisede ve dershanede gözlenen öğretmen davranış ortamları hemen hemen aynı olup, beklenen öğretmen davranışlarından daha büyük ve aradaki fark .01 düzeyinde anlamlı çıkmıştır.

1992 yılında Erden tarafından “Öğretmenlerin ve Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Sertifikası Derslerine ve Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları” konulu çalışma yapılmıştır. Araştırmanın amacı; öğretmenlik sertifikası programına katılan değişik statüdeki öğrencilerin öğretmenlik sertifikası derslerine ve öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarını belirlemektir. Bu amaçla, Hacettepe Üniversitesi tarafından açılan öğretmenlik sertifikası programlarına devam eden değişik statülerdeki toplam 352 öğrenciye öğretmenlik sertifikasına mesleğe yönelik tutum ölçekleri uygulanmıştır. Verilerin analizi sonucunda, öğrencilerin sertifika derslerine ve öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının statülerine göre değişmediği sonucu elde edilmiştir. Öğrencilerin tutumlarını etkileyebilecek diğer faktörlerin incelenmesi ile ilgili önerilerde bulunulmuştur.

Çankaya İlçesi İlkokul Öğretmenlerinin Sınıf İçi Öğretmen Davranışlarını Ne Derece Gösterdiklerinin İncelenmesi” konulu çalışma 1993 yılında Kaya tarafından yapılmıştır. Araştırmada öğretmen ve müfettişlerin görüşlerine başvurulmuş, sınıf içi öğretmen davranışlarının gösterilmesi bakımından öğretmen ve müfettişlerin görüşleri arasındaki anlamlı fark bulunmuştur. Öğretmenlerin derslerde değişik ders araçları kullanmadığı ve her bir öğrenci ile tek tek ilgilenmediği araştırmanın bir sonucu olarak ortaya çıkmıştır.

1993 yılında Senemoğlu tarafından yapılan “Üniversite Mezunu Öğrencilerin Görüşlerine Göre Üniversite Öğretim Elemanlarının Öğretim Etkinlikleri ve Öğretmenlik Meslek Bilgisi İhtiyaçları” konulu araştırmada, üniversite mezunu öğrencilerin görüşlerine göre, üniversite öğretim elemanlarının öğretim etkinliklerini ne derece gösterdiklerini ve öğretmenlik meslek bilgisi ihtiyaçları olup olmadığını belirlemek, ihtiyaçları var ise hangi dersleri almaları gerektiğine ilişkin önerileri oluşturmak amacıyla yapılmıştır. Elde edilen bulgulara göre, hem fen bilimleri hem de sosyal bilimler öğretim elemanlarının, büyük ölçüde bilgi aktarıcılığını esas aldıkları, araştırmaya ve buluş yoluyla öğrenmeye çok az yer verdikleri, en çok düz anlatım tekniğini kullandıkları, değerlendirmeyi ise çoğunlukla not vermek amacıyla yaptıkları gözlenmiştir. Ayrıca, örnekleme oluşturan öğrencilerin tamamı öğretim elemanı olacakların “öğretmenlik meslek bilgisi” derslerinden bazılarını kesinlikle almaları gerektiğini belirtmişlerdir.

Meral (1994) tarafından yapılan “Teknik Eğitim Fakültesi Mezunu Öğretmenlerin Öğretmen Nitelikleri İle İlgili Görüşleri” konulu araştırmada, Teknik Eğitim Fakültesi mezunu öğretmenlerin öğretmen nitelikleri ile ilgili düşünceleri belirlenmeye, öğretmen başarısı değerlendirilmeye ve iyi bir öğretmen özellikleri araştırılmaya çalışılmıştır. Sonuçta, Teknik Öğretmenin derslerdeki başarı düzeyinin yeterli olmadığı, ders araç gereçlerini yeteri derecede kullanamadıkları vb. bulgular

elde edilmiş ve bu doğrultuda, okullardaki alet ve makine eksikliğini giderilmesi durumunda öğretmenin eğitiminin daha iyi olacağı ve niteliğin artmasının mümkün olacağı vb. öneriler geliştirilmiştir.

1995 yılında Sunay tarafından yapılan “Ortaöğretim Kurumlarına Öğretmen Yetiştirmede Üniversite Öğretiminin Önemi” konulu doktora tezinde, eğitim fakültelerinden mezun öğretmenler ile farklı fakültelerden mezun öğretmenlerin öğretmenlik sertifikası programlarını tamamladıktan sonraki öğretmenlik tutumları ve sınıf içi davranışları belirlenerek her iki grubun karşılaştırılması yapılmıştır.

Veriler Minnesota Öğretmen Tutumları Envanteri (150 madde) ve sınıf içi öğretmen davranışlarını gözlem formu (32madde) aracılığıyla toplanmıştır. Elde edilen bulgular doğrultusunda; Milli Eğitim Bakanlığı'nın, üniversitelerin öğretmeni iyi yetiştirmediği ile ilgili iddialarının dayanaksız olduğu sonucuna varılmıştır. Bu sonuçlara dayalı olarak, öğretmenlik meslek bilgisi eğitimi kapsayan derslerin içeriklerinin, kredi ve saatlerinin yeniden gözden geçirilmesi, öğretmen adaylarının seçiminde bir takım akademik yeterlikler yanında mesleki yeterliliği ve öğretmenlik mesleğinde motivasyonu da içine alacak nitelikler aranması vb. öneriler geliştirilmiştir.

Damar (1996) “İlk Okuma Yazma Öğretiminde Karşılaşılan Güçlüklerle Öğretmen Nitelikleri Arasında İlişki” konulu çalışmasında, ilk okuma yazma öğretiminde karşılaşılan güçlüklerle öğretmen nitelikleri (cinsiyet, öğrenim durumu, kıdem, hizmet içi kurs durumu) arasında ilişki olup olmadığını araştırmıştır. Veriler anket aracılığıyla toplanmış ve ki-kare ile çözümlenmiştir. Elde edilen bulgulardan ilk okuma yazma öğretiminde karşılaşılan güçlüklerle öğretmenlerin cinsiyetleri arasında anlamlı ilişki olmadığı, öğrenim durumları ve kıdemleri arasında ise anlamlı ilişki olduğu görülmüştür. Buna göre; ilkokul öğretmenliği yapacak öğretmen adaylarının ortaöğretim düzeyinde iken yönlendirilerek, üniversitelerin ilgili bölümlerine alınmalıdır, göreve yeni başlayan öğretmenlere birinci sınıf öğretmenliği

yaptırılmamalı, birinci sınıfta başarılı olan öğretmenlere istedikleri takdirde devamlı birinci sınıf okutturulmalı vb. öneriler geliştirilmiştir.

Durmuşçelebi tarafından yapılan (1996) “Yükseköğretim Kurumlarında Öğretim Elemanlarından Beklenen ve Gözlenen Davranışların Düzeylerinin Belirlenmesi” konulu çalışmada; öğrenci-öğretim elemanı etkileşimini güçlendirmek, dolayısıyla öğrenci başarısının artmasına katkı sağlamak amacıyla, öğrencilerin öğretim elemanlarından bekledikleri davranışların neler olduğu ve bunların öğrenciler ve öğretim elemanları tarafından ne sıklıkla beklenildiği ve gözlenildiği, ayrıca da söz konusu davranışları bekleme ve gözleme sıklıklarının bazı değişkenlere göre farklılık gösterip göstermediğini ortaya çıkarmak. Bu doğrultuda, öğretim elemanı ve öğrenci ilişkilerini geliştirecek ortamların oluşturulması, öğrencilerin ortaöğretim sürecinde yeteneklerine uygun önceden uyararak uygun ölçütleri kullanma yoluyla değerlendirilmesi vb. öneriler geliştirilmiştir.

Erginer (1996) “İlk Okuma ve Yazma Öğretimindeki Öğretmen Davranışlarının Değerlendirilmesi ve Sınıf Öğretmenliği Eğitimini Yansımaları” konulu çalışmasında, sınıf öğretmenlerinin ilk okuma ve yazma öğretimindeki sınıf içi davranışlarını değerlendirmesi amaçlanmıştır. Araştırmada, öğretmen davranışlarının önem derecesi ve gösterilme sıklığı öğretmen, okul yöneticisi ve müfettişler açısından değerlendirilerek gruplar arasındaki fark belirlenmeye çalışılmıştır. Gözlem sonucunda; öğretmen görüşlerine göre davranışların yeterli düzeyde gösterildiği, okul yöneticileri ve müfettişlerin görüşlerine göre öğretmenlerin davranışları yeterli düzeyde gösteremedikleri, göre öğretmenlerin örnek okuma davranışlarını çoğu zaman seslendirmeyi kılavuzlama ve yazmayı kılavuzlama davranışlarını ara sıra gösterdikleri, diğer davranışları hiç göstermedikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Buna göre; ilkokulun Hayat Bilgisi Öğretimi, Sosyal Bilgiler Öğretimi, Fen Bilgisi Öğretimi, Matematik Öğretimi, Bilgisayar Öğretimi, Beden Eğitimi ve Oyun

Öğretimi, Müzik Öğretimi, Resim İş ve Yazı Öğretimi alanlarında da öğretmen davranışlarının araştırılması, sınıf öğretmeni yetiştiren kurumların “İlk Okuma Yazma Öğretimi” dersi öğretim programının yeniden gözden geçirilmesi ve değerlendirilmesi gibi öneriler geliştirilmiştir.

Bilgin (1996) tarafından yapılan “Okulöncesi Eğitim Kurumlarında Çalışan Öğretmenlerin Öğretmenlik Tutumlarının İncelenmesi” konulu çalışma, öğretmenlik tutumlarının çalışılan kurum, yaş, medeni hal, çocuk sahibi olma, mezun olunan kurum, hizmet yılı ve öğrenci sayısı vb. değişkenler dikkate alınarak incelenmiştir. Tarama modeli kullanılan bu çalışmada, İstanbul il sınırları içinde bulunan Kadıköy ve Beşiktaş ilçelerindeki M.E.B. ve S.H.Ç.E.K. bağlı okulöncesi eğitim kurumlarında görev yapan (176) öğretmenler evreni oluşturmaktadır. İki ayrı formdan oluşan anketler aracılığıyla veriler toplanmış ve istatistik işlemlerde aritmetik ortalama, varyans analizi ve *t* testi kullanılmıştır.

Elde edilen bulgulara göre; öğretmenlik tutumlarının her üç boyutu (otokratik, demokratik ve boş vermiş tutum) dikkate alınarak öneriler geliştirilmiştir. Bu önerilerden bazıları; okulöncesi eğitim kurumlarına alınan öğretmenlerin üniversite sınavına ek olarak tutum testi, mülakat gibi yöntemlerle seçilmeleri, eğitim programları sırasında yeterli düzeyde uygulama çalışması yapmaları vb.

Mahiroğlu (1996) “Teknik Eğitim Fakültesi Mezunlarını İzleme Araştırması” konulu çalışmasında Teknik Eğitim Fakültelerinden mezun olan teknik öğretmenleri izleyerek Teknik Eğitim Fakültelerindeki eğitim programını değerlendirmeyi amaçlamıştır. Bu amaç doğrultusunda teknik öğretmenlerin, Teknik Eğitim Fakültelerinde yapılan eğitimin kalitesine etki eden unsurlarla ilgili görüşleri nelerdir? Bu görüşler arasında fakülteler itibariyle bir fark var mıdır? vb. sorularına cevap aramıştır. 1994 yılında Teknik Eğitim Fakültelerinden (Gazi Üniversitesi, Marmara Üniversitesi, ve Fırat Üniversitesi) mezun olan ve aynı yıl Endüstri Meslek ve Teknik

Öğretim Kurumlarında göreve başlayan öğretmenler ile bu öğretmenlerin okul müdürleri araştırmanın evrenini oluşturmaktadır. Veri kaynağını iki ayrı form olarak düzenlenen anket soruları oluşturmaktadır. Elde edilen bulgular doğrultusunda; teknik öğretmenlerin öğretmenlik profiline ait 8 özellik (alan bilgisi, öğretmenlik ile ilgili genel tutum ve davranışlar, öğretim yöntem ve teknikleri, öğrencilerle ilişkiler, atölye-laboratuar becerileri, yönetici ve öğretmenlerle ilişkiler, sözlü ve yazılı iletişim becerileri ve genel bilgiler) bakımından teknik eğitim fakültelerince hazırlanma dereceleri, ortalamalarına göre beşli ölçekte orta yeterlinin biraz üzerinde bir aralıkta seyrettiği belirlenmiştir.

Yurt Dışında Yapılan Çalışmalar

Shorling ve Wingo'ya (1957) göre hazırlamış oldukları “Öğretmen Şahsiyetinde Önemli Olan Faktörlerin Kontrol Listesi”nde öğretmenlerde aranılacak kişisel özellikleri; ruh sağlığı veya duygularda dengeli oluş, kişisel görünüş, doğruluk, dürüstlük, karakter, hoşsohbetlik vb. genel başlıklar altında toplamıştır.

E.A. Rosencranz ve B. J.Biddle (1964) tarafından yapılan araştırmada öğretmen davranışlarının öğretme-öğrenme sürecinin niteliğini belirleyen önemli bir değişken olduğunu belirtmekte ve öğretmen davranışlarının oluşmasını etkileyen değişkenlerin sosyal durumları, değerler, inançlar, çevrenin etkisi, öğretmenin kişiliği, motivasyonu, bilişsel düzeyi, algıları ve diğer etkiler olduğunu vurgulamaktadır.

Solomon ve Kendal'ın (1976) ortak çalışmasında, öğrencilere göre öğrenciyle işbirliği yapan, demokratik davranan öğrencileri de sınıf etkinliklerine katan ve yaratıcılığı olan öğretmenlerin öğrenciler üzerinde yaratacağı akademik başarının,

geleneksel öğretmen tipinin öğrenciler üzerinde yaratacağı akademik başarıdan daha yüksek olacağı tespit edilmiştir.

Witty (1989 Çev. Oğuzkan.) tarafından yapılan bir araştırma da öğrencilerin düşüncelerine dayalı olarak gerçekleştirilmiştir. “Bana En Çok Yararı Dokunan Öğretmen” konusu üzerine 12000 öğrenci mektubu incelenerek belirlenen öğretmen nitelikleri sıklık derecelerine göre sıralanmıştır. Bunlardan bazıları; işbirliğinden hoşlanan ve demokratik eğilimi olan öğretmen, sevecen, sabırlı, çok çeşitli bilgilere sahip öğretmen, dış görünüşü güzel, tavırları hoş, haktanır ve tarafsız davranan öğretmen vb. maddeler olarak belirlenmiştir. Buna göre; en çok beğenilen öğretmen, genellikle insan ilişkilerinde gerçekten duyarlı olan ve iyi bir uyum gösteren öğretmendir, sonucu çıkarılmıştır.

Amerikalı eğitimci Joel Burdin 1990 sonrasında ilişkin gelişmeler üzerinde kestirimlerde bulunarak, geleceğin öğretmenlerini; değerler geliştiren, kaynak arayan, güçlükleri, sorunları taniyan, insan ilişkilerini geliştiren, meslek seçimi ve boş zaman uğraşları üzerinde danışmanlık yapan, mesleğe hazırlıkta öğrencilere yardımcı ve önder olan, öğretme-öğrenme konusunda uzman sayılan, öğrencilerin akademik başarılarını arttırmayı hedefleyen, kişiler olarak tanımlamıştır. Öğretmenlerde aranacak kişilik özelliklerini daha pratik biçimde belirlemeye çalışan kimi eğitimciler bir takım derecelendirme ölçekleri ve denetleme listeleri geliştirmişlerdir (Ryan. 1975: 300-304).

Guskey R. Thomas ve Perry D. Passaro'nun gerçekleştirdiği çalışmanın amacı, öğretmenlik yeterlik ölçümlerinin yorumlanmasına açıklık getirmektir. Araştırmaya 283 deneyimli öğretmen ve 59 öğretmen adayı olmak üzere toplam 342 kişi katılmıştır. Öğretmenlik Yeterlik Ölçeği (Gibson ve Dembo, 1984)'nin değişik bir formu kullanılarak öğretmenlerin yeterlikleri ölçülmüştür. Değiştirilen bu yeterlik formları deneyimli öğretmenler ve öğretmen adaylarına uygulanmıştır. Çalışmanın

sonuçları öğretmenlik yeterliğinin çok boyutlu bir yapısı olduğunu desteklemektedir. Çalışmada öğretmenlerin genel etkileri ile öğrencileri etkileyen kişisel becerileri arasında bir fark olmadığı ortaya çıkmıştır (hem deneyimli öğretmenlerde hem de öğretmen adaylarında). Bu çalışmada “öğretmenlik yeterlik ölçekleri” gerçekte neyi ölçmektedir? Sorusu üzerinde durulmuştur. Araştırmanın sonuçları öğretmenlerin yeterliğinin sadece nasıl ölçüleceğini değil bu ölçümlerin nasıl yorumlanması gerektiğini anlamak için de önemlidir.

Frances O’Connell Rust (1994) tarafından yapılan bu çalışmada, mezun öğretmenler ve mezun olmayan öğretmen adaylarının düşüncelerinde ve öğretmen eğitimi programlarından beklentilerinde farklılık olup olmadığı, öğretmen eğitimi programının onların öğrenme ve öğretmeye ilişkin düşüncelerini nasıl etkilediği; öğretmen eğitimi programlarının yeni öğretmenlerin sınıf uygulamalarına en büyük etkisinin ne olduğu; okullarda çalışmanın onların görüşlerini nasıl etkilediği bulunmaya çalışılmıştır. Araştırmaya 23 öğretmen adayı ve 18 mezun öğretmen olmak üzere toplam 41 kişi katılmıştır. Her yeni yılı başında uygulanan düşünce anketlerinde katılımcıların öğretmenlik mesleğine giriş ve anlayışlarını, öğretme, öğrenme, eğitimin doğası ve eğitim amaçları ile birleştirme nedenleri üzerinde durulmuştur. Katılımcılara belirli aralıklarla, bireysel ve grup olarak yapılan görüşmeler araştırmacılar ve katılımcılar arasında etkileşimi sağlamıştır.

Çalışmanın ilk yılında toplanan veriler hem mezun olmayan hem de olanların öğretime başladıklarında idealist olduklarını göstermiş, mezun olmayan öğrencilerin öğretime ilişkin görüşleri mezun olanlarınkinden daha az karmaşık ve çelişkili çıkmıştır. Fakat araştırmanın ikinci yılı sonunda mezun olan ve olmayan öğrencilerin görüşleri oldukça benzerlik göstermiştir. Özellikle eğitimin amaçları, öğrenci öğretmen ilişkileri eğitim programları konularında. Üçüncü yılın sonunda mezun olan ve olmayan öğrencilerin öğretime ilişkin neredeyse aynı görüşlere sahip oldukları saptanmıştır. Eğitim amaçlarını çocuğun kendine saygı ve güvenini oluşturma ve çocuğu yaşam boyu öğrenmeye güdüleme olarak belirlemişlerdir.

Sanford S. Shugart ve Paul B. Hounshell'in (1995) birlikte yürüttükleri bu çalışma, fen bilimlerinde konu alanı bilgisi ile fen bilgisi öğretmeni olarak yetiştirilen öğretmenlerin öğretmenlik mesleğine giriş, sürdürme ve ayrılma durumları arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılmıştır. Kuzey Carolina'dan dört yıllık bir süre içinde mezun olan fen bilgisi öğretmenlerinden bir örneklem grubu oluşturmak için Ulusal Öğretmenler Sınavı Biyoloji ve Genel Fen Bilgisi test puanları kullanılmıştır. 205 mezundan 83 kişi örneklem grubuna alınmıştır. Uygulanan testte 160 tane çoktan seçmeli soru yer almaktadır. Örneklem grubu mezun olduktan 10 yıl sonra eğitim aldıkları okulun özellikleri, konu alanı bilgisi, cinsiyet ve ırkı ile fen bilgisi öğretmenliğinde çalışma statüsü arasında ilişki olup olmadığına karar vermek için incelenmiştir. Örneklemin %36'sı Kuzey Carolina'da hiç bir zaman fen bilgisi öğretmeni olarak çalışmamış, %37.4'ü 10 yıl içinde fen bilgisi öğretmenliği yapmış fakat ayrılmış ve %26.6'sı mezun olduktan sonraki 1 yıl içinde fen bilgisi öğretmenliğine başlamış ve öğretmenliği 10 yıl boyunca sürdürmüştür. Sonuçta, konu alanı bilgisi ile öğretmenlik mesleğine girmeme ve mesleği sürdürme arasında anlamlı ilişkiler bulunmuştur. Konu alanı bilgisi puanı yüksek olan öğretmenlerin hiç öğretmenlik yapmama ya da öğretmenliğe başlayıp ayrılma olasılıkları öğretmenliği meslek edinme olasılıklarından daha fazladır.

Fred L. Pigge ve Ronald N. Marso (1997) tarafından yapılan çalışmada öğretmenlerin, öğretmen eğitimine başladıklarında, öğretmenlik uygulamasının sonuna doğru, öğretmenliğinin üçüncü yılının sonuna doğru ve beşinci yılının sonuna doğru kendilerini değerlendirmeleri, etkilendikleri alanları ve mesleki ilgilerinin gelişimlerini değerlendirmeleri istenmiştir. Bu amaçla "Öğretmen İlgileri" anketi uygulanmıştır. Anket her biri beşer maddeden oluşan, kendi kendisi ile ilgili, mesleki ilgi ve etkiye yönelik ilgi bölümlerini içermektedir. Bu anket uygulamalarının sonucunda, öğretmenlerin anketin uygulandığı zamanlarla, mesleki ve kişisel gelişimleri arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılıkların olduğu ortaya çıkmıştır. Mesleki ilgilerin ortalamaları öğretmen eğitiminin başlangıcından öğretmenliğin beşinci yılına kadar

düzenli olarak artmıştır. Kişisel ilgilerinin ortalaması ise öğretmen eğitime başladıklarında 16.45 iken öğretmenliğin beşinci yılında 13.45'e düşmüştür. Yine burada anketin uygulandığı zamanlarda ortalamalar düzenli bir biçimde düşmüştür.

Gilberts H. Guy ve Benjamin Lignugaris'in (1997) yaptığı çalışmada ilkokul ve özel eğitim öğretmenlerinden beklenen sınıf yönetimi ve öğretim yeterlikleri incelenmiştir. Araştırmada bu konu üzerinde önceden yapılan araştırmaların özeti çıkarılmıştır. 1983-1994 yılları arasında yapılan araştırmalarda sınıf yönetiminin dört kategorisi için ilkokul öğretmenlerinden (n=104) aşağıdaki oranlar ortaya çıkmıştır;

- Sınıf ortamını öğrenci yönetimini kolaylaştıracak biçimde düzenleme (%11).
- Öğrenci davranışı için bir standart oluşturma (%6).
- Sınıf davranışını artırmak ya da azaltmak (değiştirmek) için yönetim yaklaşımları uygulama (%80).
- Sınıf yönetimi davranışlarının etkililiğini değerlendirme (%3).

1983-1994 yılları arasında yapılan bir başka araştırmada da öğretim yeterliklerinin kategorileri için ilkokul öğretmenlerinden (n=475) aşağıdaki oranlar elde edilmiştir;

- Öğretim etkinliklerini hazırlama (%17).
- Öğretim araç-gereçlerini sunma (%58).
- Dönüt ve Pekiştireç verme (%5).
- Etkileşimli değerlendirme (%5).
- Süreyi etkili kullanma (%14).

Öğretim etkinliklerini hazırlama ve öğretim araç-gereçlerini sunma ile ilgili olarak, ilköğretim ve özel eğitim konusunda yapılan araştırmalarda bulunan yeterliklerde iki alan üzerinde durmaktadır:

- a) Ders sırasında "konu alanı bilgisi" sunma ve
- b) Bu bilgiyi iletme yollarında değişiklikler sunmadır.

Dönüt ve pekiştireç vermenin alt maddelerini;

- a) Öğretmen öğrencinin sözel yanıtına uygun dönüt verir,
- b) Öğretmen değerlendirme etkinliklerinin sonuçlarını öğrencilere iletir,

c) Öğretmen değişik pekiştireçler kullanır, şeklinde sıralarken;

Etkileşimli değerlendirme maddelerini;

- a) Öğrencilerin anlayıp anlamadıklarını sorular sorarak kontrol eder,
- b) Öğretmen öğretimi, öğrenci yorumları, soruları ve performanslarına dayalı olarak yeniden gözden geçirir,
- c) Öğretmen sonraki ders planlarında yararlanmak için bir öğrencinin başarısını sürekli olarak kaydeder (özel eğitimde geçerli) şeklinde sıralamışlar;

Süreyi etkili kullanmanın alt maddelerini ise;

- a) Öğretmen bütün araç-gereç ve kaynakları hazırlar,
- b) Öğretmen sınıfa zamanında girer,
- c) Öğretmen çabuk hareket eder,
- d) Öğretmen öğretimin hızını değiştirir,
- e) Öğretmen öğrencilerin oturma çalışmaları sırasındaki dikkatlerini %80 ve üzerinde tutar, olarak sıralamışlardır.

F. Michael Cannelly, D. Jean Clandinin ve Ming Fangtte (1997) çalışmalarında öğretmenlerin kişisel uygulama bilgilerini öğrenmek için 15 yıl süren bir araştırma yapmışlardır. Araştırmaya öğretmenler etkin olarak katılmışlar: amaçları tanımlamaya yardım etmişler, hipotezler kurmuşlar ve sonuçlar üzerinde yorumlar yapmışlardır. Hatta araştırma raporunun yazımına da katılmışlardır. Araştırmacılar alan notları yazmışlar, öğretmenlerle görüşmeler yapmışlar, karşılıklı konuşmalar gerçekleştirmişlerdir. Bu araştırmada öğretmenlerin kişisel uygulama bilgilerinin çalıştıkları ortam içinde nasıl geliştiği ile ilgilenilmiştir. Eğitim uygulamalarının gelişmesi için öğretmenlerin uygulamalarına ilişkin bilgileri önemli bir ögedir.

- *Öğretmenler uygulamalarına ilişkin günlükler yazmışlar,
- *Öğretmenler öğretimlerine ilişkin öyküler yazmışlar,
- *Öğretmenler otobiyografik yazılar yazmışlar,

- *Öğretmenler ailelerine ilişkin bilgileri içeren öyküler yazmışlar,
- *Öğretmenler fotoğraflar, anı kutuları vb. hazırlamışlar,
- *Öğretmenler kişisel ve mesleki yaşamlarını açıklayan tarihi olayları sözel olarak ifade etmişler,
- *Öğretmenler kişisel olaylar, yıllar, yer ya da özel anıları sistematik olarak gösteren tarihi olaylar ve kronolojik yazılar yazmışlar,
- *Öğretmenler ve araştırmacılar birbirlerine mektuplar yazmışlardır.

Yukarıdaki yöntemler öğretmenlerin, öğretimlerini düşünmelerini ve anlamalarını sağlamıştır.

Dunn ve Shriner (1998) tarafından yapılan çalışmada önce öğretmenlerin ilkökul, ortaokul ve lise sınıflarındaki öğretim etkinliklerine ilişkin düşünceleri araştırılmıştır. Veriler bu amaç için özellikle tasarlanan bir anket kullanılarak toplanmıştır. Anket, öğretmenlerin planlama, hazırlık, öğrencileri değerlendirme ve diğer öğretmenler ya da meslek sahipleri ile etkileşim bölümlerini içeren 15 maddeden oluşmaktadır. Anket sonuçları, öğretmenlerin planlama ve değerlendirmeyi içeren etkinliklerinin, öğretimi ve bir öğretmenin sınıftaki performansını yakından ilgilendirdiğini düşündürmektedir.

Bu ortak öğretim etkinliklerinin deneyimli öğretmenlerin öğretim yeterlik düzeyini artırmaya nasıl katkıda bulunabileceğini belirlemek amacıyla ikinci bir çalışma yapılmıştır. Çalışmaya öğretmenlik deneyimi en az 10 yıl olan sekiz öğretmen katılmış ve her öğretmen aynı 14 gündeki etkinlikleri içeren birer günlük tutmaları istenmiştir. Ayrıca, etkinliklere ilişkin daha ayrıntılı bilgi almak ve etkinliklerin eğitim üzerindeki etkileri konusundaki algılarını ortaya koymak için öğretmenlerle nitel görüşmeler yapılmıştır. Analizler sonucunda özetle şu bulgular elde edilmiştir: a)Bütün öğretmenler bu davranışları uygulamaya koymakla birlikte onlar için davranışların değeri düşünme ve çalışmayla ilgili etkenlere bağlı olarak değişiklik gösterebilmiştir. b)Resmi ya da resmi olmayan değerlendirme etkinlikleri öğretmenlere öğretimlerinin farkına varma ve değişiklik yapmak için atabilecekleri adımları görme olanağı tanımıştır.

Hartsough S. Carolyn, Katherine D. Perez ve Carole L. Swain'nın (1998) ortak çalışmasında önceden kullanılmış olan "Davranışsal Değerlendirme" ölçeği bir grup hizmet öncesi eğitimine devam öğretmen adayına uygulama öğretmeni tarafından kullanılmıştır. En az 25 yıllık deneyimi olan 28 uygulama öğretmenine "personel geliştirme programları" ile ilgili kurslar verilmiştir. Kurs sonunda her bir ölçeğin altı bölümünden birini başlık edinen altı sayfalık paket programlar uygulanmıştır. Bu işlem tamamen tesadüfi yapılmış, böylece her bölüme eşit ilgi gösterilmesi sağlanmıştır. Katılımcılara şu anda ya da önceki 12 ay içerisinde danışmanlık yaptıkları öğretmen adaylarının öğretimlerini anımsamaları öğretilmiş ve öğretmen adaylarının davranışlarını gözleyip tanımlamaları istenmiştir. Sonuçta 250'si kullanılabilir olan 400 tane öğretmen adayı davranış tanımları elde edilmiştir. Sonra bu davranış tanımları 125 tanımdan oluşan dizelere ayrılmış ve uygulama öğretmenlerine tekrar sunulmuştur. Altı bölüm her odanın tahtasına asılmış ve uygulama öğretmenlerine tanımları altı bölüme ayrıştırılmaları öğretilmiştir. Bir sonraki adımda %80 görüş birliği olan tanımlar ölçeğe alınmıştır. Elde edilen sonuçtan, California'da öğretmenlik mesleği standartları olarak aşağıdaki altı alan belirlenmiştir.

- Öğretmen adayı öğrencinin öğrenmesi için bir ortam hazırlar ve sürdürür.
- Öğretmen adayı öğrencinin öğrenmesi için gerekli içerik bilgisine sahip olur ve içeriği düzenler.
- Öğretmen adayı bütün öğrenciler için öğretimi planlar ve öğrenme yaşantılarını tasarlar.
- Öğretmen adayı bütün öğrencileri öğrenmeye katar.
- Öğretmen adayı öğrencilerin öğrenmesini değerlendirir.
- Öğretmen adayı öğretme ve öğrenmeyi artırmak için mesleki açıdan gelişir.

Buraya kadar özetlenmeye çalışılan araştırmalar, araştırmacının konusuna model ya da benzerlik taşıması yönünden önem taşımaktadır.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, evren ve örnekleme ile verilerin toplanması, işlenmesi ve çözümlenmesinde kullanılan istatistik teknikler yer almıştır.

Araştırma Modeli

Bu araştırmada survey yöntemi kullanılmıştır. Survey modeli; olayların, objelerin, kurumların, grupların ve çeşitli alanların ne olduğunu, mevcut olayların önceki olaylarla ilişkisini dikkate alarak, durumlar arasındaki etkileşimi açıklamaya çalışan araştırmalardır (Kaptan, 1995: 59). Araştırma; bir tasarlama, düzenleme, gözleme ve gözlemleri analiz ederek yorumlama sürecidir. Survey araştırmalarında düzenleme, örneklem seçimi ve örneklemedeki bireylerden gözlemlerin elde edilmesini kapsar (Özçelik, 1981: 7).

Evren ve Örneklem

Araştırmanın çalışma evrenini; Ankara il merkezinde bulunan Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarında görev yapan, Gazi Üniversitesi eğitim fakültelerinden son on yılda mezun olan öğretmenler oluşturmaktadır.

Araştırmanın örneklemini belirleme aşamasında, Milli Eğitim Bakanlığı'ndan Ankara il merkezinde bulunan ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarının bağlı oldukları ilçeler ve okul isimleri alınmıştır. Bu listeden Ankara il merkezinde bulunan 8 ilçedeki okul sayısının çok fazla olduğu belirlenmiş (Tablo 2), öğretmenlerden ulaşılabilenlere ölçme aracının uygulanmasına karar verilmiştir. Sonuçta, her bir eğitim fakültesinden mezun ortalama 52, toplam 312 öğretmen örneklemini oluşturmuştur. Bu fakülteler; Mesleki Eğitim Fakültesi, Gazi Eğitim Fakültesi Ticaret Turizm Eğitimi Fakültesi, Teknik Eğitim Fakültesi, Endüstriyel Sanatlar Eğitimi Fakültesi ve Mesleki Yaygın Eğitim Fakültesidir.

Tablo 2

Ankara İl Merkezinde Bulunan Okul Sayıları ve Bağlı Oldukları İlçeler

İlçeler	İlköğretim Okulları	Ortaöğretim Okulları
1- Altındağ İlçesi	69	13
2- Çankaya İlçesi	98	21
3-Elmadağ İlçesi	28	7
4- Etimesgut İlçesi	20	5
5- Keçiören İlçesi	82	24
6- Mamak İlçesi	89	20
7- Sincan İlçesi	34	10
8- Yeni Mahalle İlçesi	79	28
Toplam	420	128

Veri Toplama Araçları

Gazi Üniversitesi'ne bağlı eğitim fakültelerinden mezun öğretmenlerin öğretmenlik davranışları ile ilgili yeterliklerine ilişkin görüşlerinin belirlenmesi amacıyla; araştırmanın kuramsal temelini oluşturacak özellikle konu ile ilgili kaynaklar taranmış, elde edilen bilgiler doğrultusunda araştırmanın amaçlarına paralel olarak, Gazi Üniversitesi eğitim fakültelerinden mezun öğretmenlere uygulanmak üzere bir taslak anket formu hazırlanmıştır.

Hazırlanan taslak anket formunda; öğretimin planlanması, uygulanması, değerlendirilmesi ve öğretmen tutumlarını içeren, dört bölüm başlığı adı altında toplam 74 madde yer almıştır. Bu taslak, eğitim bilimleri alanında özellikle program geliştirme, eğitim istatistiği ve ölçme değerlendirme alanında uzman görüşlerine sunulmuştur.

Görüşler ve eleştiriler dikkate alınarak madde sayısı 52'ye indirilmiş ve ifadeler yeniden düzenlenmiştir. Daha sonra bu anket formları ön deneme amacı ile Ankara il merkezinde bulunan 4 İlköğretim ve 3 Ortaöğretim kurumunda görev yapan Gazi Üniversitesi eğitim fakültelerinden mezun toplam 28 öğretmene uygulanmıştır.

Ön denemesi yapılan anket formları üzerinde güvenirlik çalışması kapsamında 52 madde üzerinde analiz yapılmış ve anketlerin tümü için Cronbah Alpha katsayısı hesaplanmıştır. Analiz sonucunda Alpha katsayısı .97 olarak bulunmuştur.

Son şekli verilen anket formları (Ek 4) Gazi Üniversitesine bağlı eğitim fakültelerinden mezun öğretmenlerin öğretmenlik davranışları ile ilgili yeterliklerine ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla dört ayrı bölüm olarak düzenlenmiştir. Birinci bölümde öğretmenlere mesleki kıdemleri, hangi eğitim fakültesinden mezun oldukları, cinsiyetleri ve hangi eğitim kurumunda çalıştıklarını içeren 4 soru sorulmuştur. Anket formunun ikinci bölümünde ise öğretmenlik davranışları ile ilgili olarak, öğretimi **planlama** (14 soru), **uygulama** (19 soru), **değerlendirme** (7 soru) ve **öğretmen**

tutumları (12 soru) olmak üzere dört bölüm (52 soru) bulunmaktadır. Gazi Üniversitesi'ne bağlı eğitim fakültelerinden mezun öğretmenlerden öğretmenlik davranışları ile ilgili kendilerini ne derece yeterli bulduklarını, her bir maddenin solunda yer alan beşli ölçeğe göre; (5) çok yeterli, (4) yeterli, (3) orta yeterli, (2) az yeterli ve (1) yetersiz değerlendirmeleri istenmiştir.

Anket formlarının uygulanması için Ankara Valiliği ve İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nün, sorumluluğu ilgili okul müdürlerine ait olmak üzere izin verildiğini belirten bir yazı İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nden alınmıştır (Ek- 3).

Alınan bu izin doğrultusunda anket formu yeterli sayıda çoğaltılmıştır. Anketler örneklem grubuna giren Mesleki Eğitim Fakültesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Ticaret ve Turizm Eğitimi Fakültesi, Teknik Eğitim Fakültesi, Endüstriyel Sanatlar Eğitimi Fakültesi ve Mesleki Yaygın Eğitim Fakültesi mezunlarından toplam 312 öğretmene araştırmacı tarafından uygulanmıştır.

12 Mayıs 1999 tarihinde başlanan anket uygulaması 18 Haziran 1999 tarihinde tamamlanmış, bu süre sonunda cevaplandırılan anketler değerlendirmeye alınmıştır. Yapılan değerlendirme sonunda uygulanan tüm anketlerin geçerli olduğu saptanmıştır.

Verilerin Çözümlemesi

Veri toplama aracı olan ankette yer alan sorularda, öğretmenlik davranışları ile ilgili öğretmenlerin kendilerini ne derece yeterli bulduklarına ilişkin sorularda 5 seçenekli likert tipi ölçek kullanılmıştır. Anketteki sorulara ilişkin çok yeterli cevabına 5 değeri verilirken, yetersiz cevabına 1 verilerek değerlendirilmiştir. Ölçekte yer alan aralıklar eşit olduğundan hareketle (4/5) sınırlar şu şekilde belirlenmiştir.

<u>Seçenek</u>	<u>Sınır</u>
Yetersiz -----	1.00 - 1.80
Az Yeterli -----	1.81 - 2.60
Orta Yeterli -----	2.61 - 3.40
Yeterli -----	3.41 - 4.20
Çok Yeterli-----	4.21 - 5.00

Anketin uygulanması sonucunda elde edilen verilerin çözümlemesinde, toplanan veriler bilgisayar ortamına aktarıldıktan sonra istatistiksel çözümler için SPSS (Statistical Package for Social Sciences) programından yararlanılmıştır.

Belirtilen paket programdan yararlanılarak frekans ve yüzde tabloları oluşturulmuştur. Aritmetik ortalamalar ve standart sapmalar hesaplanmıştır. Farklı eğitim fakültelerinden mezun öğretmenlerin öğretmenlik davranışları arasındaki farkı belirlemek amacıyla varyans analizi uygulanmıştır. Varyans analizi sonuçları doğrultusunda, öğretmenlerin yaptıkları değerlendirmeler arasındaki farkın anlamlılığını belirlemek amacıyla da Tukey testi uygulanmıştır. Anlamlılık düzeyi olarak .01 düzeyi benimsenmiştir. Gruplar arasında anlamlı fark bulunan değerler (*) ile belirtilmiştir. Veriler tablolar halinde verilerek yorumlanmıştır.

Varyans ile ilgili karşılaştırmalarda sorular grup olarak alınmış, her bir madde tek tek incelemeye alınmamıştır. Her bir madde ile ilgili yüzdeler, frekanslar, aritmetik ortalama ve standart sapmalar tezin genel çerçevesini bozmaması açısından bulgular kısmında alınmamış, ihtiyaç duyulduğunda incelenmesi için Ek 5 ve Ek 6'da tablo olarak verilmiştir.

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde, araştırmanın genel amacı doğrultusunda cevap aranan sorulara ilişkin toplanan verilerin istatistiksel analizleri sonucunda elde edilen bulgular ile bu bulguların yorumları yer almaktadır.

I - Öğretmenlerin Kişisel Niteliklerine İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılan Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültelerinden mezun öğretmenlerin kişisel niteliklerine ilişkin bulgular Tablo 3’de sunulmuştur.

Tablo 3 incelendiğinde, araştırma kapsamına giren Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültelerinden mezun öğretmenlerin %23’ü 9-10 yıl, %22’si 1-2 yıl, %18’i 3-4 yıl, %18’i 5-6 yıl, %17’si ise 7-8 yıl öğretmenlik kıdemine sahip oldukları anlaşılmaktadır. Bu durumda öğretmenlerin yarısından çoğunun 5-10 yıl kıdeme sahip olduklarını söylemek mümkün olabilir.

Aynı tabloda öğretmenlerin %17’sinin Teknik Eğitim Fakültesi, %17’sinin Ticaret Turizm Eğitimi Fakültesi, %16’sının Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi, %16’sının Gazi Eğitim Fakültesi, %16’sının Mesleki Eğitim Fakültesi ve %16’sının Mesleki Yaygın Eğitim Fakültesi mezunu oldukları görülmektedir. Bu durum; örneklem grubunun eşit oranda seçilmesinden kaynaklanmaktadır.

Öğretmenlerin %61’i bayan, %39’u ise erkeklerden oluşmaktadır.

Aynı tablodan anlaşıldığına göre; %29’u ilköğretim okulunda, %22’si kız meslek lisesinde, %21’i lisede, %14’ü endüstri meslek lisesinde, %10’u turizm meslek lisesinde, %5’i ise ticaret lisesinde görev yapmaktadır.

Öğretmenlerin yarıdan fazlasının mesleki eğitim veren kurumlarda görev yapması, Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültelerinden mezunların çoğunun (Gazi Eğitim Fakültesi ve Endüstriyel Sanatlar Eğitimi Fakültesi dışındaki diğer eğitim fakültelerinin) mesleki eğitim veren liselere öğretmen yetiştirmelerinden kaynaklanmaktadır.

Tablo 3
ÖĞRETMENLERİN KİŞİSEL NİTELİKLERİNE İLİŞKİN BULGULAR

Sorular	Seçenekler					
	1	2	3	4	5	6
1. Kıdem Durumu	(1-2 yıl)	(3-4 yıl)	(5-6 yıl)	(7-8 yıl)	(9-10 yıl)	
	f 71	58	57	53	73	
	% 22.8	18.6	18.3	17.0	23.4	
	n 312					
2. Mezun Olduğu Fakülte	(End.San.Eğt.Fak)	(Gazi Eğt. Fak.)	(Mes. Eğt. Fak.)	(Mes. Yay.Eğt.Fak)	(Tek.Eğt.Fak.)	(Tic.Tur.Eğt.Fak.)
	f 52	52	52	50	53	53
	% 16.7	16.7	16.7	16.0	17.0	17.0
	n 312					
3. Cinsiyet	(Bayan)	(Bay)				
	f 189	123				
	% 60.6	39.4				
	n 312					
4. Çalıştığı Kurum	(İlköğretim Okulu)	(Lise)	(Kız Mes. Li.)	(End. Mes. Li.)	(Tic. Li.)	(Otel. Tur. Mes. Li)
	f 89	66	67	42	16	32
	% 28.5	21.2	21.5	13.5	5.1	10.3
	n 312					

II - Öğretmenlerin Öğretmenlik Davranışları Açısından Kendilerini Ne Derece Yeterli Bulduklarına İlişkin Bulgular

Bu bölümde öğretmenlerin öğretmenlik davranışları açısından kendilerini ne derece yeterli buldukları **öğretimi planlama, uygulama, değerlendirme** ve **öğretmenlik tutumları** gibi başlıklar altında toplanarak, öğretmen görüşlerinin Aritmetik Ortalamaları (\bar{x}), Standart Sapmaları (ss) ve Varyans analizi sonuçları tablolar halinde sunularak yorumlanmaktadır.

Gazi Üniversitesine Bağlı Eğitim Fakültelerinden Mezun Öğretmenlerin Öğretimi Planlama İle İlgili Yeterliklerine İlişkin Görüşler Ve Bu Görüşler Arasındaki Anlamlı Farklar

Mezun olunan fakülte türüne göre öğretmenlerin **öğretimi planlama** aşamasındaki öğretmenlik davranışlarına ilişkin aldıkları puanların ortalamaları, standart sapmaları ve F değeri tablo 4’de verilmiştir.

Öğretmenlerin mezun oldukları eğitim fakültesi türüne göre öğretimin planlanması aşamasındaki puanlarının ortalamalarına bakıldığında Mesleki Eğitim Fakültesi mezunlarının puan ortalamalarının diğerlerinden yüksek olduğu (60.53) görülmektedir. Bu farkın anlamlı olup olmadığını test etmek için yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda, elde edilen F değeri (63.32) öğretmenlerin mezun oldukları fakülte ile öğretimin planlanması aşaması arasında anlamlı bir fark olduğunu göstermiştir ($p < .01$). Gruplar arasında bulunan bu anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla Tukey testi yapılmış ve Mesleki Eğitim Fakültesi ile Gazi Eğitim Fakültesi, Teknik Eğitim Fakültesi, Ticaret Turizm Eğitim

Fakültesi, Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi ve Mesleki Yaygın Eğitim Fakültesi arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur.

Ayrıca; Gazi Eğitim Fakültesi ile Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi ve Mesleki Yaygın Eğitim Fakültesi arasında, Teknik Eğitim Fakültesi ile Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi ve Mesleki Yaygın Eğitim Fakültesi arasında ve Ticaret Turizm Eğitim Fakültesi ile Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi ve Mesleki Yaygın Eğitim Fakültesi arasında anlamlı fark bulunmuştur. Bu sonuç, Mesleki Eğitim Fakültesi mezunu öğretmenlerin diğer Eğitim Fakültelerinden mezun öğretmenlere göre öğretimin planlanması aşamasında kendilerini daha yeterli bulduklarını göstermektedir. Bunun nedenin, hizmet öncesi eğitim süresi boyunca alınan formasyon derslerindeki farklılıklar (tür, süre ve işleniş açısından) olabileceği düşünülmektedir.

Öğretmenlerin hizmet öncesi eğitimlerinde aldıkları formasyon derslerinin kuramsal ağırlıklı işlenmesi, bu derslere yeterince güdülenmemeleri, öğrenci sayılarının kalabalık olması nedeniyle derslerde uygulamanın yapılamaması, kuramsal olarak alınan bilgilerin uygulamaya yeterli biçimde yansıtılamaması gibi nedenler bu farklılığı oluşturuyor olabilir. Eğitim derslerinin uygulama ağırlıklı işlenmesi, bilgilerin daha kalıcı ve anlamlı olmasını sağlayabilir.

Ataüinal'a göre (1994: 132) öğretmen eğitiminde teori ve uygulamanın bütünleştirilmesi ve derslerin özel öğretime ayrılan sürelerinin, bu derslerin konu alanının okutulduğu süreden daha fazla olması gerekmektedir.

Russell ise; öğretmenler yetiştirilme sürecinde gerekli bilgilerle donatılmış olsalar bile, bu teorileri sınıf ortamına aktaramadıklarını görünce; uygulama olmadıkça, teorilerin anlamsız olacağı kararına varmıştır (Çepni ve Azar, 1996: 162).

Tablo 4

**ÖĞRETMENLERİN ÖĞRETİMİ PLANLAMA AŞAMASINDAKİ ÖĞRETMENLİK DAVRANIŞLARI İLE İLGİLİ
YETERLİKLERİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN MEZUN OLUNAN FAKÜLTELERE GÖRE
VARYANS ANALİZİ SONUÇLARI**

Mezun Olunan Fakülte	İstatistikler	n	X	ss	F Değeri	Gruplar Arası Fark
1. Mesleki Eğitim Fakültesi		52	60.53	7.56	63.32 *	(1-2) (1-3) (1-4) (1-5) (1-6)
2. Gazi Eğitim Fakültesi		52	51.65	7.76		(2-5) (2-6)
3. Ticaret ve Turizm Eğitimi Fakültesi		53	50.77	6.39		(3-5) (3-6)
4. Teknik Eğitim Fakültesi		53	50.03	9.41		(4-5) (4-6)
5. Endüstriyel Sanatlar Eğitimi Fakültesi		52	40.15			
6. Mesleki Yaygın Eğitim Fakültesi		50	37.96			

* P < 0.01 sd= 5

Gazi Üniversitesine Bağlı Eğitim Fakültelerinden Mezun Öğretmenlerin Öğretimin Uygulanması İle İlgili Yeterliklerine İlişkin Görüşler Ve Bu Görüşler Arasındaki Anlamlı Farklar

Mezun olunan fakülte türüne göre öğretmenlerin uygulama aşamasındaki öğretmenlik davranışları ile ilgili olarak kendilerini ne derece yeterli bulduklarına ilişkin aldıkları puanların ortalamaları, standart sapmaları ve F değeri Tablo 5’de verilmiştir.

Öğretmenlerin mezun oldukları eğitim fakültesi türüne göre öğretimin uygulanması aşamasındaki öğretmenlik davranışları ile ilgili olarak kendilerini ne derece yeterli bulduklarına ilişkin aldıkları puanların ortalamalarına bakıldığında , Mesleki Eğitim Fakültesi mezunlarının ortalamalarının diğerlerinden yüksek olduğu (84.38) görülmektedir. Bu farkın anlamlı olup olmadığını test etmek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda elde edilen F değeri (40.66) öğretmenlerin mezun oldukları fakülte ile öğretimin uygulanması aşaması arasında anlamlı bir farkı olduğunu göstermektedir ($p<0.01$).

Gruplar arasındaki bu anlamlı farkın, hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla yapılan Tukey testi sonucuna göre; Mesleki Eğitim Fakültesi ile Gazi Eğitim Fakültesi, Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi, Teknik Eğitim Fakültesi, Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi ve Mesleki Yaygın Eğitim Fakültesi arasında anlamlı fark olduğu görülmektedir.

Yine, Gazi Eğitim Fakültesi ile Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi ve Mesleki Yaygın Eğitim Fakültesi arasında, Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi ile Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi ve Mesleki Yaygın Eğitim Fakültesi arasında, Teknik Eğitim Fakültesi ile Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi ve Mesleki Yaygın Eğitim Fakültesi arasında anlamlı fark olduğu ortaya çıkmıştır.

Okul binalarındaki donanım yetersizliği öğretmenlerin öğretimin uygulanması aşamasında karşılaştıkları sorunların başında gelmektedir. Örneğin ders aracı olarak hazırladığı saydamı kullanabileceği tepegözün olmaması öğretmeni olumsuz

etkilemektedir. Kız meslek liselerinin donanım açısından (atölye ortamı, araç-gereç, vb.) daha yeterli olması ve Mesleki Eğitim Fakültesi mezunu öğretmenlerin bu donanımı etkin olarak kullanma becerisine sahip olmalarından kaynaklanıyor olabilir. Bunun nedeni de Eğitim Teknolojisi dersinin işleniş biçimi bakımından farklılığı olabilir.

Bir diğer neden araştırmanın literatür taraması aşamasında elde edilen bilgilere göre, öğretmenlerin hizmet öncesi eğitim süreci içerisinde aldıkları formasyon derslerinin kredi miktarlarının farklılığı olabilir:

Mesleki Eğitim Fakültesinde	33 kredi,
Gazi Eğitim Fakültesinde	24 kredi,
Ticaret Turizm Eğitimi Fakültesinde	26 kredi,
Teknik eğitim Fakültesinde	21 kredi,
Endüstriyel Sanatlar Eğitimi Fakültesinde	29 kredi,
Mesleki Yaygın Eğitim Fakültesinde ise	31kredi .

Krediler arasındaki bu tutarsızlık öğretmenlerin meslek yaşamlarında davranış farklılığına neden olacağını düşündürmektedir.

Ayrıca Öğretmenlik Uygulaması dersinde de uygulama farklılıklarının (öğretmenlik uygulaması öncesinde yapılan hazırlıklar, uygulama süresi, öğretim elemanının öğretmen adayını gözleme sıklığı, öğretmen adayının uygulama dersinin eleştirisi, öğretim elemanın rehberliği, vb aşamalarda) olduğunu belirtmiştik. Örneğin: Teknik Eğitim Fakültesi öğretim elemanları, öğretmen adaylarının işledikleri derslerin video filme alınıp, dersten sonra izlenme olanağının olmamasını yaşanan sorunların en büyük nedeni olarak görmektedir. Bu bulgu, Killen (1996: 334) ve Richards (1996: 472-474)'ın öğretmen adaylarının işledikleri dersleri video filme alarak yaptıkları seminer derslerinin, öğretmen adaylarını daha etkin kıldığını kanıtlayan araştırmalarından destek görmektedir. Ayrıca, öğretim elemanlarının, öğretmen adaylarını süreli uygulama aşamasında gözlememe biçiminde bir öz eleştiri de dikkate değer bir veridir. Gazi Eğitim Fakültesi öğretmen adayları seminer derslerinde bireysel olarak eleştirilememekten yakınmaktadırlar. Bu veriden, öğretmen adaylarının, bireysel olarak dönüt almanın kendileri için daha yararlı olacağını hissettikleri yorumuna gidilebilir (Bağcıoğlu, 1997: 116).

Mesleki Eğitim Fakültesi ile Mesleki Yaygın Eğitim Fakültesi arasında eğitim dersleri kredisinin miktarının birbirine yakın olmasına rağmen iki fakülte arasındaki fark Mesleki Eğitim Fakültesinde okutulan Mikro Öğretim dersinden kaynaklandığı düşünülebilir. Mesleki Eğitim Fakültesinde Mikro Öğretim dersi araştırmanın önemi bölümünde vurgulandığı gibi daha etkin işlenmektedir.

Metcalf ve Kahlich tarafından gerçekleştirilen bir araştırmanın sonucuna göre; öğretmenlerin kendilerine güven kazandıran en önemli çalışmanın Mikro Öğretim uygulamaları olduğu yargısına varılmıştır (Metcalf ve Kahlich, 1998: 69-82).

Ayrıca, öğretmenlerin alan bilgilerinin yetersiz olması, öğretim planlarının uygulamaya geçirilmesinde güçlük çekmelerine neden olmaktadır (Bağcıoğlu, 1997: 129). Hizmet öncesi eğitim sürecinde verilen alan bilgileri ile hizmet süreci içerisinde kullanılan bilgilerin örtüşmemesi, alan derslerinde fazla (gereksiz) bilgi yüklenmesi, bu bilgilerin öğretmen tarafından öğrencinin seviyesine uygun hale dönüştürülememesi de öğretimin uygulama aşamasında fakülteler arası farklılıklara neden olabilir.

Tablo 5

**ÖĞRETMENLERİN UYGULAMA (ders verme) AŞAMASINDAKİ ÖĞRETMENLİK DAVRANIŞLARI İLE İLGİLİ
YETERLİKLERİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN MEZUN OLUNAN FAKÜLTELERE GÖRE
VARYANS ANALİZİ SONUÇLARI**

Mezun Olunan Fakülte	İstatistikler	n	X	SS	F Değeri	Gruplar Arası Fark
1. Mesleki Eğitim Fakültesi		52	84.38	11.72	40.66 *	(1-2) (1-3) (1-4) (1-5) (1-6)
2. Gazi Eğitim Fakültesi		52	74.00	9.65		(2-5) (2-6)
3. Ticaret ve Turizm Eğitimi Fakültesi		53	73.98	10.20		(3-5) (3-6)
4. Teknik Eğitim Fakültesi		53	68.84	13.49		(4-5) (4-6)
5. Endüstriyel Sanatlar Eğitimi Fakültesi		52	58.48	11.11		
6. Mesleki Yaygın Eğitim Fakültesi		50	60.66	7.55		

* P<0.01

sd= 5

**Gazi Üniversitesine Bağlı Eğitim Fakültelerinden Mezun Öğretmenlerin
Değerlendirme İle İlgili Yeterliklerine İlişkin Görüşler Ve Bu Görüşler
Arasındaki Anlamlı Farklar**

Mezun olunan fakülte türüne göre öğretmenlerin değerlendirme aşamasındaki öğretmenlik davranışları ile ilgili olarak kendilerini ne derece yeterli bulduklarına ilişkin aldıkları puanların ortalamaları, standart sapmaları ve F değeri Tablo 6'da verilmiştir.

Farklı fakültelerden mezun öğretmenlerin mezun olunan fakülte türüne göre, öğretimin değerlendirilmesi aşamasında, öğretmenlik davranışları açısından kendilerini ne derece yeterli bulduklarına ilişkin aldıkları puanların ortalamalarına bakıldığında, Mesleki Eğitim Fakültesi mezunlarının ortalamalarının diğer eğitim fakültesi mezunlarından yüksek olduğu (31.36) görülmektedir. Bu farkın anlamlı olup olmadığını test etmek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizinden elde edilen F değerine (35.77) göre öğretmenlerin mezun oldukları fakülte ile öğretimin değerlendirilmesi aşamasında anlamlı bir fark olduğu görülmektedir ($P < 0.01$).

Gruplar arasındaki bu anlamlı farkın, hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla yapılan Tukey testi sonucuna göre; Mesleki Eğitim Fakültesi ile Gazi Eğitim Fakültesi, Ticaret ve Turizm Eğitimi Fakültesi, Teknik Eğitim Fakültesi, Endüstriyel Sanatlar Eğitimi Fakültesi ve Mesleki Yaygın Eğitim Fakültesi arasında anlamlı fark olduğu görülmektedir.

Yine, Gazi Eğitim Fakültesi ile Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi ve Mesleki Yaygın Eğitim Fakültesi arasında, Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi ile Teknik Eğitim Fakültesi, Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi ve Mesleki Yaygın Eğitim Fakültesi arasında, Teknik Eğitim Fakültesi ile Mesleki Yaygın Eğitim Fakültesi arasında anlamlı fark olduğu ortaya çıkmıştır.

Bu farklılığın, Mesleki Eğitim Fakültesi mezunu öğretmenlerin öğretmenlik uygulaması süreci içerisinde öğrencilerine bir yazılı bir de uygulamalı sınav sorularını

öğretim elemanı gözetiminde hazırlayarak, uygulaması ve yine sınav sonuçlarının değerlendirmesini kendisinin yapması bu fakülte mezunlarına bu beceriyi kazandırıyor olabileceği düşünülmektedir. Böyle bir uygulamanın varlığı öğretmen adayının kendine güvenini pekiştirirken, değerlendirme sonuçlarının uygulamanın gerçekleştiği ders öğretmeni tarafından kullanılması hem öğretmen adayının sınıf ortamındaki otoritesini hem de öğrencinin derse katılımını ve motivasyonunu artıracak için öğretmenlik uygulamasının daha verimli gerçekleşmesini sağlamaktadır. Bu da öğretmen adayının gerçek öğretmenlik yaşantısına olumlu bir tecrübe olarak yansıdığı düşünülmektedir.

Aynı zamanda öğretimin planlanması, uygulanması ve değerlendirilmesi aşamaları arasında büyük ilişki olduğu ve her birinin kendisinden sonraki aşamalar için temel oluşturduğu söylenebilir. Bir aşamadaki davranışlar kazanılmadan bir diğerine geçilmemesi önerilmektedir.

Tablo 6
ÖĞRETMENLERİN DEĞERLENDİRME AŞAMASINDAKİ ÖĞRETMENLİK DAVRANIŞLARI İLE İLGİLİ
YETERLİKLERİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN MEZUN OLUNAN FAKÜLTELERE GÖRE
VARYANS ANALİZİ SONUÇLARI

Mezun Olunan Fakülte	İstatistikler	n	X	ss	F Değeri	Gruplar Arası Fark
1. Mesleki Eğitim Fakültesi		52	31.36	8.34	35.77 *	(1-2) (1-3) (1-4) (1-5) (1-6)
2. Gazi Eğitim Fakültesi		52	24.53	4.34		(2-5) (2-6)
3. Ticaret ve Turizm Eğitimi Fakültesi		53	26.35	4.19		(3-4) (3-5) (3-6)
4. Teknik Eğitim Fakültesi		53	23.47	5.23		(4-6)
5. Endüstriyel Sanatlar Eğitimi Fakültesi		52	21.46	4.21		
6. Mesleki Yaygın Eğitim Fakültesi		50	19.02	2.14		

* P < 0.01 sd= 5

Gazi Üniversitesine Bağlı Eğitim Fakültelerinden Mezun Öğretmenlerin Öğretmenlik Tutumları İle İlgili Yeterliklerine İlişkin Görüşler Ve Bu Görüşler Arasındaki Anlamlı Farklar

Mezun olunan fakülte türüne göre öğretmenlerin öğretmenlik tutumları açısından kendilerini ne derece yeterli bulduklarına ilişkin aldıkları puanların ortalamaları, standart sapmaları ve F değeri Tablo 7’de verilmiştir.

Öğretmenlerin mezun oldukları eğitim fakültesi türüne göre öğretmenlik tutumları açısından kendilerini ne derece yeterli bulduklarına ilişkin aldıkları puanların aritmetik ortalamalarına bakıldığında, en yüksek ortalamanın (52.46) Mesleki Eğitim Fakültesi mezunlarına ait olduğu görülmektedir. Bu farkın anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi sonuçlarına göre F değeri (26.87) belirlenmiştir. $p < 0.01$ düzeyinde anlamlı farkın olduğu görülmektedir.

Gruplar arasındaki anlamlı farkın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla Tukey testi yapılmış ve Mesleki Eğitim Fakültesi ile Gazi Eğitim Fakültesi, Teknik Eğitim Fakültesi, Endüstriyel Sanatlar Eğitimi Fakültesi ve Mesleki Yaygın Eğitim Fakültesi arasında anlamlı fark olduğu ortaya çıkmıştır.

Ayrıca, Gazi Üniversitesi ile Endüstriyel Sanatlar Eğitimi Fakültesi ve Mesleki Yaygın Eğitim Fakültesi arasında; Ticaret Turizm Eğitimi Fakültesi ile Endüstriyel Sanatlar Eğitimi Fakültesi ve Mesleki Yaygın Eğitim Fakültesi arasında; Teknik Eğitim Fakültesi ile Endüstriyel Sanatlar Eğitimi Fakültesi ve Mesleki Yaygın Eğitim Fakültesi arasında da anlamlı fark olduğu görülmektedir.

Gruplar arasındaki bu anlamlı farklılık formasyon derslerinin sayısı, kredi miktarı, uygulanış biçimi, formasyon derslerini veren öğretim elemanlarının öğretmen adayları ile aynı lisans eğitimini almış olması, öğretmenlik uygulaması dersinin süresi gibi nedenlerden kaynaklanıyor olabilir. Çünkü, araştırmanın ölçme aracında yer alan öğretmenlik tutumlarını gösterir nitelikler genellikle öğretmenlik formasyonu derslerinde kazandırılacak türden davranışları içermektedir.

Öğretmenlik formasyonu dersleri arasında yer alan öğretmenlik uygulaması dersinin Mesleki Eğitim Fakültesinde etkin olarak yürütülmesi de nedenlerden bir başkası olabilir.

Öğretmen adayının kendisini açıkça anlatabilmesi, gelişmeye ve öğrenmeye istekli ve kişiler arası ilişkileri geliştirici olması gerekmektedir. Bunların olabilmesi ise öğretmenlik uygulaması dersleri ile olanaklıdır. Genel olarak duyuşsal eğitimde üzerinde durulan amaçlar; kendini ve başkalarını tanıma ile iletişim becerisini geliştirmedir. Bu özellikleri geliştiren öğretmenlerin sınıflarında daha başarılı oldukları ve öğrencilerinin de başarılı olmalarını sağladıkları ortaya konmuştur (Paykoç, 1997: 118).

Öğretmenlik uygulaması dersi, ayrıca öğrencilerin devinişsel becerilerinde de etkilerde bulunmaktadır. Uygulamalar sırasında öğretmen adayları etkili iletişim kurmanın ve verimli bir ders işlemenin yollarını, neler yapmaları gerektiğini (ses tonu ayarlama, jest ve mimiklerini etkili kullanma, iyi sorular hazırlama ve sorma, ipucu kullanma vb.) doğrudan yaşayarak öğrenmektedirler (Koç, 1998: 8).

Öğretmenlere karşı olumlu tutumlar içinde olan öğretmen adaylarının 4 yıllık eğitimleri sonunda aldıkları bilgileri uygulama etkinlikleri sırasında kullanmaya karşı daha istekli ve bilinçli davranacakları düşünülebilir. Başka bir deyişle öğretmenlerin bilgi ve tutumlarının becerilerini etkilemesi, etkili davranışlar göstermeleri beklenmektedir. Davranışsal açıdan bakıldığında öğretmende bulunması gerekli temel özelliklerden bazıları da; öğrencilerine eşit ve yansız davranabilme, öğrencilerin bireysel özelliklerini dikkate alma, planlı ve programlı çalışma, sınıf yönetimi, öğrencilerine hoşgörölü davranabilme, dili iyi kullanma, bunların yanında sıcak, sempatik ve dostça davranmadır (Oktay, 1991: 191).

Öğretmenlerin değerleri, tutumları, davranışları hem öğrencileri ve toplumu hem de geleceği ve meslektaşlarını etkilemektedir. Öğretmenin mesleğini en iyi biçimde yerine getirebilmesi için dili iyi kullanması ve iletişim becerilerine sahip olması gerekmektedir. Bazı sözcükleri yanlış söyleyen, argo sözcükler kullanan ve vurguları yapmayan öğretmenlerin saygınlığı azalmaktadır (Bilen, 1992: 27-29). Mesleğini ve

öğrencilerini sevmeyen bir öğretmenin, diğer nitelikleri taşısa bile mesleğinde başarılı olamayacağı rahatlıkla söylenebilir.

Yapılan araştırmalar, son yıllarda öğretmen yetiştiren kurumlara idealinde öğretmenlik mesleği olmayan gençlerin girdiğini, öğretmenlik mesleğinin en son sıralarda tercih edilen ve boşta kalmamak için seçilen bir meslek haline geldiğini göstermektedir (Çelenk, 1988: Temel, 1990). Öğretmenlik mesleğinin özellikleri dikkate alındığında, öğretmenin kişilik özellikleri, öğretmenlik mesleğine yatkınlığı ve bu mesleği isteyerek seçip seçmediği konuları adayların mesleğe hazırlık öğrenimlerini ve meslek sırasındaki başarılarını önemli ölçüde etkilemektedir (Oktay, 1991: 180).

Tablo 7

**ÖĞRETMENLERİN ÖĞRETMENLİK TUTMLARI AÇISINDAN YETERLİKLERİNE
İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN MEZUN OLUNAN FAKÜLTELERE GÖRE
VARYANS ANALİZİ SONUÇLARI**

Mezun Olunan Fakülte	İstatistikler	n	X	ss	F Değeri	Gruplar Arası Fark
1. Mesleki Eğitim Fakültesi		52	52.46	9.28	26.87 *	(1-2) (1-4) (1-5) (1-6)
2. Gazi Eğitim Fakültesi		52	46.51	5.94		(2-5) (2-6)
3. Ticaret ve Turizm Eğitimi Fakültesi		53	49.64	10.16		(3-5) (3-6)
4. Teknik Eğitim Fakültesi		53	46.88	7.47		(4-5) (4-6)
5. Endüstriyel Sanatlar Eğitimi Fakültesi		52	37.88	6.72		
6. Mesleki Yaygın Eğitim Fakültesi		50	40.82	3.75		

* P < 0.01

sd= 5

BÖLÜM IV

SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırmanın bu bölümünde, araştırmanın bulguları doğrultusunda elde edilen sonuçlar ve öğretmen eğitiminde yararlı olabileceği düşünülen öneriler yer almaktadır.

Sonuç

Gazi Üniversitesine bağlı eğitim fakültelerinden mezun öğretmenlerin öğretmenlik davranışları ile ilgili yeterliklerine ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla yapılan bu çalışmada kaynak taraması, verilerin toplanması, analizi ve yorumu aşamasında elde edilen sonuçlar aşağıda verilmektedir:

1. Araştırma kapsamına giren Gazi Üniversitesine bağlı eğitim fakültelerinden mezun öğretmenlerin yarısından çoğunun 5-10 yıl kıdeme sahip oldukları belirlenmiştir.
2. Öğretmenlerden seçilen örneklem grubu bütün eğitim fakültelerinden eşit oranlarda seçilmiştir.
3. Öğretmenlerin yarısından fazlasının mesleki eğitim veren kurumlarda görev yaptığı anlaşılmıştır.
4. Mezun olunan fakülte türüne göre, öğretmenlerin **öğretimi planlama** aşamasındaki öğretmenlik davranışlarında Mesleki Eğitim Fakültesi mezunu öğretmenlerin diğer eğitim fakültelerinden mezun öğretmenlere göre kendilerini daha yeterli buldukları görülmektedir. Daha sonra sıralamada Gazi Eğitim Fakültesi, Ticaret Turizm Eğitimi Fakültesi ve Teknik Eğitim Fakültesi yer almaktadır.

5. Formasyon derslerinde tür, süre ve işleniş bakımından fakülteler arasında farklılıklar olduğu görülmektedir.

6. Hizmet öncesi eğitim derslerinin kuramsal ağırlıklı işlenmesi, uygulamaya yeterince yer verilmemesi, öğretmenlerin tüm meslek yaşamlarını etkilemektedir.

7. Mesleki Eğitim Fakültesi mezunlarının **öğretimin uygulaması** aşamasında kendilerini diğer eğitim fakültelerine oranla daha yeterli buldukları görülmektedir. Bunu sırası ile, Gazi Eğitim Fakültesi, Ticaret Turizm Eğitimi Fakültesi ve Teknik Eğitim Fakültesi izlemektedir.

8. Öğretmenlerin hazırlık aşamasında yeterli hazırlığı yapsalar bile, okul donanımının yeterli olmaması durumunda öğretmenlerin yeterli öğretim ortamını sağlayamadıkları dolayısıyla öğretimin uygulanması aşamasında istenilen niteliğin gerçekleşmediği belirlenmiştir.

9. Tüm eğitim fakültelerinde formasyon derslerinde birliktelik sağlanıp, ders kredi miktarının gerekli oranlara çekilmesi gerekliliği doğmuştur.

10. Özellikle öğretmenlik uygulaması derslerinin işleniş biçiminde (öğretmen adaylarının uygulama yapacakları okul programlarına yerleştirilmesi, hazırlık, uygulama süresi, öğretim elemanının gözlem sıklığı, uygulama ders eleştirisi, öğretim elemanının rehberliği gibi) tüm eğitim fakültelerinde ortak hareket edilmesi gerekmektedir.

11. Mikro öğretim dersinin öğretmenlerin meslek yaşamlarını daha olumlu etkilediği ve kendilerine olan güvenin kazanmalarında etkili olduğu görülmektedir.

12. Mezun olunan fakülte türüne göre, Mesleki Eğitim Fakültesi mezunu öğretmenlerin **öğretimi değerlendirme** aşamasında kendilerini yeterli gördükleri sonucuna ulaşılmıştır. Bunu sırası ile Gazi Eğitim Fakültesi, Ticaret Turizm Eğitimi Fakültesi ve Teknik Eğitim Fakültesi izlemektedir.

13. Mesleki Eğitim Fakültesinde uygulanan öğretmenlik uygulamasını dersinin işleniş biçiminin öğretmenlerin meslek yaşamlarına olumlu bir tecrübe olarak yansımakta ve bu öğretmenlerin kendilerini daha yeterli hissetmelerine neden olmaktadır.

14. Mesleki Eğitim Fakültesi mezunlarının, öğretmenlik uygulaması süreci içerisinde sınav araçlarını hazırlaması, sınav ortamını düzenlemesi, sınav işlemini gerçekleştirmesi ve daha sonra değerlendirmeyi yapması onların meslek yaşamlarını daha olumlu etkilediği görülmektedir.

15. Öğretimin planlanması, uygulanması ve değerlendirilmesi aşamaları arasında büyük bir ilişki vardır. Her biri kendisinden sonraki aşama için ön koşul oluşturmaktadır.

16. Öğretmenlerin mezun oldukları eğitim fakültesi türüne göre **öğretmenlik tutumları** açısından da Mesleki Eğitim Fakültesi mezunu öğretmenlerin kendilerini diğer fakülte mezunu öğretmenlere göre daha yeterli gördükleri belirlenmiştir.

17. Öğretmenlik formasyon derslerinin sayısı, kredi miktarı, uygulanış biçimi, öğretmenlik uygulaması dersinin süresi, formasyon derslerini veren öğretim elemanlarının öğretmen adayları ile aynı lisans eğitimini almış olmaları gibi nedenler, öğretmenlik tutumlarını da olumlu yönde etkilemektedir.

Öneriler

Araştırmadan elde edilen bulgular doğrultusunda aşağıdaki öneriler geliştirilmiştir:

1. Tüm eğitim fakültelerinde okutulan öğretmenlik formasyon derslerinin kredi sayısı ve isim farklılıkları YÖK tarafından yapılan çalışma sonucu giderilmiştir. Ancak bunun en kısa zamanda uygulamaya dönüştürülmesi gerekmektedir. Özellikle öğretmenlik uygulaması dersinin işleniş şeklindeki farklılıklar giderilmelidir.

2. Formasyon derslerinde teorinin yanı sıra uygulamaya ağırlık verilmelidir.

3. Öğretmenlere, hizmet öncesi eğitim süreci içerisinde öğrendikleri bilgileri uygulayabilecekleri ortamlar hazırlanmalı, okul donanımları öğretimi kolaylaştırıcı nitelikte olmalıdır.

4. Eğitim teknolojisi, mikro öğretim, öğretmenlik uygulaması gibi dersler uygulama ağırlıklı yürütülmeli, öğretim elemanları öğretmen adaylarına gerekli rehberliği yapmalıdır.

5. Eğitim fakültelerinde okutulan eğitim teknolojisi dersinin her eğitim fakültesinde okutulması ve teorinin yanı sıra uygulama ağırlıklı işlenmesi gerekliliği ortaya çıkmaktadır.

6. Öğretmenlik uygulaması sürecinde her öğretmen adayına yazılı ve uygulamalı sınav yapma olanağı sağlanmalıdır.

7. Öğretmenlik formasyonu derslerine giren öğretim elemanlarının, hangi alana öğretmen yetiştiriyorsa o alanda lisans eğitimini almış olmalı ve formasyon dersleri için yüksek lisans, doktora eğitimi almalıdır.

8. Formasyon dersinin kazandırdığı davranışlar öğretmen adayı son sınıftan mezun olurken yoklanarak program değerlendirmesi (anket dışı başarı testi, gözlem fişi vb. ölçme araçları ile) yapılmalıdır.

9. Öğretmenlik formasyonu dersleri çok sık değiştirilmemelidir (gerekli değerlendirmeler yapılmadan).

10. Bu konuda, öğretmenlere gözlem formu ve başarı testi uygulanarak yeni araştırmalar yapılmalıdır.

11. Fakülteler arasındaki farkların nedenlerini belirleyecek özellikle nitel araştırmalar yapılmalıdır.

KAYNAKÇA

- AKYÜZ, Yahya. Türk Eğitim Tarihi. İstanbul, 1997.
- AKYILDIZ, Hayrettin.
1996 “The Evaluations of Teacher Candidates About Effective Teacher Features on the Ideal-Practical Level” Teacher Training for the Twenty-First Century, Dokuz Eylül Üniversitesi, Buca Eğitim Fakültesi. İzmir.
- ALKAN, Cevat. Öğretmenlik Uygulamaları El Kitabı. Ankara, 1987.
- ALKAN, Cevat ve Fatma HACIOĞLU. Öğretmenlik Uygulamaları. Ankara, 1997.
- ATAÜNAL, Aydoğan. Türkiye’de Ortaöğretime Öğretmen Yetiştirme Sorunu (1923-1994)ve ABD, İngiltere, Fransa ve Almanya’daki Çağdaş Uygulama ve Eğilimler. Ankara, 1994.
- AYDIN, Yusuf.
1992 “Mathematics Teacher Preparation in Turkey.”
- BAĞCIOĞLU, Gülsen.
1997 Genel, Mesleki ve Teknik Eğitim Fakültelerindeki Öğretmenlik Uygulaması Derslerine İlişkin Öğretim Elemanı ve Öğrenci Görüşleri, Ankara: Hacettepe Üniversitesi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi)

BANGİR, Gülgün.

1997

Sınıf İçi İletişime İlişkin Öğretmen-Öğrenci Davranışları, Görüşleri ve Önerileri, Ankara: Hacettepe Üniversitesi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi)

BAŞARAN, İ. ETHEM.

Türkiye Eğitim Sistemi. Ankara, 1994.

BİLEN, Mürivet.

1992

“Eğitimde Verimliliğe Öğretmenin Kişilik Özelliklerinin Etkisi”, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi. Sayı: 8.

BİLGİN, Hülya.

1996

Okulöncesi Eğitim Kurumlarında Çalışan Öğretmenlerin Öğretmenlik Tutumlarının İncelenmesi, İstanbul: Marmara Üniversitesi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi)

BLOMM, S. Benjamin, M. ENGELHART, E.FURST, W. HİLL ve O. KRATWOHL.

Taxonomy of Educational Objectives: The Classification of Educational Goals: Handbook 1. The Cognitive Domain. New York, 1956.

BOLIN, Frances S.

1988

“Helping Student Teachers Think About Teaching” Journal of Teacher Education. 22,3.

CABAROĞLU, Neşe.

1994

“Öğretmenlik Uygulamalarının Dil Öğretim Yöntemleri Açısından Değerlendirilmesi”, I. Eğitim Bilimleri Kongresi. Adana.

CHENG, Yin Cheong ve Kwok Tung TSUI.

1999 Mutimodels of Teacher Effectiveness: Implications for Research. Hong Kong, China.

ÇEPNİ, S. ve A. AZAR.

1996 "Two Approaches to the International Initial Science Teacher Education Program." Teacher Training for the Twenty First Century, İzmir, 161-169.

DAMAR, Mustafa.

1996 İlk Okuma Yazma Öğretiminde Karşılaşılan Güçlüklerle Öğretmen Nitelikleri Arasındaki İlişki, Ankara: Hacettepe Üniversitesi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi).

DUMAN, Tayyip.

Türkiye’de Orta Öğretime Öğretmen Yetiştirmenin Tarihi Gelişimi. İstanbul, 1991.

DUNN, Thomas ve Constance Shriner.

1998 Deliberate Practice in Teaching: What Teachers Do For Self-Improvement. Toledo, OH 43606 USA.

DURMUŞÇELEBİ, Mustafa.

1996 Yükseköğretim Kurumlarında Öğretim Elemanlarından Beklenen ve Gözlenen Davranışların Düzeylerinin Belirlenmesi, Ankara: Ankara Üniversitesi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi)

ELSAYED, Magda Mostafa.

1997

“Yirmibirinci Yüzyılda Öğretmenin Rolü konusunda Geleceğe Yönelik Bir Bakış Açısı”, Uluslararası Dünya Öğretmen Eğitimi Konferansı. Ankara.

ERDEN, Münire.

1994

“Öğretmenlerin ve Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Sertifikası Derslerine ve Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları”, I. Eğitim Bilimleri Kongresi, Adana, 170-176.

ERGİNER, Ergin.

1996

İlk Okuma Yazma Öğretimindeki Öğretmen Davranışlarının Değerlendirilmesi ve Sınıf Öğretmenliği Eğitimine Yansımaları, Ankara: Ankara Üniversitesi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi)

ERTÜRK, Selâhattin.

On Yıl Öncesine Kıyasla Öğretmen Davranışları. Ankara, 1970.

ERTÜRK, Selahattin.

Eğitimde Program Geliştirme. Ankara, 1994.

FİDAN, Nurettin ve Münire ERDEN. Eğitime Giriş. Ankara, 1994.

GÜNER, Cemile.

1995

Öğretmenlerin, öğrencilerin Okuldaki Akademik Başarılarına Etkileri Üzerine Bir Araştırma, İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi)

GİLBERTS, H. G. ve L. K. BENJAMIN.

1997 "Classroom Management and Instruction Competencies for Preparing Elementary and Special Education Teachers", Teaching and Teacher Education. 13: 6.

GÖZÜTOK, F. Dilek.

1989 "Öğretmen Eğitiminde Meslek Formasyonu Öğretiminin Öğretim Elemanı Davranışlarına Yansıması", A.Ü. Eğitim Bilimleri Dergisi. Cilt: 22, Sayı 1

GUSKEY, R. T. ve D. P. PASSARO.

1993 "Teacher Efficacy: A Study of Construct Dimensions" Amerikan Educational Research Journal. 31: 3.

HACIOĞLU, Fatma.

1990 Öğretmenlik Uygulaması Modeli, Ankara: Ankara Üniversitesi (Yayımlanmamış Doktora Tezi)

HARTSOUGH, S. C., D. K. PEREZ ve C. SWAIN.

1998 "Development and Scaling of a Preservice Teacher Rating Instrument", Journal of Teacher Education. 49: 2.

KARSLI, M. D. ve A. ESEN.

1996 "Possible Roles of Teachers at the Twenty First Century." Teacher Training for the Twenty First Century, İzmir, 313.

KATALOG

1996 Gazi Üniversitesi Kataloğu. Ankara.

- KAVCAR, Cahit.
1987
Yüksek Öğretmen Okulunun Öğretmen Yetiştirmedeki Yeri, Gazi Üniversitesi Öğretmen Yetiştiren Yüksek Öğretmen Okullarının Dünü-Bugünü-Geleceği Sempozyumu. Ankara.
- KAYHAN, Ülker ve Gülçin EROĞLU. Eğitim Ortamlarının İncelenmesi. Ankara, 1996.
- KAYA, Semra.
1993
Çankaya İlçesi İlkokul Öğretmenlerinin Sınıf İçi Öğretmen Davranışlarını Ne Derecede Gösterdiklerinin İncelenmesi, Ankara: Hacettepe Üniversitesi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi)
- KAYA, Yahya Kemal. İnsan Yetiştirme Düzenimize Yeni Bir Bakış. Ankara, 1993.
- KILLEN, Roy.
1996
“Practicum Problems: Turning Students’ Difficulties into Positive Learning Experiences”, Teacher Training for the Twenty First Century. İzmir.
- KOÇ, Gürcü
1998
Öğretmenlik Uygulaması Dersinin Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi Öğrencileri Üzerindeki Etkileri, Akara, Hacettepe Üniversitesi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi).

- KOÇER, Hasan Ali. Türkiye’de Öğretmen Yetiştirme Problemleri. Ankara, 1967.
- KUZGUN, Yıldız.
1991 “Öğrencilerin Öğretmenlerden Bekledikleri ve Gözledikleri Davranışlar”, Eğitimde Nitelik Geliştirme Sempozyumu. İstanbul.
- KÜÇÜKAHMET, Leyla.
1976 “Öğretmen Yetiştiren Kurum Öğretmenlerinin Tutumları”, Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları.
- Öğretmen Yetiştirme (Programları ve Uygulamaları).
Ankara, 1993.
- LOCK, C. R. Ve A. H. CHURUKIAN
1996 “Development of An International Knowledge Base for Teacher Education.” Teacher Training for the Twenty First Century, İzmir, 385-387.
- MAASKE, J. Roben. Türkiye’de Öğretmen Yetiştirme Hakkında Rapor. İstanbul, 1961.
- MANOUCHEHRI, Azita.
1997 “School Mathematics Reform: Implications for Mathematica Teacher Preparation” Journal of Teacher Education. 43: 3.

McDIARMID, G.W.

1990

“Challenging Prospective Teachers’ Beliefs During Early Field Experience: A Quixotic Undertaking”
Journal of Teacher Education. 41:3.

MEB

Üçüncü Milli Eğitim Şurası. Ankara, 1946.

Dördüncü Milli Eğitim Şurası. Ankara, 1949.

Milli Eğitimle İlgili Kanunlar. Ankara, 1953.

Türkiye Milli Eğitim Komisyon Raporu. İstanbul, 1961.

On Birinci Milli Eğitim Şurası. Ankara, 1982.

Öğretmen Yetiştirmede Koordinasyon ve İşbirliği Toplantısı. Ankara, 1992.

Milli Eğitim Şurâları (1939- 1993). Ankara, 1995.

Milli Eğitim Temel Kanunu. Ankara, 1995.

Türkiye’de Öğretmen Yetiştirme. Ankara, 1995.

MERAL, Mustafa.

1994

“Teknik Eğitim Fakültesi Mezunu Öğretmenlerin Öğretmen Nitelikleri İle İlgili Görüşleri”, I. Eğitim Bilimleri Kongresi. Adana,. 187-196.

METARGEM

Atölye Laboratuar ve Meslek Dersi Öğretmenleri İçin Rehber Kitap. Ankara, 1997.

METCALF, Kim K. ve Pamela A. KAHLICH

“Nontraditional Preservice Teacher Development: The Value of Clinical Experience” Journal of Research and Development in Education. 31, 2.

METİN, Mustafa.

1991

“Avrupa Konseyi Üyesi Kimi Ülkelerde Öğretmen Yetiştirme Sistemleri.” İzmir 1. Eğitim Kongresi Bildirileri. İzmir, 470-471.

METU

Faculty of Education, Educational Report 1. Ankara, 30-33.

OĞUZKAN, Ferhan.

Orta Dereceli Okul Öğretmenlerinin Yetiştirilmesi. İstanbul, 1983.

Öğretmenliğin Üç Yönü. Ankara, 1988.

Orta Dereceli Okullarda Öğretim. Ankara, 1989.

OK, Ahmet.

1991

“Öğretmenin Toplumdaki Yeri ve Önemi”, Çağdaş Eğitim Dergisi. Sayı: 4

OKTAY, Ayla

1991

“Öğretmenlik Mesleği, Öğretmenin Nitelikleri” Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi. Sayı: 3.

ÖZÇELİK, Durmuş Ali.

Eğitim Programları ve Öğretim. Ankara, 1989.

ÖZER, Bekir.

1990

“1990’lı Yılların Başında Türkiye’de Öğretmen Yetiştirme, Sorunlar ve Çözüm Yolları” Eskişehir Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi. Eskişehir, Sayı: 2.

ÖZTÜRK, Dilek.

1997

Üniversitelerin Sınıf Öğretmenliğinden Mezun Olmayan İlköğretim Birinci Kademe Öğretmenlerinin Sorunları, Ankara: Hacettepe Üniversitesi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi)

ÖZTÜRK, Melek.

1982

Kız Teknik Yüksek Öğretmen Okulu Öğrencilerinin Genel Öğretim Bilgisi Dersindeki Başarıları İle Öğretmenlik Uygulamaları Arasındaki Başarının İncelenmesi. Ankara Üniversitesi (Yayınlanmamış Asistanlık Tezi)

PAYKOÇ, Fersun.

1997

“Öğretmenler İçin Duyuşsal Eğitim”, Uluslararası Dünya Öğretmen Eğitimi Konferansı. Ankara.

PİGGE, L. F. ve R. N. MARSO.

1997

“A Seven Year Longitudinal Multi-Factor Assessment of Teaching Concerns Development Through Preparation and Early Years of Teaching”, Teaching and Teacher Education. 13: 2.

- RESENCRAAZ, A. H. ve B. J. BIDDLE. The Role Approach to Teacher Competence. USA, 1964.
- RICHARDS, Carol.
1996 "School Üniversity Collaboration: A Model for the Development of Teaching Skills", Teacher Training for the Twenty First Century. İzmir.
- RIZA, Emel. "Teacher's Characteristics and Training." Teacher Training for the Twenty First Century. İzmir, 1996.
- RYAN, Keven. Teacher Education in the Future. Chicago, 1975.
- RUST, Frances O.
1997 "The First Year of Teaching: It's Not What They Expected" Teaching and Teacher Education. 10: 2.
- SENEMOĞLU, Nuray.
1994 "Üniversite Mezunu Öğrencilerin Görüşlerine Göre Üniversite Öğretim Elemanlarının Öğretim Etkinlikleri ve Öğretmenlik Meslek Bilgisi İhtiyaçları" I. Eğitim Bilimleri Kongresi. Adana, 207-218.
- 1992 "İngiltere'de İlköğretimde Öğretmen Yetiştirme ve Türkiye ile Karşılaştırılması-Türkiye'de İlköğretime Öğretmen Yetiştirmenin Geliştirilmesi İçin Bazı Öneriler" Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi. 8.

- Gelişim Öğrenme ve Öğretim. Ankara, 1997.
- SHORLING, Releigh ve G. Max WINGE. (Çev: Vedide Baha Pars).
İlkokullarda Genel Öğretim Metodu ve Uygulama.
İstanbul, 1957.
- SÖZER, Ersan. Türk Üniversitelerinde Öğretmen Yetiştirme
Sistemlerinin Öğretmenlik Davranışlarını Kazandırma
Yönünden Etkililiği. Eskişehir, 1991.
- SUNAY, Hakan.
1995 Ortaöğretim Kurumlarına Öğretmen Yetiştirmede
Üniversite Öğretiminin Önemi, Ankara: Ankara
Üniversitesi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi)
- T.D.K. Türkçe Sözlük. Ankara, 1992.
- TEMEL, Ali.
1990 "Fen-Edebiyat Fakültesi Öğrencilerinin Öğretmenlik
Mesleğine İlişkin Tutumlarına Öğretmenlik Formasyon
Programının Etkisi" Çukurova Üniversitesi Eğitim
Fakültesi Dergisi. Adana, Sayı: 3.
- TETEMBAUM, Toby J. ve Thomas A. MULKEEN
1986 "Designing Teacher Education for the Twenty-First
Century." Journal of Higher Education. 57. 6.
December: 621-636.
- TURGUT, Fuat.
1987 Öğretmen Yetiştiren Yüksek Öğretim Kurumlarında
Lisansüstü Eğitim. Gazi Üniversitesi Öğretmen
Yetiştiren Yüksek Öğretmen Okullarının Dünü-Bugünü-
Geleceği Sempozyumu. Ankara.

TÜRKOĞLU, Adil.

1988

“Eğitim Yüksek Okulları Program Uygulamalarında Karşılaşılan Sorunlar” Çukurova Üniversitesi Yayınları, No:1 Adana.

TYLER, R.

Basic Principles of Curriculum and Instruction. Chicago, 1950.

UNAT, Faik Reşit.

Türkiye’de Eğitim Sisteminin Gelişmesine Tarihi Bir Bakış. Ankara, 1964.

VARIŞ, Fatma.

Program Geliştirme. Ankara, 1994.

EKLER

GAZİ ÜNİVERSİTESİ MESLEKİ EĞİTİM FAKÜLTESİ
 GIYIM ENDÜS.ve GIYIM SANAT.EĞİTİMİ BÖLÜMÜ / GIYIM ÖĞRETMENLİĞİ ANA.DALI
 1998-1999 AKADEMİK YILI LİSANS PROGRAMI

BİRİNCİ SINIF

1. YARIYIL DERSLERİ

İN KODU	DERSİN ADI	T	U	L	K
101 TAR101	Atatürk İlkeleri ve İnk.Tarihi	2	0	0	2
201 TUR101	Türk Dili	2	0	0	2
301 YAD101	Yabancı Dil (İngilizce)	2	0	0	2
401 YAD101	Yabancı Dil (Fransızca)	2	0	0	2
501 YAD101	Yabancı Dil (Almanca)	2	0	0	2
601 EGT101	Öğretmenlik Mesl.Giriş	3	0	0	3
701 GIY101	Kalıp Hazırlama Tek.	4	2	0	5
801 GIY103	Dikiş Teknikleri	4	2	0	5
901 GIY105	Makine Teknolojisi	2	0	0	2
001 RES101	Temel Sanat Eğitimi	3	1	1	4
101 RES103	Teknik Resim	2	1	1	3
201 MAT101	Matematik	2	0	0	2
301 BGS101	Güzel San. (Beden Eğitimi)	1	1	1	2
401 BGS101	Güzel San (Resim)	0	1	1	0
501 BGS101	Güzel San (Müzik)	0	1	1	0
		Kredi Top. = 29			

2. YARIYIL DERSLERİ

101 TAR102	Atatürk İlkeleri ve İnk.Tarihi	2	0	0	2
201 TUR102	Türk Dili	2	0	0	2
301 YAD102	İngilizce	2	0	0	2
401 YAD102	Fransızca	2	0	0	2
501 YAD102	Almanca	2	0	0	2
601 EGT102	Eğit.Ortamlı İnceleme	2	0	0	2
701 EGT104	Okul Sanayi İşbirliği	2	0	0	2
801 GIY102	Kalıp Hazırlama Teknikleri	4	2	0	5
901 GIY104	Dikiş Teknikleri	4	2	0	5
001 GEO102	Geometri	2	0	0	2
101 RES102	Temel Sanat Eğitimi	3	1	1	4
201 ENF102	Temel Bilgi Tek.Kullanımı	1	1	2	0
301 BGS102	Güzel San. (Beden Eğitimi)	0	1	1	0
401 BGS102	Güzel San. (Resim)	0	1	1	0
501 BGS102	Güzel San. (Müzik)	0	1	1	0
501 EGT106	Okul Deneyimi 1	1	4	0	3
		Kredi Top. = 27			

İKİNCİ SINIF

3. YARIYIL DERSLERİ

101 TAR201	Atatürk İlke.ve İnk.Tarihi	2	0	0	2
201 GIY201	Mesleki Yabancı Dil (İngilizce)	2	0	0	2
301 GIY201	Mesleki Yabancı Dil (Fransızca)	2	0	0	2
401 GIY201	Mesleki Yabancı Dil (Almanca)	2	0	0	2
501 EGT201	Birey ve Öğrenme Süreçleri	3	0	0	3
601 EGT203	Oğr.ve Grup Süreçleri	2	0	0	2
701 GIY203	Kalıp Hazırlama Teknikleri	4	2	0	5
801 GIY205	Çocuk ve Genç Giy.Tasarımı	8	2	0	9
901 RES201	Moda Resmi	3	1	1	4
001 ELS201	Tekstil Teknolojisi	3	0	0	3
001 EKO201	Genel İşletme	2	0	0	2
001 ENF201	Tem.Bilg.Bil. (Fortran Prog.Dil)	2	0	0	2
001 ENF203	Tem.Bilg.Bil. (Pascal Prog.Dili)	2	0	0	2
001 ENF205	Tem.Bilg.Bil. (C/C Prog.Dili)	2	0	0	2
001 ENF207	Tem.Bilg.Bil. (Basic Prog.Dili)	2	0	0	2
001 EGT205	Gelişme ve Öğrenme	3	0	0	3
		Kredi Top. = 33			

4. YARIYIL DERSLERİ

01 TUR202	Türk Dili	2	0	0	2
01 GIY202	Mesleki Yabancı Dil (İngilizce)	2	0	0	2
01 GIY202	Mesleki Yabancı Dil (Fransızca)	2	0	0	2
01 GIY202	Mesleki Yabancı Dil (Almanca)	2	0	0	2
01 EGT202	Mesleki Rehberlik	2	0	0	2
01 EGT204	Eğitimde Ölçme ve Değer.	2	0	0	2
01 GIY204	Kalıp Hazırlama Teknikleri	4	2	0	5
01 GIY206	Kadın Giysi Tasarımı	8	2	0	9
01 GIY208	Ergonomi	2	0	0	2
01 GIY210	Giyim Süsleme Teknikleri	2	0	0	2
01 EKO202	Üretimde Maliyet Hesapları	2	0	0	2
01 EGT206	Öğretimde Planlama ve Değerlendirme	3	2	0	4
		Kredi Top. = 27			

GAZİ ÜNİVERSİTESİ MESLEKİ EĞİTİM FAKÜLTESİ
YİM ENDÜS.ve GIYIM SANAT. EĞİTİMİ BÖLÜMÜ / GIYIM ÖĞRETMENLİĞİ ANA. DALI
1998-1999 AKADEMİK YILI LİSANS PROGRAMI

ÜÇÜNCÜ SINIF

5. YARIYIL DERSLERİ

İN KODU	DERSİN ADI	T	U	L	K
101	EĞT301 x Eğitim Teknolojisi	2	0	0	2
201	EĞT303 x Mes. Anal. ve Prog. Geliştirme	2	0	0	2
301	GIY301 Mesleki Yabancı Dil (İngilizce)	2	0	0	2
401	GIY301 Mesleki Yabancı Dil (Fransızca)	2	0	0	2
501	GIY301 Mesleki Yabancı Dil (Almanca)	2	0	0	2
601	GIY303 Kalıp Hazırlama Teknikleri	6	2	0	7
701	GIY305 Kadın Giysi Tasarımı	8	2	0	9
801	GIY307 Drapaj	2	2	0	3
901	GIY309 Türk Giyim Tarihi	2	0	0	2
001	EĞT305 Öğretim Teknolojileri ve Materyel Geliştirme	2	2	0	3
Kredi Top. =					27

6. YARIYIL DERSLERİ

101	EĞT302 x Mikro Öğretim	2	0	0	2
201	EĞT304 x Alan Öğretim Yöntemleri	2	0	0	2
301	GIY302 Mesleki Yabancı Dil (İngilizce)	2	0	0	2
401	GIY302 Mesleki Yabancı Dil (Fransızca)	2	0	0	2
501	GIY302 Mesleki Yabancı Dil (Almanca)	2	0	0	2
601	GIY304 Kalıp Hazırlama Teknikleri	6	2	0	7
701	GIY306 Erkek Giysi Tasarımı	8	4	0	10
801	GIY308 Çağdaş Moda Akımları	2	0	0	2
901	BİL302 Araştırma Teknikleri	2	0	0	2
001	EĞT306 Sınıf Yönetimi	2	2	0	3
101	EĞT308 Özel Öğretim Yöntemleri I	2	2	0	3
Kredi Top. =					27

DÖRDÜNCÜ SINIF

7. YARIYIL DERSLERİ

101	GIY401 Mesleki Yabancı Dil (İngilizce)	2	0	0	2
201	GIY401 Mesleki Yabancı Dil (Fransızca)	2	0	0	2
301	GIY401 Mesleki Yabancı Dil (Almanca)	2	0	0	2
401	GIY403 Kalıp Tasarımı	4	2	0	5
501	GIY405 Özel Amaç Giysi Tasarımı	6	6	0	9
601	GIY407 Özel Dikiş Teknikleri	1	2	0	2
701	EĞT401 x Öğretmenlik Uygulaması	4	6	0	7
801	RES401 Seçme Alan Dersi (Batik)	2	2	0	3
901	GIY411 Seçme Alan Dersi (Drapaj)	2	2	0	3
1001	ELS401 Seçme Alan Dersi (Giy. Aksesuarl)	2	2	0	3
1101	TUR401 Konuşma Eğitimi	3	0	0	3
1201	GIY408 Mezuniyet Tezi	4	0	0	4
1301	EĞT403 Okul Deneyimi II	1	4	0	3
1401	EĞT405 Özel Öğretim Yöntemleri II	2	2	0	3
Kredi Top. =					25

8. YARIYIL DERSLERİ

0101	GIY402 Mesleki Yabancı Dil (İngilizce)	2	0	0	2
0201	GIY402 Mesleki Yabancı Dil (Fransızca)	2	0	0	2
0301	GIY402 Mesleki Yabancı Dil (Almanca)	2	0	0	2
0401	GIY404 Kalıp Tasarımı	4	0	0	4
0501	GIY406 Sipariş Giysi Üretimi	8	8	0	12
0601	GIY408 Mezuniyet Tezi	4	0	0	4
0701	EĞT402 x Seç. Egt. Dersi (Eğitim Yön.)	2	0	0	2
0801	EĞT404 Seç. Egt. Dersi (Bilg. Destek. Egt)	2	0	0	2
0901	EĞT406 Seç. Egt. Dersi (Eğitim Araş.)	2	0	0	2
1001	EĞT401 Öğretmenlik Uygulaması	4	6	0	7
1101	EĞT408 Rehberlik	3	0	0	3
1201	RES402 Seç. Alan Dersi (Batik)	2	2	0	3
1301	GIY410 Seç. Alan Dersi (Drapaj)	2	2	0	3
1401	ELS402 Seç. Alan Dersi (Giyim Aksesuarları)	2	2	0	3
1501	TUR402 Seç. Alan Dersi (Konuşma Eğitimi)	3	0	0	3
Kredi Top. =					27

GAZİ ÜNİVERSİTESİGAZİ EĞİTİM FAKÜLTESİ
COĞRAFYA EĞİTİMİ BÖLÜMÜ / COĞRAFYA ÖĞRETMENLİĞİ ANA.DALI
1999-2000 AKADEMİK YILI LİSANS PROGRAMI

BİRİNCİ SINIF

1. YARIYIL DERSLERİ

N	KODU	DERSİN ADI	F	U	L	K
1	AİT101	Atatürk İlk. ve İnk. Trh.	2	0	0	2
1	TDL101	Türk Dili	2	0	0	2
1	YDL101	Yabancı Dil { İngilizce }	2	0	0	2
1	YDL101	Yabancı Dil { Almanca }	2	0	0	2
1	YDL101	Yabancı Dil { Fransızca }	2	0	0	2
1	BGS101	Beden Eğit./Güzel Sanat. (Beden Eğitimi)	0	0	0	0
1	BGS101	Beden Eğitimi/Güzel Sanatlar (Resim)	0	0	0	0
1	BGS101	Beden Eğitimi/Güzel Sanatlar (Müzik)	0	0	0	0
1	BGS101	Beden Eğit./Güzel Sanat. (Sanat Tarihi)	0	0	0	0
1	COG101	Coğrafyaya Giriş	3	0	0	3
1	COG103	Jeomorfolojiye Giriş	3	0	0	3
1	COG105	Jeomorfoloji Uyg.-I	2	0	0	1
1	COG107	Klimatolojiye Giriş	3	0	0	3
1	COG109	Harita Bilgisi	0	0	0	3
1	COG111	Ekonomik Coğrafya-I (Ziraat, Hayvan, Orman)	3	0	0	3
			Kredi Top. = 22			

2. YARIYIL DERSLERİ

1	AİT102	Atatürk İlk. ve İnk. Trh.	2	0	0	2
1	TDL102	Türk Dili	2	0	0	2
1	YDL102	Yabancı Dil { İngilizce }	2	0	0	2
1	YDL102	Yabancı Dil { Almanca }	2	0	0	2
1	YDL102	Yabancı Dil { Fransızca }	2	0	0	2
1	COG102	Ekonomik Coğrafya-II (Sanayii, Ticaret)	3	0	0	3
1	COG104	Jeomorfoloji-I	3	0	0	3
1	COG106	Jeomorfoloji Uyg.-II	0	2	0	1
1	COG108	Klimatoloji -I	0	3	0	1
1	COG110	Klimatoloji Uyg.-I	0	2	0	1
1	EGT110	Eğitim Bilimine Giriş	3	0	0	3
			Kredi Top. = 20			

İKİNCİ SINIF

3. YARIYIL DERSLERİ

1	AİT201	Atatürk İlk. ve İnk. Trh.	2	0	0	2
1	TDL201	Türk Dili	2	0	0	2
1	YDL201	Yabancı Dil { İngilizce }	2	0	0	2
1	YDL201	Yabancı Dil { Almanca }	2	0	0	2
1	YDL201	Yabancı Dil { Fransızca }	2	0	0	2
1	COG201	Jeomorfoloji-II	3	0	0	3
1	COG203	Klimatoloji-II	3	0	0	3
1	COG205	Genel Üretim Coğrafyası	3	0	0	3
1	COG207	Hidrografya-I (Yeraltı Su ve Kaynakları)	3	0	0	3
1	EGT211	Eğit. Psikolojisi	3	0	0	3
1	COG209	Seçmeli Ders { Kitalar Coğrafyası }	2	0	0	2
1	TAR224	Seçmeli Ders { Türk Eğitim Tarihi }	2	0	0	2
1	COG224	Seç. Ders (Güzel Konuşma Düşünme Dinleme)	2	0	0	2
			Kredi Top. = 16			

4. YARIYIL DERSLERİ

1	COG202	Jeomorfoloji-III	2	0	0	2
1	COG204	Türkiye'nin Jeomor. ve Hidrog.	2	0	0	2
1	COG206	Doğal Kaynaklar	3	0	0	3
1	COG208	Türkiye Üretim Coğ.	3	0	0	3
1	COG210	Türkiye'nin Coğ. Böl.-I	2	0	0	2
1	COG212	Hidrografya -II	2	0	0	2
1	COG214	Toprak Coğ. ve Arazi Kulla.	3	0	0	3
1	EGT214	Eğit. Sosyolojisi	3	0	0	3
1	COG216	Seçmeli Ders { Hayvan Coğrafyası }	2	0	0	2
1	TAR220	Seçmeli Ders { Siyasi Tarih }	2	0	0	2
1	TAR222	Seçmeli Ders { Türkiye Tarihi-I }	2	0	0	2
			Kredi Top. = 21			

GAZİ ÜNİVERSİTESİGAZİ EĞİTİM FAKÜLTESİ
COĞRAFYA EĞİTİMİ BÖLÜMÜ / COĞRAFYA ÖĞRETMENLİĞİ ANA.DALI
1999-2000 AKADEMİK YILI LİSANS PROGRAMI

ÜÇÜNCÜ SINIF

5. YARIYIL DERSLERİ

N	KODU	DERSİN ADI	F	U	L	K
1	COG301	Nüfus Coğrafyası	3	0	0	3
1	COG303	Siyasi Coğrafya	3	0	0	3
1	COG305	Türkiye Ekonomik Coğ.	3	0	0	3
1	COG307	Türkiye İklimi ve Bitki Coğrafyası	2	0	0	2
1	COG309	Türkiye Coğ. Böl.- II	3	0	0	3
1	COG311	Bitki Coğrafyası	3	0	0	3
1	EGT315	Genel Öğretim Metotları	3	0	0	3
1	COG313	Seçmeli Ders (Ekoloji)	2	0	0	2
1	TAR315	Seçmeli Ders (Türkiye Tarihi-II)	2	0	0	2
			Kredi Top.= 22			

6. YARIYIL DERSLERİ

1	COG302	Türkiye Coğ. Böl.-III	3	0	0	3
1	COG304	Yerleşme Coğrafyası	3	0	0	3
1	COG306	Matematik Coğrafya	3	0	0	3
1	COG308	Coğrafyada Veri Top. ve Değ.	3	0	0	3
1	COG310	Türkiye Beşeri Coğraf.(Nüfus ve Yerleş.)	3	0	0	3
1	EGT316	Özel Öğretim Metodları	3	0	0	3
1	EGT314	Ölçme ve Değerlendirme	3	0	0	3
			Kredi Top.= 21			

DÖRDÜNCÜ SINIF

7. YARIYIL DERSLERİ

1	COG401	Türkiye Coğ. Böl.-IV	2	0	0	2
1	COG403	Türkiye Afet Coğ.	3	0	0	3
1	COG405	AT ve Ülkeler Coğ.	3	0	0	3
1	COG407	Seminer	3	0	0	3
1	COG413	Çevre Sorunları	3	0	0	3
1	COG409	Seçmeli Ders (Genel Ekonomi)	2	0	0	2
1	EGT415	Özel Öğretim Metodları	3	0	0	3
1	EGT411	Seçmeli Eğitim Dersi (Araştırma Teknikleri)	2	0	0	2
1	EGT411	Seçmeli Eğitim Dersi (Eğitim Yönetimi)	2	0	0	2
1	EGY411	Seçmeli Eğitim Dersi (Özel Eğitim)	2	0	0	2
			Kredi Top.= 21			

8. YARIYIL DERSLERİ

1	COG402	Türk Dünyası Coğ.	3	0	0	3
1	COG404	Türkiye Turizm Coğrafyası	3	0	0	3
1	COG406	Komşu Ülkeler Coğ.	3	0	0	3
1	COG408	Ulaşım Coğrafyası	3	0	0	3
1	COG410	Anayasa ve Vatandaşlık Bil.	3	0	0	3
1	COG412	Proje	3	0	0	3
1	EGT410	Rehberlik	2	0	0	2
1	EGT404	Öğretmenlik Uygulaması	2	0	0	2
1	EGT412	Uygulama Semineri	2	0	0	2
			Kredi Top.= 21			

BİLGİSAYAR EĞİTİMİ

JÜN

Opik Bölümü

Dersin Adı

Dersin Kodu	Dersin Adı	Teorik	Uygulama	Kredi	Öğretim Yılı	Öğretim Yarıyılı	Not Ortalama	Dersin Adı	Dersin Kodu	Teorik	Uygulama	Kredi	Öğretim Yılı	Öğretim Yarıyılı	Not Ortalama
241061-EBB101	Öğrenimlik Mesleğine Giriş	3	0	3	2023	1	1,42	Öğrenimlik Mesleğine Giriş	242061-EBB102A	3	0	3	2023	1	1,42
241071-BİL101	Genel Matematik I	2	0	2	2023	1	1,42	Kelime İşleme Giriş	242071-BİL102	2	0	2	2023	1	1,42
241081-BEN101	Temel Bilgi Teknolojisi Kullanımı	2	2	3	2023	1	1,42	Elektronik II	242081-BİL104	2	2	3	2023	1	1,42
241091-BİL103	Teknik Resim ve Bilgisayarlı Çizim	2	2	3	2023	1	1,42	Bilgisayar Destekli Eğitim Teknikleri	242091-BİL106	2	2	3	2023	1	1,42
241101-BİL105	İstatistik I	4	0	4	2023	1	1,42	Bilgisayar ve Algoritmalar	242101-BİL108	4	0	4	2023	1	1,42
241111-BİL107	Elektronik I	2	0	2	2023	1	1,42	Bilgisayar ve Algoritmalar	242111-BİL110	2	0	2	2023	1	1,42
													Kredi Toplamı =	123	

Dersin Kodu	Dersin Adı	Teorik	Uygulama	Kredi	Öğretim Yılı	Öğretim Yarıyılı	Not Ortalama	Dersin Adı	Dersin Kodu	Teorik	Uygulama	Kredi	Öğretim Yılı	Öğretim Yarıyılı	Not Ortalama
3.YARIYIL		3	2	4	2023	2	1,42	Matematik	4.YARIYIL				2023	3	1,42
Dersin Kodu	Dersin Adı	Teorik	Uygulama	Kredi	Öğretim Yılı	Öğretim Yarıyılı	Not Ortalama	Dersin Adı	Dersin Kodu	Teorik	Uygulama	Kredi	Öğretim Yılı	Öğretim Yarıyılı	Not Ortalama
243011-EBB201	Gelişim ve Öğrenim Kuramı	3	2	4	2023	2	1,42	Matematik	4.YARIYIL				2023	3	1,42
243021-Şİ271	Genel Mühasebesi	4	0	4	2023	2	1,42	Matematik	4.YARIYIL				2023	3	1,42
243031-BİL203	Bilgi Sistemleri Kuramı	3	2	4	2023	2	1,42	Matematik	4.YARIYIL				2023	3	1,42
243041-BİL205	Matrisler Kuramı	2	0	2	2023	2	1,42	Matematik	4.YARIYIL				2023	3	1,42
243051-ENE110	Temel Bilgisayar Bilimleri	2	2	3	2023	2	1,42	Matematik	4.YARIYIL				2023	3	1,42
243061-BİL207	Paket Programlar I (Data Bases)	2	2	3	2023	2	1,42	Matematik	4.YARIYIL				2023	3	1,42
243071-BİL209	Bilgisayar Donanımı	3	0	3	2023	2	1,42	Matematik	4.YARIYIL				2023	3	1,42
													Kredi Toplamı =	22	

(Bu dersin içeriği derslerden bağımsız olarak değerlendirilmelidir.)

2020-21 EBB202 Not Ort. 1,42

Kredi Toplamı = 123 + 22 = 145

Optik Bölüm Adı

Optik Bölüm	Adı	T U K	Optik Bölüm	Dersin Adı	T U K
245011-EBB301	Öğretim Teknikleri ve Materyal Geliştirme	2 2 3	246011-EBB302	Sınıf Yönetimi	2 2 3
245021-BİL301	Pascal II	3 2 4	246021-BİL302	Özel Öğretim Yöntemleri I	2 2 3
245031-BİL303	Fortran II	3 2 4	246031-BİL304	Mikroişlemciler	3 0 3
245041-BİL305	Eğitsel Yazılımlar İşletim Sistemi	2 0 2	246041-BİL306	Eğitsel Yazılımlar II	3 0 3
245051-BİL307	Bilgisayarlı Çözüm Yöntemleri	2 0 2	246051-BİL308	Veri Yapıları	3 0 3
245061-BİL309	İşletim Sistemleri	2 0 2	246061-BİL310	Nümerik Analiz	2 2 3
245071-EİS311	Finansal Tablolara Analizi	3 0 3	246071-BİL312	Sistem Bilgisayar ve Ölçümleri	2 2 3
245081-EİS313	Finansal Tablolara Analizi	3 0 3	246081-BİL314	İleri Programlama I	2 2 3
<i>Özel Dersler</i>					
<i>245091-EİS315</i>					
<i>245101-EİS317</i>					
<i>245111-EİS319</i>					
<i>245121-EİS321</i>					
<i>245131-EİS323</i>					
<i>245141-EİS325</i>					
<i>245151-EİS327</i>					
<i>245161-EİS329</i>					
<i>245171-EİS331</i>					
<i>245181-EİS333</i>					
<i>245191-EİS335</i>					
<i>245201-EİS337</i>					
<i>245211-EİS339</i>					
<i>245221-EİS341</i>					
<i>245231-EİS343</i>					
<i>245241-EİS345</i>					
<i>245251-EİS347</i>					
<i>245261-EİS349</i>					
<i>245271-EİS351</i>					
<i>245281-EİS353</i>					
<i>245291-EİS355</i>					
<i>245301-EİS357</i>					
<i>245311-EİS359</i>					
<i>245321-EİS361</i>					
<i>245331-EİS363</i>					
<i>245341-EİS365</i>					
<i>245351-EİS367</i>					
<i>245361-EİS369</i>					
<i>245371-EİS371</i>					
<i>245381-EİS373</i>					
<i>245391-EİS375</i>					
<i>245401-EİS377</i>					
<i>245411-EİS379</i>					
<i>245421-EİS381</i>					
<i>245431-EİS383</i>					
<i>245441-EİS385</i>					
<i>245451-EİS387</i>					
<i>245461-EİS389</i>					
<i>245471-EİS391</i>					
<i>245481-EİS393</i>					
<i>245491-EİS395</i>					
<i>245501-EİS397</i>					
<i>245511-EİS399</i>					
<i>245521-EİS401</i>					
<i>245531-EİS403</i>					
<i>245541-EİS405</i>					
<i>245551-EİS407</i>					
<i>245561-EİS409</i>					
<i>245571-EİS411</i>					
<i>245581-EİS413</i>					
<i>245591-EİS415</i>					
<i>245601-EİS417</i>					
<i>245611-EİS419</i>					
<i>245621-EİS421</i>					
<i>245631-EİS423</i>					
<i>245641-EİS425</i>					
<i>245651-EİS427</i>					
<i>245661-EİS429</i>					
<i>245671-EİS431</i>					
<i>245681-EİS433</i>					
<i>245691-EİS435</i>					
<i>245701-EİS437</i>					
<i>245711-EİS439</i>					
<i>245721-EİS441</i>					
<i>245731-EİS443</i>					
<i>245741-EİS445</i>					
<i>245751-EİS447</i>					
<i>245761-EİS449</i>					
<i>245771-EİS451</i>					
<i>245781-EİS453</i>					
<i>245791-EİS455</i>					
<i>245801-EİS457</i>					
<i>245811-EİS459</i>					
<i>245821-EİS461</i>					
<i>245831-EİS463</i>					
<i>245841-EİS465</i>					
<i>245851-EİS467</i>					
<i>245861-EİS469</i>					
<i>245871-EİS471</i>					
<i>245881-EİS473</i>					
<i>245891-EİS475</i>					
<i>245901-EİS477</i>					
<i>245911-EİS479</i>					
<i>245921-EİS481</i>					
<i>245931-EİS483</i>					
<i>245941-EİS485</i>					
<i>245951-EİS487</i>					
<i>245961-EİS489</i>					
<i>245971-EİS491</i>					
<i>245981-EİS493</i>					
<i>245991-EİS495</i>					
<i>246001-EİS497</i>					
<i>246011-EİS499</i>					
<i>246021-EİS501</i>					
<i>246031-EİS503</i>					
<i>246041-EİS505</i>					
<i>246051-EİS507</i>					
<i>246061-EİS509</i>					
<i>246071-EİS511</i>					
<i>246081-EİS513</i>					
<i>246091-EİS515</i>					
<i>246101-EİS517</i>					
<i>246111-EİS519</i>					
<i>246121-EİS521</i>					
<i>246131-EİS523</i>					
<i>246141-EİS525</i>					
<i>246151-EİS527</i>					
<i>246161-EİS529</i>					
<i>246171-EİS531</i>					
<i>246181-EİS533</i>					
<i>246191-EİS535</i>					
<i>246201-EİS537</i>					
<i>246211-EİS539</i>					
<i>246221-EİS541</i>					
<i>246231-EİS543</i>					
<i>246241-EİS545</i>					
<i>246251-EİS547</i>					
<i>246261-EİS549</i>					
<i>246271-EİS551</i>					
<i>246281-EİS553</i>					
<i>246291-EİS555</i>					
<i>246301-EİS557</i>					
<i>246311-EİS559</i>					
<i>246321-EİS561</i>					
<i>246331-EİS563</i>					
<i>246341-EİS565</i>					
<i>246351-EİS567</i>					
<i>246361-EİS569</i>					
<i>246371-EİS571</i>					
<i>246381-EİS573</i>					
<i>246391-EİS575</i>					
<i>246401-EİS577</i>					
<i>246411-EİS579</i>					
<i>246421-EİS581</i>					
<i>246431-EİS583</i>					
<i>246441-EİS585</i>					
<i>246451-EİS587</i>					
<i>246461-EİS589</i>					
<i>246471-EİS591</i>					
<i>246481-EİS593</i>					
<i>246491-EİS595</i>					
<i>246501-EİS597</i>					
<i>246511-EİS599</i>					
<i>246521-EİS601</i>					
<i>246531-EİS603</i>					
<i>246541-EİS605</i>					
<i>246551-EİS607</i>					
<i>246561-EİS609</i>					
<i>246571-EİS611</i>					
<i>246581-EİS613</i>					
<i>246591-EİS615</i>					
<i>246601-EİS617</i>					
<i>246611-EİS619</i>					
<i>246621-EİS621</i>					
<i>246631-EİS623</i>					
<i>246641-EİS625</i>					
<i>246651-EİS627</i>					
<i>246661-EİS629</i>					
<i>246671-EİS631</i>					
<i>246681-EİS633</i>					
<i>246691-EİS635</i>					
<i>246701-EİS637</i>					
<i>246711-EİS639</i>					
<i>246721-EİS641</i>					
<i>246731-EİS643</i>					
<i>246741-EİS645</i>					
<i>246751-EİS647</i>					
<i>246761-EİS649</i>					
<i>246771-EİS651</i>					
<i>246781-EİS653</i>					
<i>246791-EİS655</i>					
<i>246801-EİS657</i>					
<i>246811-EİS659</i>					
<i>246821-EİS661</i>					
<i>246831-EİS663</i>					
<i>246841-EİS665</i>					
<i>246851-EİS667</i>					
<i>246861-EİS669</i>					
<i>246871-EİS671</i>					
<i>246881-EİS673</i>					
<i>246891-EİS675</i>					
<i>246901-EİS677</i>					
<i>246911-EİS679</i>					
<i>246921-EİS681</i>					
<i>246931-EİS683</i>					
<i>246941-EİS685</i>					
<i>246951-EİS687</i>					
<i>246961-EİS689</i>					
<i>246971-EİS691</i>					
<i>246981-EİS693</i>					
<i>246991-EİS695</i>					
<i>247001-EİS697</i>					
<i>247011-EİS699</i>					
<i>247021-EİS701</i>					
<i>247031-EİS703</i>					
<i>247041-EİS705</i>					
<i>247051-EİS707</i>					
<i>247061-EİS709</i>					
<i>247071-EİS711</i>					
<i>247081-EİS713</i>					
<i>247091-EİS715</i>					
<i>247101-EİS717</i>					
<i>247111-EİS719</i>					
<i>247121-EİS721</i>					
<i>247131-EİS723</i>					
<i>247141-EİS725</i>					
<i>247151-EİS727</i>					
<i>247161-EİS729</i>					
<i>247171-EİS731</i>					
<i>247181-EİS733</i>					
<i>247191-EİS735</i>					
<i>247201-EİS737</i>					
<i>247211-EİS739</i>					
<i>247221-EİS741</i>					
<i>247231-EİS743</i>					
<i>247241-EİS745</i>					
<i>247251-EİS747</i>					
<i>247261-EİS749</i>					
<i>247271-EİS751</i>					
<i>247281-EİS753</i>					
<i>247291-EİS755</i>					
<i>247301-EİS757</i>					
<i>247311-EİS759</i>					
<i>247321-EİS761</i>					
<i>247331-EİS763</i>					
<i>247341-EİS765</i>					
<i>247351-EİS767</i>					
<i>247361-EİS769</i>					
<i>247371-EİS771</i>					
<i>247381-EİS773</i>					
<i>247391-EİS775</i>					
<i>247401-EİS777</i>					
<i>247411-EİS779</i>					
<i>247421-EİS781</i>					
<i>247431-EİS783</i>					
<i>247441-EİS785</i>					
<i>247451-EİS787</i>					
<i>247461-EİS789</i>					
<i>247471-EİS791</i>					
<i>247481-EİS793</i>					
<i>247491-EİS795</i>					
<i>247501-EİS797</i>					
<i>247511-EİS799</i>					
<i>247521-EİS801</i>					
<i>247531-EİS803</i>					
<i>247541-EİS805</i>					
<i>247551-EİS807</i>					
<i>247561-EİS809</i>					
<i>247571-EİS811</i>					
<i>247581-EİS813</i>					
<i>247591-EİS815</i>					
<i>247601-EİS817</i>					
<i>247611-EİS819</i>					
<i>247621-EİS821</i>					
<i>247631-EİS823</i>					
<i>247641-EİS825</i>					
<i>247651-EİS827</i>					
<i>247661-EİS829</i>					
<i>247671-EİS831</i>					
<i>247681-EİS833</i>					
<i>247691-EİS835</i>					
<i>247701-EİS837</i>					
<i>247711-EİS839</i>					

TURİZM EĞİTİMİ BÖLÜMÜ
Konaklama İşletmeciliği Eğitimi Anabilim Dalı
Lisans Ders Programı

I. Yarıyıl	T	U	T	II. Yarıyıl	T	U	T
Atatürk i.i. Tar. I	2	-	2	Atatürk i.i. Tar. II.	2	-	2
Türk Dili I.	2	-	2	Türk Dili II.	2	-	2
Yabancı Dil I.	2	-	2	Yabancı Dil II.	2	-	2
× Eğitim Bilimine Giriş	2	-	2	× Eğitim Psikolojisi	2	-	2
Hukuk Başlangıcı	2	-	2	Genel Muhasebe II.	4	-	4
Genel Matematik	3	-	3	Turizm İşletmeleri	4	-	4
Genel Ekonomi	3	-	3	Genel İşletme	3	-	3
Genel Turizm	3	-	3	Anadolu Uygarlıkları	2	-	2
Genel Muhasebe I.	4	-	4	Seçmeli Ders II.	-	1	1
Seçmeli Ders I.	-	1	1	Küro Makinaları	2	-	2
			23				24
III. Yarıyıl	T	U	T	IV. Yarıyıl	T	U	T
Atatürk i.i. Tar. III.	1	-	1	Atatürk i.i. Tar. IV.	1	-	1
Türk Dili III.	1	-	1	Türk Dili IV.	1	-	1
Yabancı Dil III.	1	-	1	Yabancı Dil IV.	1	-	1
× Eğitim Sosyolojisi	2	-	2	× Eğitim Teknolojisi	2	-	2
Kat Hizmetleri Yön.	2	1	3	Bilgi İşlem II.	3	-	3
Bilgi İşlem I.	3	-	3	Turizm Ve Çevre İlişkileri	3	-	3
Önbüro Yönetimi	3	-	3	Turizm Rehberliği	2	-	2
× İstatistik	3	-	3	Turizm İşl. Finansman	3	-	3
Turizm Pazarlaması	2	-	2	Tur. İşlt. Yön. ve Org.	4	-	4
Konaklama Maliyet Muhasebesi	4	-	4				
			22				20
V. Yarıyıl	T	U	T	VI. Yarıyıl	T	U	T
× Genel Öğretim Yöntemleri	2	-	2	× Özel Öğretim Yöntemleri	2	-	2
Turizm İşlt. Personel Yön.	3	-	3	Turizm Mevzuatı	3	-	3
Anımsayın	2	-	2	Bar Bilgisi	2	1	3
Servis Bilgisi	2	1	3	Araştırma Teknikleri	2	-	2
İş ve Sosyal Güv. Hukuku	2	-	2	Halkla İlişkiler	2	-	2
Yiyecek Hazırlığı	2	-	2	Tur. Yatırım Proje Değr.	3	-	3
Konaklama Tesisleri Yönt.	2	1	3	Türkiye Turizm Coğrafyası	2	-	2
Mesleki Yabancı Dil I.	4	-	4	Mesleki Yabancı Dil. II	4	-	4
			19	Türk Mutfağı	2	-	2
			22				23
STAJ....	45	Gün	Toplam	360	Saat		
VII. Yarıyıl	T	U	T	VIII. Yarıyıl	T	U	T
× Eğitimde Plan ve Prog. Geliş.	2	-	2	× Eğitimde Ölçme ve Değr.	2	-	2
Turizm Ekonomisi	2	-	2	Konaklama İşl. Yönt. Muh.	3	-	3
Kon. İşlt. Yiy. İçe. Yönetimi	2	-	2	Uluslararası Turizm	2	-	2
Mezuniyet Projesi I.	3	-	3	Turizm Politikası	3	-	3
Mutfak Planlaması	2	-	2	Mezuniyet Projesi II.	3	-	3
× Öğretmenlik Uygulaması	4	6	10	Mesleki Yabancı Dil IV.	4	-	4
Mesleki Yabancı Dil III.	4	-	4	Seçmeli Ders (**)	2	-	2
Seçmeli Ders (*)	2	-	2				
			21				22

(*) Aşağıdaki derslerden birisi
- Görgü Kuralları
- Turizmde Örnek Olay İncelemesi

(**) Aşağıdaki Derslerden Birisi
- Eğitim Yönetimi
- Turizm Geliştirme Kooperatifleri

ÜÇÜNCÜ YARIYIL

DERS PROGRAMI

Ders Kodu	Dersin Adı	Teorik/Sa.	Lab./sa.	Top./sa.	Kredi
TAR-201	Atatürk İlk.ve Ink.Tar.	1	-	1	1
TUR-201	Türk Dili	1	-	1	1
BES-201	Beden Eğt. ve Gü.San.Dal.	2	2	4	1
YAD-201	Yabancı Dil-III	2	2	4	3
IST-201	İstatistik	2	2	4	2
MAT-203	Diferansiyel Denklemler	3	3	6	3
LK-221	Alanlar Teorisi-I	2	2	4	2
LK-240	Elektrik Devreleri	4	3	7	5
BIL-265	Bilgisayar Prog.ve Uyg.-II	3	2	5	4
		18	9	27	22

DÖRDÜNCÜ YARIYIL

Ders Kodu	Dersin Adı	Teorik/Sa.	Lab./sa.	Top./sa.	Kredi
AR-202	Atatürk İlk.ve Ink.Tar.	1	-	1	1
TUR-202	Türk Dili	1	-	1	1
ES-202	Bed. Eğt. ve Gü.San.Dal.	2	2	4	1
AD-202	Yabancı Dil-IV	2	2	4	3
GT-202	Eğitim Psikolojisi	3	3	6	3
LK-212	Meslek Matematiği	3	3	6	3
LK-222	Alanlar Teorisi-II	2	2	4	2
LK-241	Elektrik Devreleri-II	4	3	7	5
IL-220	Elektronik ve Laboratuvar-I	5	4	9	7
		21	11	32	26

Ders Kodu	Dersin Adı	Teorik/Sa.	Lab./sa.	Top./sa.	Kredi
BİRİNCİ YARIYIL					
TAR-101	Atatürk İlk.ve Ink.Tar.	2	-	2	2
TUR-101	Türk Dili	1	-	1	1
BES-101	Bed. Eğt. ve Gü.San.Dal.	2	2	4	1
YAD-101	Yabancı Dil-I	4	2	6	5
MAT-103	Temel Matematik-I	7	-	7	7
FIZ-101	Fizik-I	2	2	4	3
KİM-101	Kimya	2	1	3	3
MAK-203	Teknik Resim-I	2	2	4	3
BIL-161	Devre Elemanları ve Ölç.la-I	2	2	4	3
		22	11	33	28

İKİNCİ YARIYIL

Ders Kodu	Dersin Adı	Teorik/Sa.	Lab./sa.	Top./sa.	Kredi
İKİNCİ YARIYIL					
TAR-102	Atatürk İlk.ve Ink.Tar.	2	-	2	2
TUR-102	Türk Dili	1	-	1	1
BES-102	Bed. Eğt. ve Gü.San.Dal.	2	2	4	1
YAD-102	Yabancı Dil-II	4	2	6	5
MAT-104	Temel Matematik-II	7	-	7	7
FIZ-102	Fizik-II	2	2	4	3
KİM-102	Kimya-II	2	1	3	3
BIL-162	Devre Eleman.ve Ölç.lab.-II	2	2	4	3
BIL-164	Bilgisayar Prog.ve Uyg.-I	3	1	4	3
BIL-166	Elektrik-Elektronik Malz.Bil	3	-	3	3
		26	10	36	31

TAR-301	Atatürk İlk.ve Ink.Tar.	1		1	1
TÜR-301	Türk Dili	1		1	1
BES-301	Beden Eğt. ve Gü.San.Dal.	2		2	2
YAD-301	Yabancı Dil-IV	2		4	4
EĞT-301	Eğitim Sosyolojisi	3		3	3
BİL-311	Elektrik Makinaları ve Lab.	3		5	4
BİL-313	Lojik Devre Tasarımı-I	4		4	4
BİL-315	İleri Programlama Dilleri	2	1	3	2
BİL-321	Elektronik ve Laboratuvar-II	5	4	9	7
		21	11	32	26

ALTIYINCI YARIYIL

TAR-302	Atatürk İlk.ve Ink.Tar.	1		1	1
TÜR-302	Türk Dili	1		1	1
BES-302	Beden Eğt. ve Gü.San.Dal.	2		2	2
YAD-302	Yabancı Dil-VI	2		4	4
EĞT-302	Mes.ve Tekn.Eğt.Esasları	2		2	2
EĞT-304	Ölçme ve Değerlendirme	3		3	3
EKO-302	Ekonomi	2		2	2
BİL-314	Lojik Devre Tasarımı ve Lab.II3	2		2	2
BİL-320	Bilgisayar Yapısı	3	3	6	4
BİL-322	Elektronik ve Laboratuvar-III	5	4	9	7
BİL-324	Lineer Kontrol Sistemleri	3		3	3
BİL-332	Münerik Analiz (veya Olasılık)2	2		2	2
		27	11	38	32

YEDİNCİ YARIYIL

TAR-401	Atatürk İlk.ve Ink.Tar.	1		1	1
TÜR-401	Türk Dili1	1		1	1
BES-401	Beden Eğt. ve Gü.San.Dal.	2		2	2
YAD-401	Yabancı Dil-VII	2		2	2
EĞT-401	Eğitim Teknolojisi	2		2	2
EĞT-403	Atelye Mes. Ders.Öğr.Met.Uyg.	3		3	3
BİL-411	Telekomünikasyon-I	3		3	3
BİL-413	Sayısal Elektronik ve Lab.	4	3	7	5
BİL-415	Bilgisayar Sistemleri	3		3	3
BİL-417	Bilgisayar Laboratuvar	3		3	3
BİL-419	Bitirme Projesi	4		4	4
		23	8	31	26

SEKİZİNCİ YARIYIL

TAR-402	Atatürk İlk.ve Ink.Tar.	1		1	1
TÜR-402	Türk Dili1	1		1	1
BES-402	Beden Eğt. ve Gü.San.Dal.	2		2	2
YAD-402	Yabancı Dil-VIII	2		2	2
EĞT-402	Meslek Analizi ve Prog.Haz.	2		2	2
EĞT-404	Eğitim Yönetimi	2		2	2
EĞT-406	Atelye Meslek Dersleri Uyg. Yarıyıl Başında 2 Hafta Uygula	3		3	4
BİL-412	Telekomünikasyon ve Lab.-II	3		3	3
BİL-414	Veri Haberleşme	3		3	3
BİL-416	Mikroişlemciler ve Lab.	3		3	4
BİL-420	Bitirme Projesi	6		6	6
		23	8	31	26

29

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EDÜSTRİYEL SANATLAR EĞİTİMİ FAKÜLTESİ

F- Mevcut Programda :

(1) İki ayrı ders iken, yeni programda tek bir ders olarak birleştirilmesi nedeniyle, Meslek Analizi ve Program Geliştirme dersi ile Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme derslerinden herhangi birisini almamış veya alıp başaramamış öğrenciler için bu derslerin,

(2) Güz yarıyılında alınması gerekirken, yeni programda Bahar yarıyılına kaydırılmış olan Öğretmenlik Uygulaması dersinden sorumlu olan ve Güz dönemi itibariyle mezuniyet aşamasına gelmiş bulunan öğrenciler için, Öğretmenlik Uygulaması dersinin;

bir defaya mahsus olmak üzere güz döneminde yeniden açılmasına,

KALDIRILAN DERSLER	T-U-K	Y.Y	Kodu	KONULAN DERSLER	T-U-K	Y.Y
Endüstriyel Sanatlar Eğitimi	2-0-2	1/1	EBB-101	Öğretmenlik Mesleğine Giriş	3-0-3	1/1
Eğitim Ortamlarının İncelenm.	2-0-2	1/2	EBB-102	Okul Deneyimi I	1-4-3	1/2
Okul Endüstri İşbirliği	2-0-2	1/2		Sorumlu (sınavına girecek)		
İş ve Öğrenme Süreci	2-0-2	2/1	EBB-201	Gelişim ve Öğrenme	3-0-3	2/1
Öğrenci ve Grup Süreçleri	2-0-2	2/1		Sorumlu (sınavına girecek)		
Meslek Anl.Program Geliştirme	2-0-2	2/2	EBB 202	*Öğretimde Planlama ve Değ.	3-2-4	2/2
Eğitimde Ölçme ve Değerl.	2-0-2	3/1	EBB 202	*Öğretimde Planlama ve Değ.	3-2-4	2/2
Eğitim Teknolojisi	2-0-2	3/1	EBB 301	Öğretim Tekn. Ve Mater Gel.	2-2-3	3/1
			EBB 302	Sınıf Yönetimi	2-2-3	3/2
İ. Mes.Ders Öğretim Yönt.	2-0-2	2/2	EBB 304	Özel Öğretim Yöntemleri I	2-2-3	3/2
İkro Öğretim	2-0-2	3/2	EBB 403	Özel Öğretim Yöntemleri II	2-2-3	4/1
			EBB 401	Okul Deneyimi II	1-4-3	4/1
Öğretmenlik Uygulaması	4-6-7	4/1	EBB 404	Öğretmenlik Uygulaması	2-6-5	4/2
Çıkmalı Eğitim Dersi	2-0-2	4/2	EBB 402	Rehberlik	3-0-3	4/2
Eğitim Yönetimi						
Mesleki Rehberlik						
Bil.Destekli Eğitim						

Oy birliği ile karar verildi.

Başkan
Prof.Dr.Nalan AKDOĞAN

Prof.Dr.Mehmet SAYARI
ÜYE

Prof.Dr.Yurdakul ÇALDAĞ
ÜYE

Prof.Dr.Yahşi YAZICIOĞLU
ÜYE

Doç.Dr.Feyzi ULUĞ
ÜYE

Doç.Dr.İrfan SÜER
ÜYE

Yrd.Doç.Dr.İbrahim ERTÜRK
ÜYE

Doç.Dr.Tahir DARDENİZ
ÜYE

Yrd.Doç.Dr.H.Hüseyin ÖNDER
ÜYE

MESLEKİ EĞİTİM FAKÜLTESİ

		<u>Saat</u>	<u>Kredi</u>
Mesleki Eğitime Giriş	→	3	3
Eğitim Ortamlarının İncelenmesi	→	2	2
Okul-Sanayi İşbirliği	→	2	2
Birey ve Öğrenme Süreçleri	→	3	3
Öğrenme ve Grup Süreçleri	→	2	2
Mesleki Rehberlik	→	2	2
Eğitimde Ölçme-Değerlendirme	→	2	2
Eğitim Teknolojisi	→	2	2
Meslek Analizi ve Prog. Geliştirme	→	2	2
Mikro Öğretim	→	2	2
Alan Öğretim Yöntemleri	→	2	2
Öğretmenlik Uygulaması	→	4+6	7
Eğitim Yönetimi	→	2	2
		+	+
		36	33

GAZİ EĞİTİM FAKÜLTESİ

		<u>Saat</u>	<u>Kredi</u>
Eğitim Bilimine Giriş	→	3	3
Eğitim Psikolojisi	→	3	3
Eğitim Sosyolojisi	→	2	2
Genel Öğretim Metodları	→	3	3
Özel Öğretim Metodları	→	3	3
Eğitimde Ölçme-Değerlendirme	→	3	3
Özel Öğretim Metodları	→	3	3
Seçmeli Eğitim Dersi	→	2	2
Öğretmenlik Uygulaması	→	0+6	0
Uygulama Semineri	→	2	2
		<u>+</u>	<u>+</u>
		30	24

TİCARET VE TURİZM EĞİTİMİ FAKÜLTESİ

		<u>Saat</u>	<u>Kredi</u>
Eğitim Bilimine Giriş	→	2	2
Eğitim Psikolojisi	→	2	2
Eğitim Sosyolojisi	→	2	2
Eğitim Teknolojisi	→	2	2
Genel Öğretim Yöntemleri	→	2	2
Özel Öğretim Yöntemleri	→	2	2
Eğitimi Planl. ve Prog. Geliştirme	→	2	2
Öğretmenlik Uygulaması	→	4+6	10
Eğitimde Ölçme-Değerlendirme	→	2	2
	+	<hr/>	<hr/>
		26	26

TEKNİK EĞİTİM FAKÜLTESİ

	<u>Saat</u>	<u>Kredi</u>	
Mesleki ve Teknik Eğitimin Esasları	→	2	2
Eğitim Psikolojisi	→	3	3
Eğitim Sosyolojisi	→	2	2
Eğitimde Ölçme-Değerlendirme	→	3	3
Eğitim Teknolojisi	→	2	2
Atöl. Mes. Dersi Öğretim Metodları→	3	3	
Meslek Analizi ve Prog. Hazırlama →	3	3	
Eğitim Yönetimi	→	2	2
Atöl. Mes. Dersleri Uyg. Yarıyl			
Başında 2 Hafta Uygulama	→	-	-
Uygulama Değerlendirmesi	→	1	1
	+	+	
	21	21	

ENDÜSTRİYEL SANATLAR EĞİTİMİ FAKÜLTESİ

		<u>Saat</u>	<u>Kredi</u>
Endüstriyel Sanatlar Eğitimi	→	2	2
Eğitim Ortamlarının İncelenmesi	→	2	2
Okul-Endüstri İşbirliği	→	2	2
Birey ve Öğrenme Süreçleri	→	2	2
Öğrenme ve Grup Süreçleri	→	2	2
Eğitimde Ölçme-Değerlendirme	→	2	2
Eğitim Teknolojisi	→	2	2
Meslek Analizi ve Prog. Geliştirme	→	2	2
Mikro Öğretim	→	2	2
Öğretmenlik Uygulaması	→	4+6	7
Seçmeli Eğitim Dersi	→	2	2
		+ _____	+ _____
		32	29

MESLEKİ YAYGIN EĞİTİM FAKÜLTESİ

		<u>Saat</u>	<u>Kredi</u>
Eğitim Bilimine Giriş	→	3	3
Eğitim Sosyolojisi	→	2	2
Eğitim Psikolojisi	→	3	3
Eğitimde Ölçme-Değerlendirme	→	3	3
Genel Öğretim Metodları	→	3	3
Yaygın Eğitimde Kurs Orga.	→	2	2
Yetişkinler Eğitimi	→	2	2
Eğitim Yönetimi	→	3	3
Özel Öğretim Yöntemleri	→	3	3
Öğretmenlik Uygulaması	→	4+6	7
		+	+
		34	31

T.C.
ANKARA VALİLİĞİ
Milli Eğitim Müdürlüğü

BÖLÜM: Kültür

SAYI : B.08.4.MEM.4.06.00.11.070/1824

KONU : Anket çalışması.

Ankara
31/5/1999

VALİLİK MAKAMINA
ANKARA

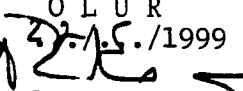
İLGİ: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nün 20.5.1999 tarih ve 00/534 sayılı yazısı.

Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Bilim Dalı, Eğitim Programları ve Öğretimi Bilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi Gül çin EROĞLU'nun Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesinden mezun öğretmenler ile diğer eğitim fakültelerinden mezun öğretmenlerin öğretmenlik davranışları arasındaki farklarının incelenmesi konulu anket çalışmasını ilimiz merkez ilçelerine bağlı okullarda görev yapan öğretmenlere uygulayabilmesi için ilgi yazı ile izin istenmektedir.

Okul Müdürlüğü'nün göstereceği bir program doğrultusunda söz konusu anketin uygulanması müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde, gereğini onaylarınıza arz ederim.

Mustafa DEMİRKAN
Milli Eğitim Müdürü

O L U R
22.5./1999

Ruhi PAKER
Vali a.
Vali Yardımcısı

Kültür

B.08.4.MEM.4.06.00.11.070/1864

01.06.99

Anket Çalışması.

.....KAYMAKAMLIĞINA
(ilçe Milli Eğitim Müdürlüğü)

Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Ana-
bilim Dalı Eğitim Programları ve Öğretimi Bilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi
Gülçin EROĞLU'nun ilçenize bağlı okullarda görev yapan öğretmenlere anket
uygulayabilmesine ilişkin 31.5.1999 tarih ve 070/1824 sayılı Valilik Oluru
ilişikte gönderilmiştir.

Valilik oluru gereğince işlem yapılması hususunun ilgili okul müdür-
lüklerine bildirilmesini rica ederim.

Gülseren ÇALI
Vali a.
Müdür Yardımcısı

EKLER:

EKI :1-Valilik Oluru

DAĞITIM:

Gereği :

8 merkez Kaym.

MEM:A.ÖZDEMİR 31-5-99/12
ŞEF:R.BAĞCI 31.05.1999/2

**GAZİ ÜNİVERSİTESİNE BAĞLI EĞİTİM FAKÜLTELERİNDEN MEZUN
ÖĞRETMENLERİN ÖĞRETMENLİK DAVRANIŞLARI İLE
İLGİLİ YETERLİKLERİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN
KARŞILAŞTIRILMASI
(ÖĞRETMEN ANKETİ)**

Değerli öğretmen;

Bu anket formu “Gazi Üniversitesine Bağlı Eğitim Fakültelerinden Mezun Öğretmenlerin Öğretmenlik Davranışları İle İlgili Yeterliklerine İlişkin Görüşlerin Karşılaştırılması” adlı yüksek lisans tezinin verilerini toplamak amacıyla düzenlenmiştir. Vereceğiniz cevaplar araştırma sonuçlarını etkileyecektir.

Cevabınızı I. Bölümde parantez içine (X) işareti koyarak, diğer bölümlerde size uygun kutucukların içine (X) işareti koyarak belirtiniz.

Araştırmaya getireceğiniz katkılar için teşekkürlerimi sunarım.

Gülçin EROĞLU
G. Ü. Mesleki Eğitim Fakültesi
Araştırma Görevlisi

**BÖLÜM I
TANITICI BİLGİLER**

1. Öğretmenlik kıdeminiz:

- a. 1-2 yıl
- b. 3-4 yıl
- c. 5-6 yıl
- d. 7-8 yıl
- e. 9-10 yıl

2. Mezun olduğunuz fakülte:

- a. Endüstriyel Sanatlar Fakültesi
- b. Gazi Eğitim Fakültesi
- c. Mesleki Eğitim Fakültesi
- d. Mesleki Yaygın Eğitim Fakültesi
- e. Teknik Eğitim Fakültesi
- f. Ticaret Turizm Eğitimi Fakültesi

4. Cinsiyetiniz:

- a. Bayan
- b. Bay

5. Çalışmakta olduğunuz eğitim kurumu:

- a. İlköğretim Okulu
- b. Lise
- c. Kız Meslek Lisesi/Meslek Lisesi
- d. Endüstri Meslek Lisesi
- e. Ticaret Meslek Lisesi
- f. Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi

BÖLÜM - II

Açıklama: Aşağıda belirtilen Öğretmenlik Davranışları açısından kendinizi ne derece yeterli buluyorsunuz? Dikkatle inceleyerek sağ tarafta verilen derecelerden görüşünüze en uygun olan seçeneğe ait kutucuğun içine X işareti koyarak cevabınızı belirtiniz.

Davranışlar	Yeterlik Derecesi				
	Çok Yeterli	Yeterli	Orta Yeterli	Az Yeterli	Yetersiz
Öğretimi Planlama					
1.1. Türk Milli Eğitiminin genel amaç ve temel ilkelerini kavrama					
1.2. Eğitimde dikkate alınacak öğretim ilkelerini kavrama					
1.3. Öğretim yöntemlerinin özelliklerini kavrama					
1.4. Öğretim süreçlerinin özelliğine göre çeşitli sürelerle uygun plan hazırlama ilkelerini (yıllık, ünite, günlük plan) kavrama					
1.5. Yıllık, ünite ve günlük planlar için çeşitli düzeylerde öğretim amaçlarını yazma					
1.6. Amaçların davranışlarını yazma					
1.7. Öğretim için gerekli içeriği analiz etme					
1.8. Planlarda öğrenme-öğretme etkinliklerini tasarlama					
1.9. Ünitelerin gerektirdiği bilgi yapraklarını hazırlama					
1.10. Ünitelerin gerektirdiği işlem yapraklarını hazırlama					
1.11. Öğrenme ortamını ders/konu amaçlarına uygun şekilde düzenleme					
1.12. Öğrenme amaçlarına uygun öğretim ilke ve yöntemleri belirleme					
1.13. Öğrenciye verilecek ödev ve işleri belirleme					
1.14. Öğretim etkinliklerini basitten karmaşığa doğru düzenleme					
Öğretimin Uygulanması					
2.1. Dersin tanıtımını yapma (dersin amacı, konuları, öğretim yöntemleri, değerlendirme türü ve zamanı)					
2.2. İlgili temel ve yardımcı ders kitaplarını tanıtmaya					
2.3. Derse hazırlıklı gelme					

Davranışlar	Yeterlik Derecesi	Çok	Orta	Az	
	Yeterli	Yeterli	Yeterli	Yeterli	Yetersiz
2.4. Ders ortamında yer alan ders araçlarını uyumlu ve etkili kullanma					
2.5. Öğrencilerin dikkatini çekerek, onların merak ve güdülerini harekete geçirme					
2.6. Yeni öğrenecekleri ile önceki öğrendikleri arasında ilişki kurma					
2.7. Öğretim araçlarını yerinde ve doğru kullanma					
2.8. Uygun öğretim yöntemlerini etkili kullanma					
2.9. Dersi aşamalara göre işleme					
2.10. Öğretim ilkelerini dikkate alma					
2.11. Geçerli ve doğru bilgi verme					
2.12. Öğrencilerin derse katılımını sağlama					
2.13. Öğrencinin öğrenmesine yeterince rehberlik etme					
2.14. Öğrencileri öğrenmeye güdüleme					
2.15. Öğrencilerle dengeli görsel iletişim kurma					
2.16. Türkçe'yi doğru ve etkili kullanma					
2.17. Ses tonu, ifade ve vurgularını iyi ayarlama					
2.18. Jest, mimik ve hareketlerini uygun kullanma					
2.19. Öğrencinin gösterdiği davranışa uygun pekiştirme verme					
Değerlendirme					
3.1. Ünitelerin gerektirdiği bilişsel ölçme araçlarını hazırlama					
3.2. Ünitelerin gerektirdiği psiko-motor ölçme araçlarını hazırlama					
3.3. Ünitelerin gerektirdiği duyuşsal davranışları ölçme araçlarını hazırlama					
3.4. Uygun sınav ortamı hazırlama ve uygulama					
3.5. Sınav sonuçlarını objektif olarak değerlendirme					
3.6. Sınav sonuçlarını zamanında bildirme					
3.7. Sınav sonuçlarına göre eksik öğrenmeleri tamamlama					

Öğretmen Tutumları

Açıklama: Aşağıda belirtilen öğretmen tutumları bakımından kendinizi ne derece yeterli buluyorsunuz? Yukarıdaki açıklama doğrultusunda cevabınızı belirtiniz.

Davranışlar	Yeterlik Derecesi	Çok Yeterli	Yeterli	Orta Yeterli	Az Yeterli	Yetersiz
4.1. Davranış ve görüntü ile öğrencilerine iyi örnek olma						
4.2 Sınıf ortamında yeterli disiplini sağlama						
4.3. Öğrencilere karşı sabırlı olma						
4.4. Her zaman dürüst, açık ve güvenilir davranma						
4.5. Alanında (branşında) kendisine güvenme						
4.6. Öğrencileri tanımaya önem verme (Öğrenci tanıma tekniği kullanma)						
4.7. Meslek alanı (branş) ile ilgili yenilikleri yakından izleme						
4.8. Mesleği ile ilgili toplantı, hizmet içi eğitim ve üretim etkinliklerine aktif olarak katılma						
4.9. Zamanı verimli planlama ve kullanma						
4.10. Mesleki alanı (branşı) ile ilgili yabancı yayınları izleyecek düzeyde yabancı dil bilme gereğine inanma						
4.11. Bayrak törenine katılma						
4.12. Derslerin giriş-çıkış saatlerine titizlikle uyma						

**ÖĞRETMENLERİN ÖĞRETİMİ PLANLAMA AŞAMASINA İLİŞKİN MADDELERE AİT
GÖRÜŞ PUANLARININ X VE SS DEĞERLERİ**

Planlama ile ilgili MADDELER	İSTATİSTİK			
	n	x	ss	
1.1. Türk Millî Eğitiminin genel amaç ve temel ilkelerini kavrama	312	3.446	.934	
1.2. Eğitimde dikkate alınacak öğretim ilkelerini kavrama	312	3.349	1.009	
1.3. Öğretim yöntemlerinin özelliklerini kavrama	312	3.324	1.018	
1.4. Öğretim süreçlerinin özelliğine göre çeşitli sürelerle uygun plan hazırlama ilkelerini (yıllık, ünite, günlük plan) kavrama	312	3.337	1.186	
1.5. Yıllık, ünite ve günlük planlar için çeşitli düzeylerde öğretim amaçlarını yazma	312	3.250	1.138	
1.6. Amaçların davranışlarını yazma	312	3.176	1.104	
1.7. Öğretim için gerekli içeriği analiz etme	312	3.333	1.020	
1.8. Planlarda öğrenme-öğretme etkinliklerini tasarlama	312	3.599	.820	
1.9. Ünitelerin gerektirdiği bilgi yapıklarını hazırlama	312	3.154	1.281	
1.10. Ünitelerin gerektirdiği işlem yapıklarını hazırlama	312	3.285	1.186	
1.11. Öğrenme ortamını ders/konu amaçlarına uygun şekilde düzenleme	312	3.766	.798	
1.12. Öğrenme amaçlarına uygun öğretim ilke ve yöntemleri belirleme	312	3.804	.847	
1.13. Öğrenciye verilecek ödev ve işleri belirleme	312	3.872	.891	
1.14. Öğretim etkinliklerini basitten karmaşığa doğru düzenleme	312	3.779	.852	

Yetersiz 1.00 - 1.80
Az Yeterli 1.81 - 2.60
Orta Yeterli 2.61 - 3.40
Yeterli 3.41 - 4.20
Çok Yeterli 4.21 - 5.00

**ÖĞRETMENLERİN ÖĞRETİMİN UYGULAMA AŞAMASINA İLİŞKİN MADDELERE AİT
GÖRÜŞ PUANLARININ X VE SS DEĞERLERİ**

Uygulama ile ilgili MADDELER	İSTATİSTİK	n	x	SS
2.1. Dersin tanıtımını yapma (dersin amacı, konuları, öğretim yöntemleri, değerlendirme türü ve zamanı)		312	3.506	1.192
2.2. İlgili temel ve yardımcı ders kitaplarını tanıtmaya		312	3.407	1.130
2.3. Derse hazırlıklı gelme		312	3.561	1.207
2.4. Ders ortamında yer alan ders araçlarını uyumlu ve etkili kullanma		312	3.830	.849
2.5. Öğrencilerin dikkatini çekerek, onların merak ve güdülerini harekete geçirme		312	3.827	.915
2.6. Yeni öğrenecekleri ile önceki öğrendikleri arasında ilişki kurma		312	3.647	.991
2.7. Öğretim araçlarını yerinde ve doğru kullanma		312	3.603	.861
2.8. Uygun öğretim yöntemlerini etkili kullanma		312	3.378	.920
2.9. Dersi aşamalara göre işleme		312	3.663	.945
2.10. Öğretim ilkelerini dikkate alma		312	3.673	.807
2.11. Geçerli ve doğru bilgi verme		312	4.167	.824
2.12. Öğrencilerin derse katılımını sağlama		312	3.551	1.084
2.13. Öğrencinin öğrenmesine yeterince rehberlik etme		312	3.615	.914
2.14. Öğrencileri öğrenmeye güdüleme		312	3.394	1.243
2.15. Öğrencilerle dengeli görsel iletişim kurma		312	3.558	1.074
2.16. Türkçe'yi doğru ve etkili kullanma		312	3.894	.836
2.17. Ses tonu, ifade ve vurgularını iyi ayarlama		312	4.019	.914
2.18. Jest, mimik ve hareketlerini uygun kullanma		312	4.013	.914
2.19. Öğrencinin gösterdiği davranışa uygun pekiştirme verme		312	3.311	1.169

Yetersiz 1.00 - 1.80
Az Yeterli 1.81 - 2.60
Orta Yeterli 2.61 - 3.40
Yeterli 3.41 - 4.20
Çok Yeterli 4.21 - 5.00

**ÖĞRETMENLERİN ÖĞRETİMİN DEĞERLENDİRME AŞAMASINA İLİŞKİN MADDELERE AİT
GÖRÜŞ PUANLARININ X VE SS DEĞERLERİ**

Değerlendirme ile ilgili MADDELER	İSTATİSTİK			
	n	x	ss	
3.1. Ünitelerin gerektirdiği bilişsel ölçme araçlarını hazırlama	312	3.221	1.142	
3.2. Ünitelerin gerektirdiği psiko-motor ölçme araçlarını hazırlama	312	3.295	1.038	
3.3. Ünitelerin gerektirdiği duyuşsal davranışları ölçme araçlarını hazırlama	312	2.958	1.230	
3.4. Uygun sınav ortamı hazırlama ve uygulama	312	3.801	.867	
3.5. Sınav sonuçlarını objektif olarak değerlendirme	312	4.048	.838	
3.6. Sınav sonuçlarını zamanında bildirme	312	3.446	1.199	
3.7. Sınav sonuçlarına göre eksik öğrenmeleri tamamlama	312	3.478	.962	

Yetersiz 1.00 - 1.80
Az Yeterli 1.81 - 2.60
Orta Yeterli 2.61 - 3.40
Yeterli 3.41 - 4.20
Çok Yeterli 4.21 - 5.00

**ÖĞRETMENLERİN ÖĞRETMENLİK TUTUMLARINA İLİŞKİN MADDELERE AİT
GÖRÜŞ PUANLARININ X VE SS DEĞERLERİ**

Öğretmenlik Tutumları ile ilgili MADDELER		İSTATİSTİK		
		n	x	ss
4.1. Davranış ve görüştü ile öğrencilerine iyi örnek olma		312	4.135	.782
4.2 Sınıf ortamında yeterli disiplini sağlama		312	3.888	.776
4.3. Öğrencilere karşı sabırlı olma		312	4.035	.908
4.4. Her zaman dürüst, açık ve güvenilir davranma		312	4.090	.892
4.5. Alanında (branşında) kendisine güvenme		312	3.958	.943
4.6. Öğrencileri tanımaya önem verme (Öğrenci tanıma tekniği kullanma)		312	3.311	1.274
4.7. Meslek alanı (branş) ile ilgili yenilikleri yakından izleme		312	3.673	.940
4.8. Mesleği ile ilgili toplantı, hizmet içi eğitim ve üretim etkinliklerine aktif olarak katılma		312	3.163	1.160
4.9. Zamanı verimli planlama ve kullanma		312	3.587	.896
4.10. Mesleki alanı (branş) ile ilgili yabancı yayınları izleyecek düzeyde yabancı dil bilme gereğine inanma		312	3.551	1.084
4.11. Bayrak törenine katılma		312	4.144	.976
4.12. Derslerin giriş-çıkış saatlerine titizlikle uyma		312	3.894	1.136

Yetersiz 1.00 - 1.80
Az Yeterli 1.81 - 2.60
Orta Yeterli 2.61 - 3.40
Yeterli 3.41 - 4.20
Çok Yeterli 4.21 - 5.00

107

**ÖĞRETMENLERİN ÖĞRETİMİ PLANLAMA AŞAMASINA İLİŞKİN MADDELERE AİT
GÖRÜŞ PUANLARININ % VE f DEĞERLERİ**

İSTATİSTİK	n	Çok Yeterli		Yeterli		Orta Yeterli		Az Yeterli		Yetersiz	
		%	f	%	f	%	f	%	f	%	f
Planlama ile ilgili MADDELER											
1.1. Türk Millî Eğitiminin genel amaç ve temel ilkelerini kavrama	312	13.1	41	35.9	112	33.7	105	17.0	53	.3	1
1.2. Eğitimde dikkate alınacak öğretim ilkelerini kavrama	312	9.3	29	40.4	126	32.4	101	11.9	37	6.1	19
1.3. Öğretim yöntemlerinin özelliklerini kavrama	312	10.6	33	35.9	112	34.3	107	13.8	43	5.4	17
1.4. Öğretim süreçlerinin özelliğine göre çeşitli sürelerle uygun plan hazırlama ilkelerini kavrama (yıllık, ünite, günlük plan) kavrama	312	24.0	75	24.4	76	31.1	97	13.1	41	7.4	23
1.5. Yıllık, ünite ve günlük planlar için çeşitli düzeylerde öğretim amaçlarını yazma	312	13.5	42	31.7	99	28.8	90	18.6	58	7.1	22
1.6. Amaçların davranışlarını yazma	312	8.3	26	25.3	79	37.8	118	16.0	50	8.3	26
1.7. Öğretim için gerekli içeriği analiz etme	312	11.5	36	34.9	109	33.3	104	15.7	49	4.5	14
1.8. Planlarda öğrenme-öğretme etkinliklerini tasarlama	312	11.2	35	46.5	145	34.3	107	7.4	23	.3	1
1.9. Ünitelerin gerektirdiği bilgi yapılarını hazırlama	312	15.7	49	30.4	95	20.5	64	20.2	63	13.1	41
1.10. Ünitelerin gerektirdiği işlem yapılarını hazırlama	312	17.9	56	27.9	87	25.6	80	21.8	68	6.7	21
1.11. Öğrenme ortamını ders/konu amaçlarına uygun şekilde düzenleme	312	17.3	54	47.4	148	29.8	93	5.4	17	.3	1
1.12. Öğrenme amaçlarına uygun öğretim ilke ve yöntemleri belirleme	312	19.2	60	50.0	156	23.4	73	6.7	21	.6	2
1.13. Öğrenciye verilecek ödev ve işleri belirleme	312	26.3	82	42.0	131	24.7	77	6.7	21	.3	1
1.14. Öğretim etkinliklerini basitten karmaşığa doğru düzenleme	312	.6	2	4.8	15	35.3	110	37.2	116	22.8	71

Yetersiz 1.00 - 1.80
Az Yeterli 1.81 - 2.60
Orta Yeterli 2.61 - 3.40
Yeterli 3.41 - 4.20
Çok Yeterli 4.21 - 5.00

**ÖĞRETMENLERİN ÖĞRETİMİN UYGULAMA AŞAMASINA İLİŞKİN MADDELERE AİT
GÖRÜŞ PUANLARININ % VE f DEĞERLERİ**

Uygulama ile ilgili MADDELER	İSTATİSTİK		Çok Yeterli %	Yeterli %	Orta Yeterli %	Az Yeterli %	Yetersiz %				
	n	f									
2.1. Dersin tanıtımını yapma (dersin amacı, konuları, öğretim yöntemleri, değerlendirme türü ve zamanı)	312	70	22.4	35.3	110	19.2	60	16.7	52	6.4	20
2.2. İlgili temel ve yardımcı ders kitaplarını tanıtmaya	312	55	17.6	33.7	105	26.3	82	16.7	52	5.8	18
2.3. Ders hazırlıklı gelme	312	80	25.6	31.1	97	25.3	79	9.6	30	8.3	26
2.4. Ders ortamında yer alan ders araçlarını uyumlu ve etkili kullanma	312	68	21.8	45.8	143	26.6	83	5.1	16	.6	2
2.5. Öğrencilerin dikkatini çekerek, onların merak ve güdüllerini harekete geçirme	312	76	24.4	43.6	136	23.1	72	8.3	26	.6	2
2.6. Yeni öğrenecekleri ile önceki öğrendikleri arasında ilişki kurma	312	71	22.8	33.3	104	30.4	95	12.8	40	.6	2
2.7. Öğretim araçlarını yerinde ve doğru kullanma	312	46	14.7	40.4	126	35.9	112	8.3	26	.6	2
2.8. Uygun öğretim yöntemlerini etkili kullanma	312	30	9.6	38.8	121	32.1	100	18.9	59	.6	2
2.9. Dersi aşamalara göre işleme	312	60	19.2	40.7	127	28.5	89	10.3	32	1.3	4
2.10. Öğretim ilkelerini dikkate alma	312	44	14.1	45.8	143	34.0	106	5.4	17	.6	2
2.11. Geçerli ve doğru bilgi verme	312	121	38.8	43.3	135	14.4	45	2.9	9	.6	2
2.12. Öğrencilerin derse katılımını sağlama	312	70	22.4	31.1	97	28.5	89	15.1	47	2.9	9
2.13. Öğrencinin öğrenmesine yeterince rehberlik etme	312	59	18.9	34.0	106	37.5	117	9.0	28	.6	2
2.14. Öğrencileri öğrenmeye güdüleme	312	64	20.5	32.4	101	23.7	74	12.8	40	10.6	33
2.15. Öğrencilerle dengeli görsel iletişim kurma	312	65	20.8	32.1	100	35.6	111	5.1	16	6.4	20
2.16. Türkçe'yi doğru ve etkili kullanma	312	67	21.5	53.8	168	18.6	58	4.8	15	1.3	4
2.17. Ses tonu, ifade ve vurgularını iyi ayarlama	312	109	34.9	38.8	121	20.5	64	4.8	15	1.0	3
2.18. Jest, mimik ve hareketlerini uygun kullanma	312	107	34.3	40.1	125	18.9	59	6.1	19	.6	2
2.19. Öğrencinin gösterdiği davranışa uygun pekiştirme verme	312	49	15.7	32.1	100	29.2	91	13.8	43	9.3	29

Yetersiz 1.00 - 1.80
Az Yeterli 1.81 - 2.60
Orta Yeterli 2.61 - 3.40
Yeterli 3.41 - 4.20
Çok Yeterli 4.21 - 5.00

**ÖĞRETMENLERİN ÖĞRETİMİ DEĞERLENDİRME AŞAMASINA İLİŞKİN MADDELERE AİT
GÖRÜŞ PUANLARININ % VE f DEĞERLERİ**

Değerlendirme ile ilgili MADDELER	İSTATİSTİK	n	Çok Yeterli		Yeterli		Orta Yeterli		Az Yeterli		Yetersiz	
			%	f	%	f	%	f	%	f	%	f
3.1. Ünitelerin gerektirdiği bilişsel ölçme araçlarını hazırlama		312	12.2	38	15.4	48	30.4	95	32.4	101	12.2	38
3.2. Ünitelerin gerektirdiği psiko-motor ölçme araçlarını hazırlama		312	10.3	32	34.0	106	38.8	121	9.0	28	8.0	25
3.3. Ünitelerin gerektirdiği duyuşsal davranışları ölçme araçlarını hazırlama		312	9.3	29	28.8	90	26.9	84	18.3	57	16.7	52
3.4. Uygun sınav ortamı hazırlama ve uygulama		312	23.1	72	39.7	124	32.1	100	4.5	14	.6	2
3.5. Sınav sonuçlarını objektif olarak değerlendirme		312	31.1	97	48.1	150	16.3	51	3.5	11	1.0	3
3.6. Sınav sonuçlarını zamanında bildirme		312	24.0	75	24.4	76	31.1	97	13.1	41	7.4	23
3.7. Sınav sonuçlarına göre eksik öğrenmeleri tamamlama		312	15.1	47	35.6	111	32.1	100	16.7	52	.6	2

Yetersiz 1.00 - 1.80
Az Yeterli 1.81 - 2.60
Orta Yeterli 2.61 - 3.40
Yeterli 3.41 - 4.20
Çok Yeterli 4.21 - 5.00

**ÖĞRETMENLERİN ÖĞRETMENLİK TUTUMLARINA İLİŞKİN MADDELERE AİT
GÖRÜŞ PUANLARININ % VE f DEĞERLERİ**

Öğretmen Tutumları ile ilgili MADDELER	SEÇENEKLER ve İSTATİSTİKLER		n	Çok Yeterli		Yeterli		Orta Yeterli		Az Yeterli		Yetersiz	
	%	f		%	f	%	f	%	f	%	f		
4.1. Davranış ve görünlütle ile öğrencilerine iyi örnek olma	34.9	109	312	46.5	145	16.0	50	2.2	7	.3	1		
4.2. Sınıf ortamında yeterli disiplini sağlama	20.5	14	312	52.2	163	22.8	71	4.5	14	.6	2		
4.3. Öğrencilere karşı sabırlı olma	37.5	117	312	33.7	105	24.0	75	4.5	14	.3	1		
4.4. Her zaman dürüst, açık ve güvenilir davranma	38.1	122	312	39.1	122	16.3	51	6.4	20	.6	2		
4.5. Alanında (branşında) kendisine güvenme	33.3	104	312	38.1	119	19.6	61	9.0	28	.3	1		
4.6. Öğrencileri tanımaya önem verme (Öğrenci tanıma tekniği kullanma)	21.2	66	312	28.8	90	18.9	59	22.1	69	9.0	28		
4.7. Meslek alanı (branş) ile ilgili yenilikleri yakından izleme	21.2	66	312	36.2	113	32.1	100	9.9	31	.6	2		
4.8. Mesleği ile ilgili toplantı, hizmet içi eğitim ve tretim etkinliklerine aktif olarak katılma	14.1	44	312	25.3	79	32.4	101	19.2	60	9.0	28		
4.9. Zamana verimli planlama ve kullanma	16.3	51	312	37.2	116	35.6	111	10.6	33	.3	1		
4.10. Mesleki alanı (branş) ile ilgili yabancı yayımları izleyecek düzeyde yabancı dil bilme gereğine inanma	19.6	61	312	38.1	119	24.7	77	13.1	41	4.5	14		
4.11. Bayrak törenine katılma	43.9	137	312	35.6	111	14.4	45	3.2	10	2.9	9		
4.12. Derslerin giriş-çıkış saatlerine titizlikle uyma	38.1	119	312	29.8	93	20.2	63	7.1	22	4.8	15		

Yetersiz 1.00 - 1.80
Az Yeterli 1.81 - 2.60
Orta Yeterli 2.61 - 3.40
Yeterli 3.41 - 4.20
Çok Yeterli 4.21 - 5.00